

Trendanalyse voorzieningenniveau Den Helder De feiten op een rij

Deel B. Trends



Deel B. Trends



Inleiding

In dit **Deel B. Trends** beschrijven we de ontwikkelingen die in kaart zijn gebracht voor de volgende thema's:

1. Bevolking
2. Huishoudens
3. Wonen
4. Onderwijs
5. Arbeidspotentieel
6. Arbeidsmarkt
7. Recreatie en toerisme
8. Gemeentelijke uitgaven voorzieningen

Het gaat hierbij zowel om de cijfers uit fase 1 en fase 2 van het onderzoek.

Indien beschikbaar, zijn de gegevens minimaal voor de gemeente Den Helder gepresenteerd. Daarnaast is een vergelijking gemaakt met de relevante regio. Per thema kan de regionale indeling verschillen. In de tekst is aangegeven wat de gebruikte regio-indeling is. Zie voor een overzicht van alle regio's bijlage 2 in Deel C. Bijlagen. In deel C zijn ook de andere bijlagen voor deze rapportage opgenomen.

Verder moet worden opgemerkt dat voor de periodes waarover de gegevens worden gepresenteerd zoveel mogelijk 2018 als startdatum is gekomen, omdat dit ook het startjaar is voor het Helders Perspectief. Indien de peildatum voor een gegeven in de bron 31-12 van een kalenderjaar is, is in deze rapportage 1-1 van het volgende kalenderjaar gehanteerd. Verder kan het bij de meest recente cijfers om voorlopige cijfers gaan. Vanwege de leesbaarheid is dit niet in de figuren aangegeven. In de praktijk zijn de verschillen met de definitieve cijfers minimaal. Het is aannemelijk dat dit geen invloed heeft op de conclusies van de data-analyse.



1. Inwoners

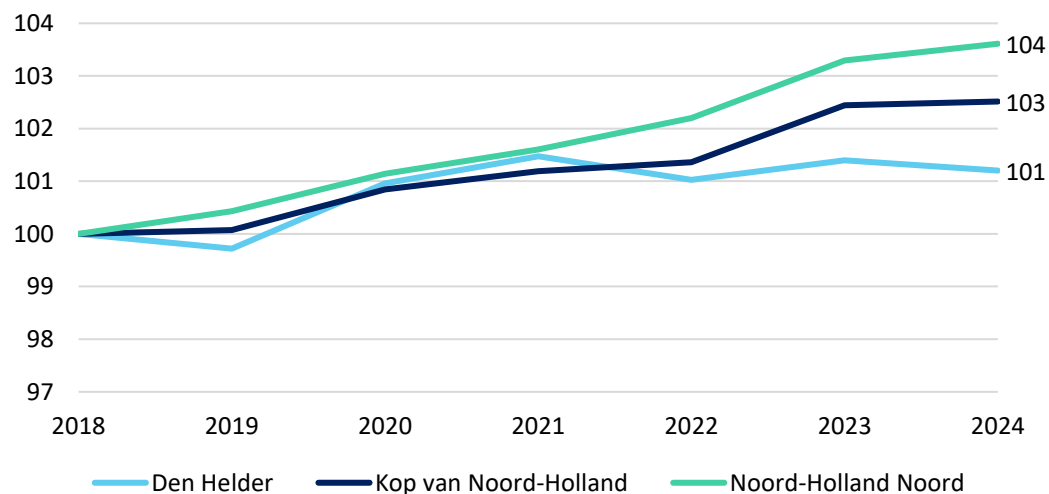
Bevolkingstrends hebben betrekking op inwoners en huishoudens. In dit hoofdstuk zoomen we in op de ontwikkeling van het aantal inwoners, de bevolkingssamenstelling naar leeftijd en herkomst en de bevolkingsontwikkeling als gevolg van geboorte en sterfte, migratie en verhuizingen. In hoofdstuk 2 kijken we naar de ontwikkeling van het aantal huishoudens.



1.1 Het aantal inwoners is licht toegenomen

- Op 1 januari 2018 telde de gemeente Den Helder 55.760 inwoners. Op 1 januari 2024 is de bevolking gegroeid tot 56.432 inwoners.
- Ten opzichte van 2018 is dat een toename van ongeveer 1%, een minder sterke stijging dan gemiddeld in de regio Kop van Noord-Holland en de arbeidsmarktregio Noord-Holland Noord (3%, respectievelijk 4%; figuur 1.1).

Figuur 1.1 Index ontwikkeling aantal inwoners

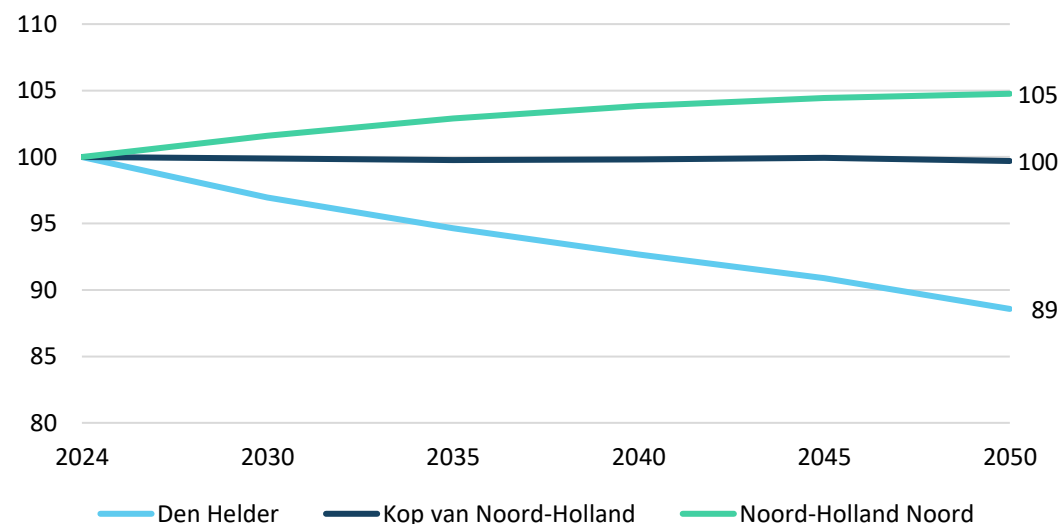


Bron: CBS Statline; bewerking: Kurtosis

1.2 Tussen 2024 en 2050 wordt bevolkingskrimp verwacht

- De meeste recente bevolkingsprognose van het CBS en het Planbureau voor de Leefomgeving en het CBS dateert uit 2022. In het gebruikte model worden verschillende aannames gedaan ten aanzien van de bevolkingsgroei, woningbouw en huishoudensdynamiek. Een overzicht van deze aannames is te vinden in de technische toelichting van de [Regionale bevolkings- en huishoudensprognose 2022-2050](#).
- Waar de bevolking in de regio Kop van Noord-Holland in de periode 2024-2050 vrijwel gelijk blijft en die in de arbeidsmarktregio Noord-Holland Noord groeit (met 5%), laat de gemeente Den Helder een daling zien van circa 11%. De verwachting is dat Den Helder dan 49.600 inwoners telt (figuur 1.2).
- Er zijn geen gegevens bekend over de verwachte toekomstige bevolkingsomvang naar achtergrondkenmerken, zoals leeftijd.
- De bevolkingsprognose 2024 van de provincie Noord-Holland, die is gebaseerd op het Primosmodel van ABF Research laat vergelijkbare cijfers zien: tot 2050 krimpt de Helderse bevolking met 9%, terwijl de bevolking in de regio Kop van Noord-Holland een groei laat zien van circa 1% en de regio Noord-Holland Noord met 6%.
- In zowel het model van Planbureau van de Leefomgeving/CBS als van ABF Research zijn er dus verschillende factoren van invloed op de bevolkingsprognose. In bijlage 3. in Deel C. is een korte uitleg gegeven over mogelijke verklaringen over het verschil in de trends in Den Helder en de regio's Kop van Noord-Holland en de arbeidsmarktregio Noord-Holland Noord.

Figuur 1.2 Index bevolkingsprognose



Bron: CBS Statline; bewerking: Kurtosis

1.3 Er is sprake van een beperkte ontgroening en een sterke vergrijzing

- Tabel 1.1 laat het aantal inwoners naar leeftijdscategorie zien. De leeftijdsgroep 45-64 jaar is zowel in 2018 als in 2024 het grootst.
- Wat betreft de verhouding tussen de verschillende leeftijdscategorieën zijn er in 2024 in beperkte mate verschuivingen zichtbaar in vergelijking met 2018. Dit was ook in de regio Kop van Noord-Holland en de regio Noord-Holland Noord het geval.

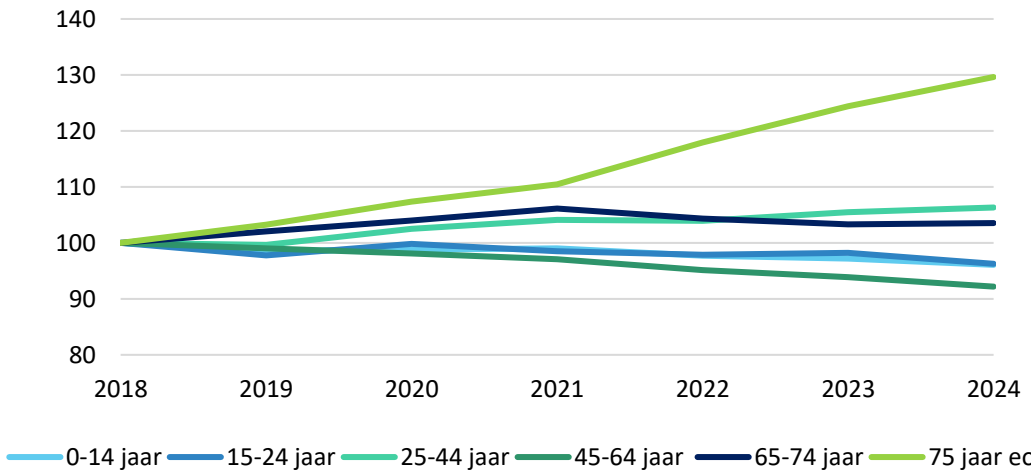
Tabel 1.1 Aantal inwoners naar leeftijdscategorie, Den Helder

	2018		2024	
leeftijd	aantal	%	aantal	%
0-14 jaar	8.163	15	7.843	14
15-24 jaar	6.105	11	5.877	10
25-44 jaar	12.529	22	13.321	24
45-64 jaar	16.758	30	15.449	27
65-74 jaar	7.203	13	7.458	13
75 jaar eo	5.002	9	6.484	11
totaal	55.760	15	56.432	14

Bron: CBS Statline; bewerking: Kurtosis

- Gerelateerd aan het basisjaar 2018 is bevolkingsgroei zichtbaar in de leeftijdscategorieën 25-44 jaar, 65-74 jaar en is deze het sterkst in de categorie 75 jaar en ouder. In de overige leeftijdscategorieën is het aantal inwoners in Den Helder gedaald (figuur 1.3).
- In de regio Kop van Noord-Holland zijn vergelijkbare ontwikkelingen te zien. Wel is het aantal inwoners van 75 jaar en ouder gemiddeld in de regio's Kop van Noord-Holland en Noord-Holland Noord iets harder gestegen dan in Den Helder (respectievelijk 34 en 30%).

Figuur 1.3 Index bevolkingsontwikkeling naar leeftijd, Den Helder

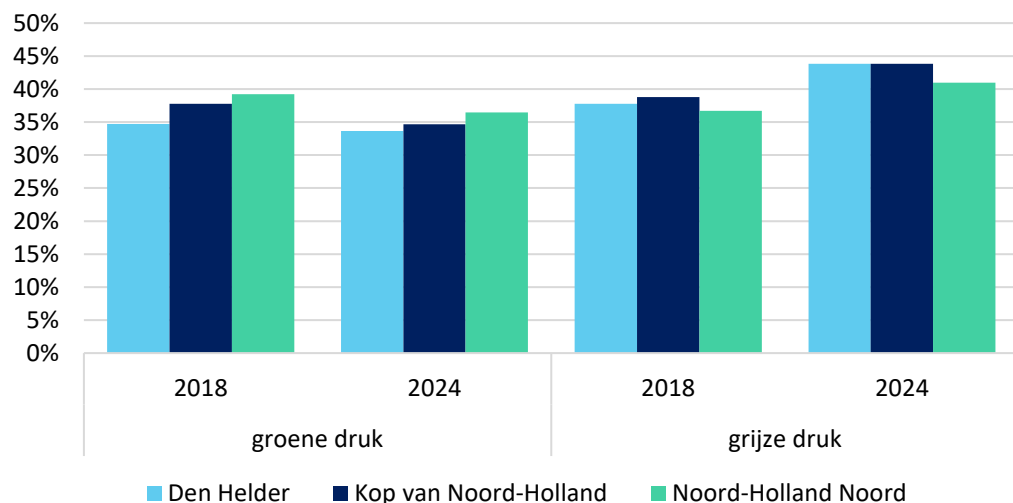


Bron: CBS Statline; bewerking: Kurtosis

1.4 Groene druk neemt af, grijze druk stijgt

- De groene druk betreft de verhouding tussen het aantal personen van 0-19 jaar en de personen in de zogenaamde 'productieve' leeftijdsgroep van 20-64 jaar. Voor de grijze druk is dat de verhouding tussen de leeftijdsgroep 20-64 jaar en het aantal personen van 65 jaar en ouder.
- De groene druk is in Den Helder zowel in 2018 als in 2024 kleiner dan gemiddeld in de regio Kop van Noord-Holland, evenals de grijze druk in 2018, terwijl deze in 2024 gelijk van omvang was (figuur 1.4).

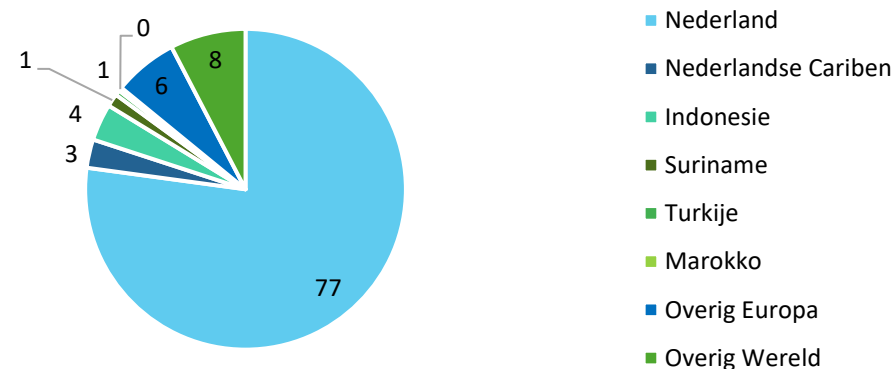
Figuur 1.4 Groene en grijze druk, percentage



Bron: CBS Statline; bewerking: Kurtosis

- Ruim driekwart van de Helderse bevolking is in 2024 van Nederlandse afkomst (figuur 1.5). Ruim 6.750 inwoners hadden een migratieachtergrond.

Figuur 1.5 Bevolkingssamenstelling naar herkomst, 2024, Den Helder



Bron: CBS Statline; bewerking: Kurtosis

- Van de inwoners met een migratieachtergrond is 88% geboren in Nederland. Wel zijn er tussen de herkomstregio's verschillen te zien: van de inwoners met een Turkse achtergrond is 60% geboren buiten Nederland, van de inwoners van Indonesische komaf is driekwart geboren in Nederland. Voor de inwoners met een Marokkaanse, Surinaamse of Caraïbische afkomst is de verdeling ongeveer 50-50.

1.5 Meer overlijdens dan geboortes; migratie speelt grootste rol in bevolkingsgroei

- In tabel 1.2 is de bevolkingsontwikkeling weergegeven. Hieruit blijkt dat de manier waarop de bevolking zich jaarlijks ontwikkelt per jaar verschilt. Constant is dat er sprake is van een negatief geboorteoverschot: jaarlijks overlijden er dus meer mensen dat dat er levendgeborenen zijn.
- Alleen in de jaren 2019, 2020 en 2022 groeit de bevolking. Migratie (vestiging vanuit of vertrek naar het buitenland, ofwel immigratie en emigratie) speelt hierin een grotere rol dan verhuizingen. Bij migratie speelt de taakstelling die gemeenten hebben vanuit het Ministerie van Binnenlandse Zaken ten aanzien van de huisvesting van statushouders waarschijnlijk een beperkte rol.
- Er zijn verschillen met de regionale trends: in de hele regio Kop van Noord-Holland groeit de bevolking jaarlijks in de periode 2018-2023 dankzij verhuizingen en/of migratie, zij het dat de omvang daarvan jaarlijks sterk fluctueert.

Tabel 1.2 Bevolkingsontwikkeling Den Helder

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
geboorteoverschot	-87	-55	-131	-181	-183	-187
verhuissaldo	-179	292	205	-51	90	-18
migratiesaldo	109	458	218	-9	307	108
overige correcties*	1	-3	-6	-7	-9	-10
bevolkingsgroei	-156	692	286	-248	205	-107

Bron: CBS Statline; bewerking: Kurtosis

* Verschillen in de bevolkingsomvang tussen twee opeenvolgende jaren die niet kunnen worden verklaard uit de door de gemeenten gedurende het jaar doorgevoerde wijzigingen in de bevolkingsregisters

Tabel 1.3 Bevolkingsontwikkeling Kop van Noord-Holland

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
geboorteoverschot	-207	-149	-269	-348	-339	-511
verhuissaldo	-52	253	342	706	833	276
migratiesaldo	372	1.175	499	-68	1.289	359
overige correcties*	2	-12	-5	-11	-16	-10
bevolkingsgroei	115	1.267	567	279	1.767	114

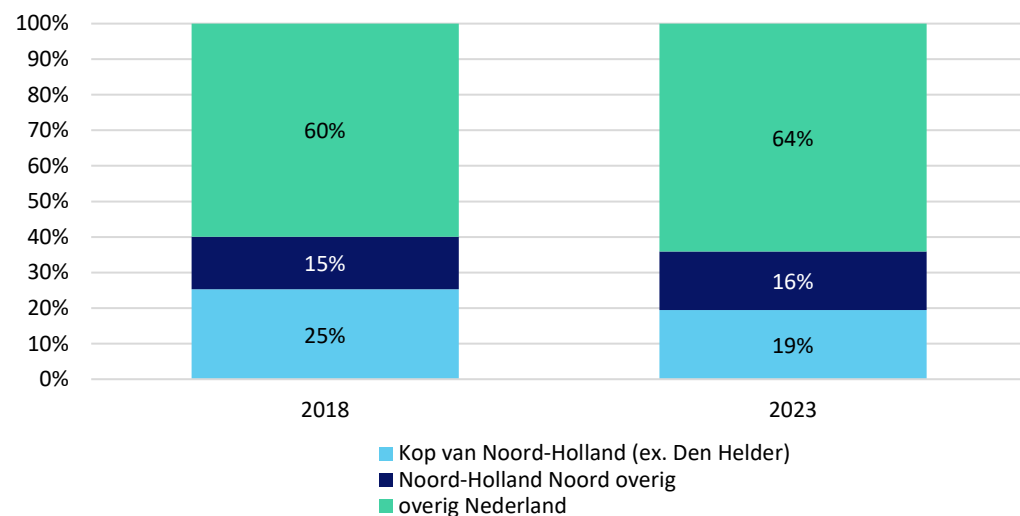
Bron: CBS Statline; bewerking: Kurtosis



1.6 Verhuizingen spelen beperkte rol in bevolkingsontwikkeling

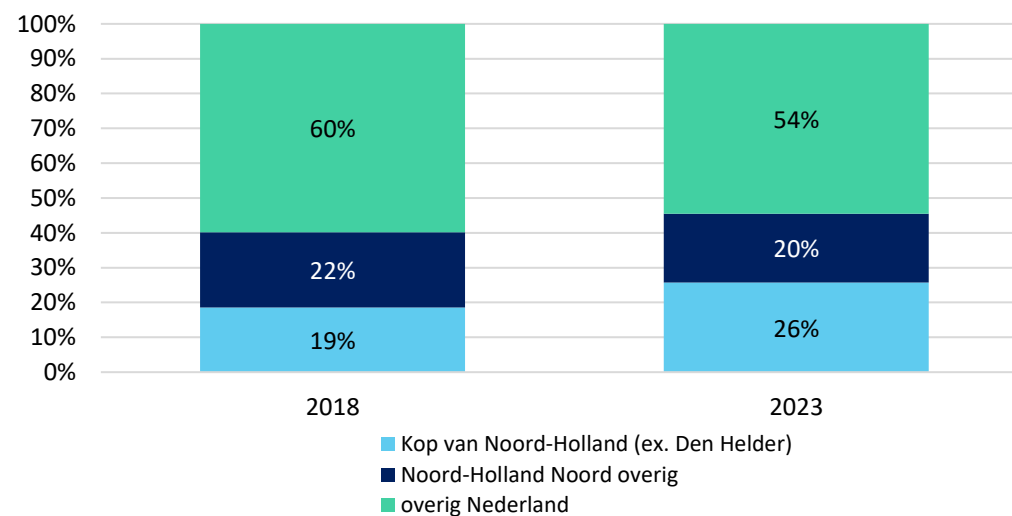
- Er zijn in 2018 meer inwoners uit Den Helder vertrokken dan dat er zich hebben gevestigd, zoals uit tabel 1.2 blijkt (verhuissaldo – 179). Met een verhuissaldo van -18 waren in 2023 vestiging en vertrek vrijwel gelijk aan elkaar. In 2018 verhuisden 1.709 personen naar Den Helder vanuit een andere Nederlandse gemeente, in 2023 waren dat er 1.847.
- Van degenen die naar Den Helder verhuisden was respectievelijk 40% (2018) en 35% afkomstig uit een andere gemeente in de regio Kop van Noord-Holland of de arbeidsmarktregio Noord-Holland Noord (figuur 1.6). Het aantal personen dat verhuisde vanuit Den Helder bedroeg in 2018 1.888 en in 2023 1.865. Het aandeel personen dat in de regio Kop van Noord-Holland of arbeidsmarktregio Noord-Holland Noord bleef, lag in 2023 6 procentpunt hoger dan in 2018 (figuur 1.7).

Figuur 1.6 Vestigingspercentage naar vertrekregio



Bron: CBS Statline; bewerking: Kurtosis

Figuur 1.7 Vertrekpercentage naar vestigingsregio



Bron: CBS Statline; bewerking: Kurtosis

1.7 Meeste verhuizers in leeftijdsgroep 25-64 jaar

- Er is voor Den Helder geen duidelijke trend zichtbaar in zowel het totale verhuissaldo als in het verhuissaldo per leeftijdscategorie, zoals tabel 1.4 laat zien.
- Voor zowel de regio Kop van Noord-Holland als de arbeidsmarktregio Noord-Holland Noord is het beeld anders: er was jaarlijks sprake van een positief verhuissaldo voor alle leeftijdscategorieën totaal (voor Kop van Noord-Holland vanaf 2019). Dat geldt ook voor alle afzonderlijke leeftijdsgroepen.
- Indien er sprake was van een positief verhuissaldo, kwam dat vooral voor rekening voor de leeftijdsgroep 25-64 jaar.

Tabel 1.4 Verhuissaldo naar leeftijdscategorie, Den Helder

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
0-14 jaar	-79	48	17	-31	-23	-39
15-24 jaar	-35	36	3	-1	3	-70
25-64 jaar	-59	174	145	-46	120	56
65 jaar eo	-6	34	40	27	-10	35
totaal	-179	292	205	-51	90	-18

Bron: CBS Statline; bewerking: Kurtosis



2. Huishoudens

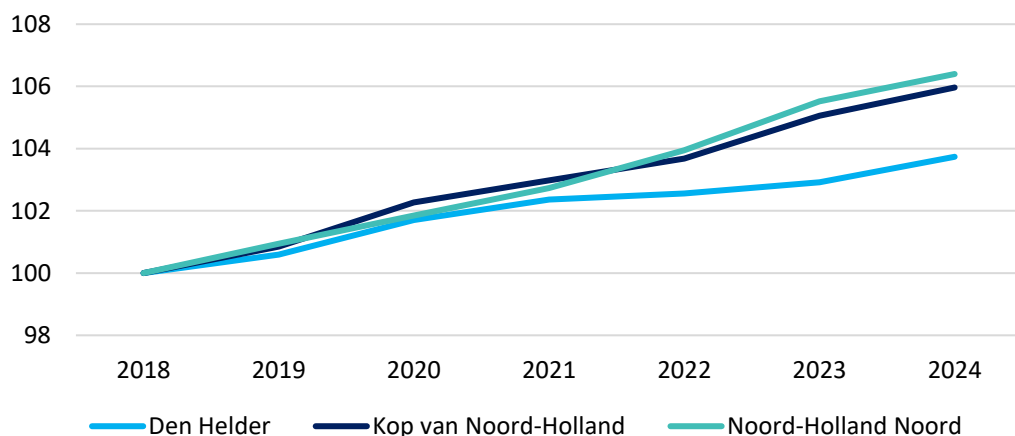
In dit hoofdstuk beschrijven we de trends ten aanzien van de ontwikkeling van het aantal huishoudens, waarbij we een onderscheid maken in samenstelling van het huishouden en in leeftijd van de hoofdbewoner van het huishouden. Daarnaast gaan we in op hun inkomenssituatie.



2.1 Aantal huishoudens licht gestegen; vooral stijging eenpersoonshuishoudens

- Op 1 januari 2018 telde Den Helder ruim 26.600 huishoudens. Op 1 januari 2024 is dit aantal opgelopen tot circa 27.100 huishoudens, een stijging van ruim 3,5%.
- Dit is een minder sterke stijging dan gemiddeld in de regio Kop van Noord-Holland en de arbeidsmarktregio Noord-Holland Noord (figuur 2.1).

Figuur 2.1 Index ontwikkeling aantal huishoudens

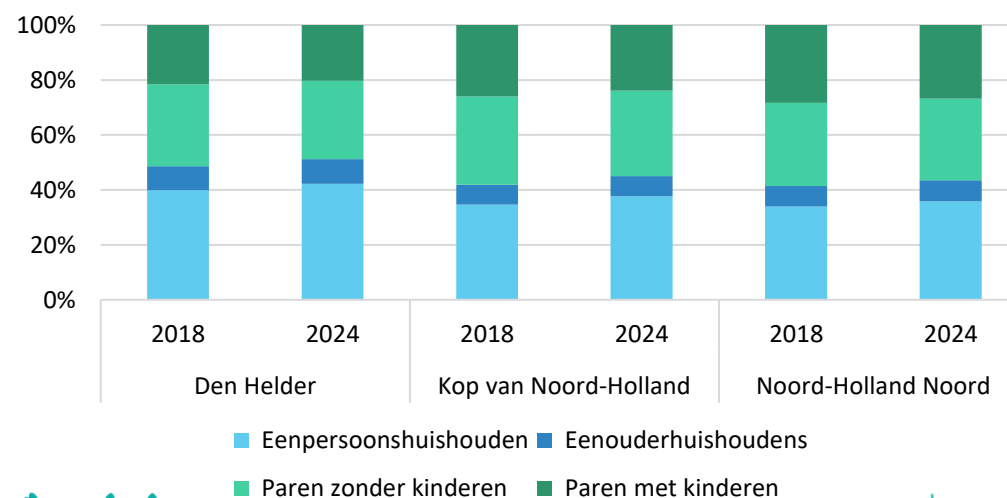


Bron: CBS Statline; bewerking: Kurtosis

- Van de verschillende typen huishoudens is het aandeel eenpersoonshuishoudens in Den Helder met circa 40% het grootst. Dat is een groter aandeel dan gemiddeld in de regio's Kop van Noord-Holland en Noord-Holland Noord (figuur 2.2).

- Op peildatum 1-1- 2018 waren er 10.581 eenpersoonshuishoudens in Den Helder, een aantal dat in 2024 is gestegen naar 11.606 (bijna 10% groei).
- Het aantal huishoudens met kinderen in Den Helder was in 2024 vergelijkbaar met dat van 2018 (respectievelijk 8.054 en 8.034). Hiervan was in Den Helder circa 30% een eenouderhuishouden, iets meer dan gemiddeld in de regio's Kop van Noord-Holland en Noord-Holland Noord.
- In tegenstelling tot de trend in de regio's is het aantal paren met kinderen afgenomen (figuur 2.2).

Figuur 2.2 Aandeel huishoudens naar samenstelling

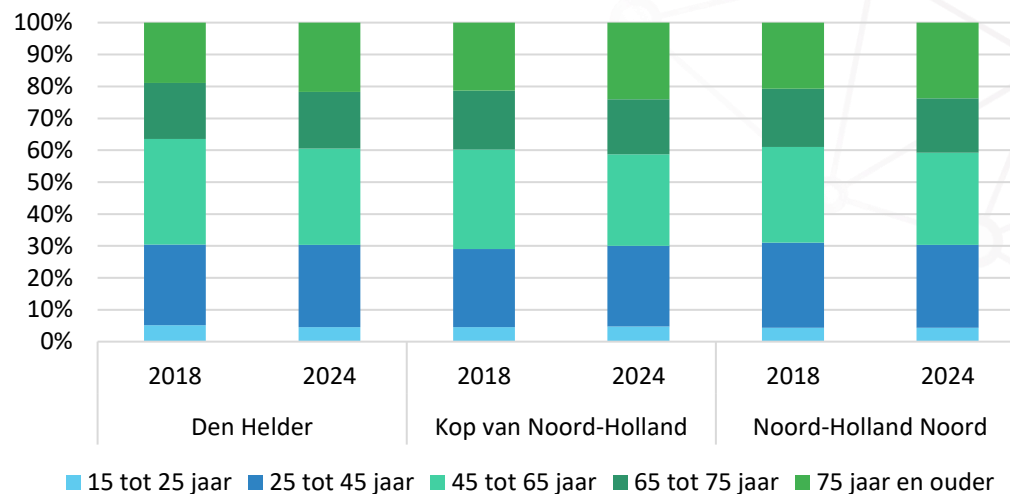


Bron: CBS Statline; bewerking: Kurtosis

2.2 Meeste eenpersoonshuishoudens in de leeftijdscategorie 45-65 jaar, sterke toename oudere huishoudens

- Figuur 2.3 laat de verdeling van de eenpersoonshuishoudens naar leeftijdscategorie zien, gebaseerd op de leeftijd van de referentiepersoon binnen het huishouden (hoofdbewoner).
- Het aantal huishoudens in de groep 15 tot 25 jaar is in Den Helder licht afgenomen van 548 huishoudens in 2018, naar 527 in 2024. Tegelijkertijd is het aantal in de groep 25 tot 45 jaar toegenomen van 2.671 (2018) naar 2.995 (2024).
- De groep 45 tot 65 jaar blijft met circa 3.500 huishoudens dominant en is in 2018 en 2024 vrijwel gelijk van omvang.
- Daarentegen is een aanzienlijke toename te zien van oudere huishoudens (65 jaar en ouder) in Den Helder van 19% ten opzichte van 2018 met daarbinnen verhoudingsgewijs de grootste groei van 75+-huishoudens: Van 2.003 in 2018 tot 2.519 in een stijging van ruim 25,5%.
- Binnen het totaal aantal eenpersoonshuishoudens nam het aandeel 75+-huishoudens toe van 19% in 2018 tot ruim 21,5% in 2024.
- De trends in de regio's Kop van Noord-Holland en de arbeidsmarktregio Noord-Holland Noord zijn vergelijkbaar.

Figuur 2.3 Percentage eenpersoonshuishoudens naar leeftijdscategorie

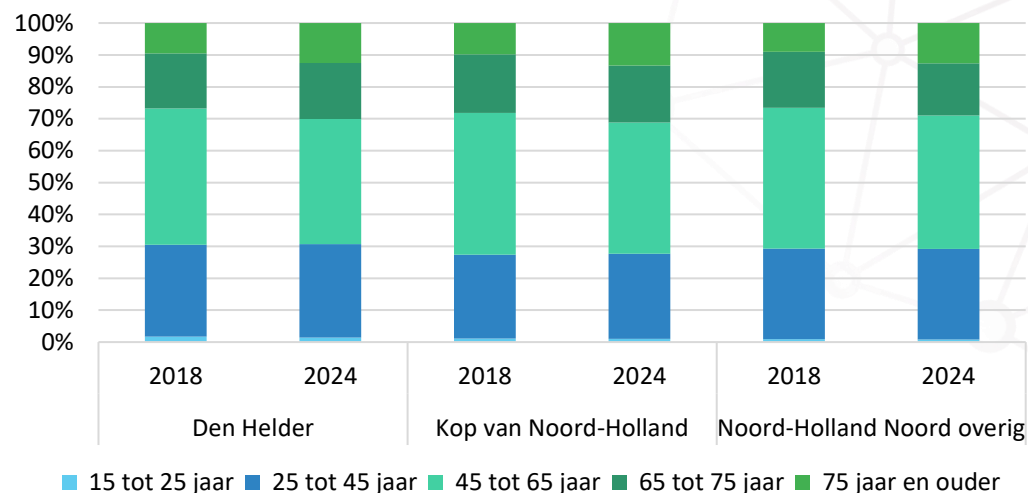


Bron: CBS Statline; bewerking: Kurtosis

2.3 Ook vergrijzing onder meerpersoonshuishoudens

- Het aantal meerpersoonshuishoudens is licht gedaald: op 1 januari 2018 waren er in Den Helder 15.962 meerpersoonshuishoudens, op 1 januari 2024 15.897.
- Figuur 2.4 geeft een overzicht van de leeftijdsverdeling van meerpersoonshuishoudens. Den Helder heeft een relatief groter aandeel jongere leeftijdsgroepen (25 tot 45 jaar) in vergelijking met de regio's, met 4.690 huishoudens in 2024. Dit aandeel is redelijk stabiel gebleven sinds 2018.
- Het aantal meerpersoonshuishoudens in de groep 45 tot 65 jaar daalde van 6.855 in 2018 naar 6.274 in 2024, terwijl het aantal 65+-huishoudens in de periode 2018-2024 is gegroeid, net als in de regio's Kop van Noord-Holland en de arbeidsmarktregio Noord Holland Noord.
- Conform de trend bij de eenpersoonshuishoudens is vooral de groep 75+-huishoudens gegroeid: hun aandeel nam toe van ruim 9,5% van het totaal aantal meerpersoonshuishoudens in 2018 tot ruim 12,5% in 2024.
- In absolute zien nam het aantal toe van 1.529 in 2018 en 2.011 huishoudens in 2024, een stijging van circa 31%. Dat is een sterkere stijging dan bij de eenpersoonshuishoudens het geval is.
- De regio's Kop van Noord-Holland en Noord-Holland Noord laten een vergelijkbare trend zien ten aanzien van de oudere huishoudens.

Figuur 2.4 Meerpersoonshuishoudens naar leeftijdscategorie

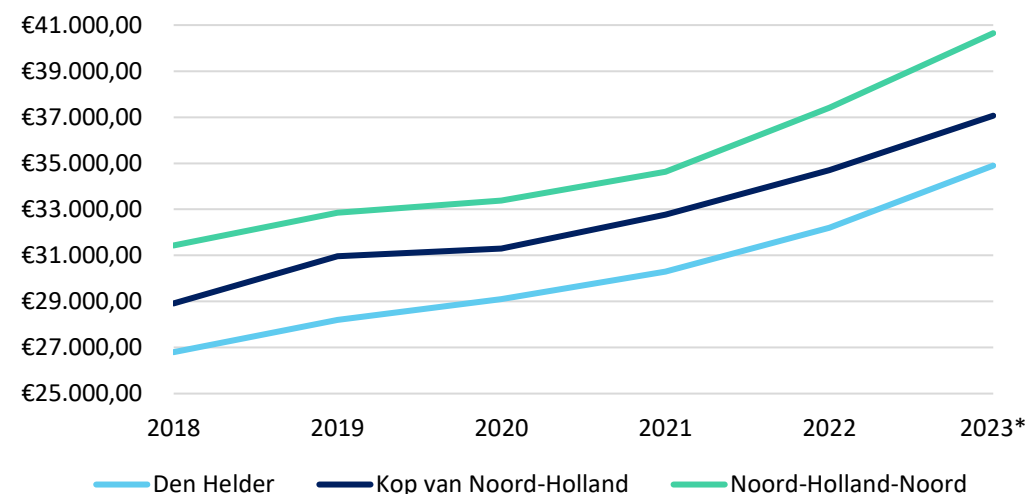


Bron: CBS Statline; bewerking: Kurtosis

2.4 Gemiddeld besteedbaar inkomen lager dan in Kop van Noord-Holland en Noord-Holland Noord, wel vergelijkbare groei

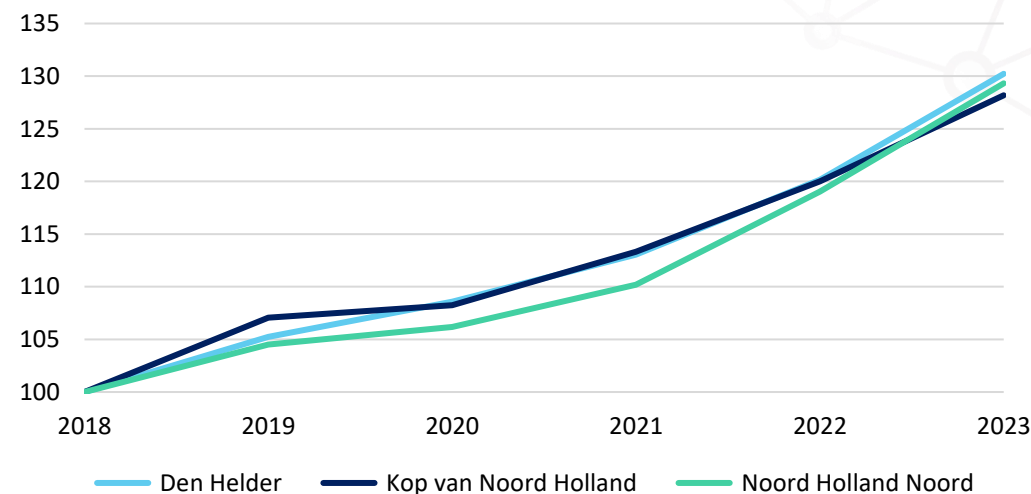
In Den Helder bedroeg het gemiddeld besteedbaar inkomen in 2023 €34.900, wat aanzienlijk lager is dan de regio's Kop van Noord Holland (€37.065) en de arbeidsmarktregio Noord Holland Noord (€40.648). Ondanks dit verschil laten Den Helder en de regio's een vergelijkbare groei zien over deze periode (figuur 2.5). Het gemiddeld besteedbaar inkomen in Den Helder groeide tussen 2018 en 2023 met 30,2%. In de regio's Kop van Noord Holland en Noord Holland Noord is deze groei respectievelijk 28,2% en 29,3% (figuur 2.6).

Figuur 2.5 Gemiddeld besteedbaar inkomen



Bron: CBS Statline

Figuur 2.6 Index ontwikkeling gemiddeld besteedbaar inkomen

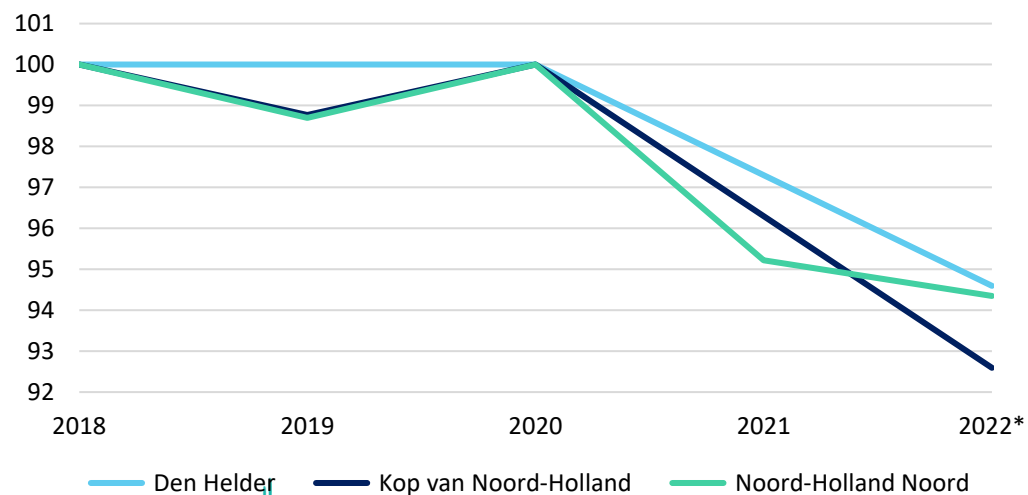


Bron: CBS Statline; bewerking: Kurtosis

2.5 Aantal huishoudens onder 120% van sociaal minimum neemt af, wel groter percentage dan in de regio's

- In 2018 ontvingen 3.700 particuliere huishoudens in Den Helder gedurende minimaal een jaar een inkomen onder 120% van het sociaal minimum*. Dit aantal is in 2023 afgenomen tot 3.500.
- Deze daling is in lijn met die in de arbeidsmarktregio Noord-Holland Noord (respectievelijk 5,4 en 5,7%), maar minder sterk dan gemiddeld in de regio Kop van Noord-Holland (7,4%; figuur 2.7).

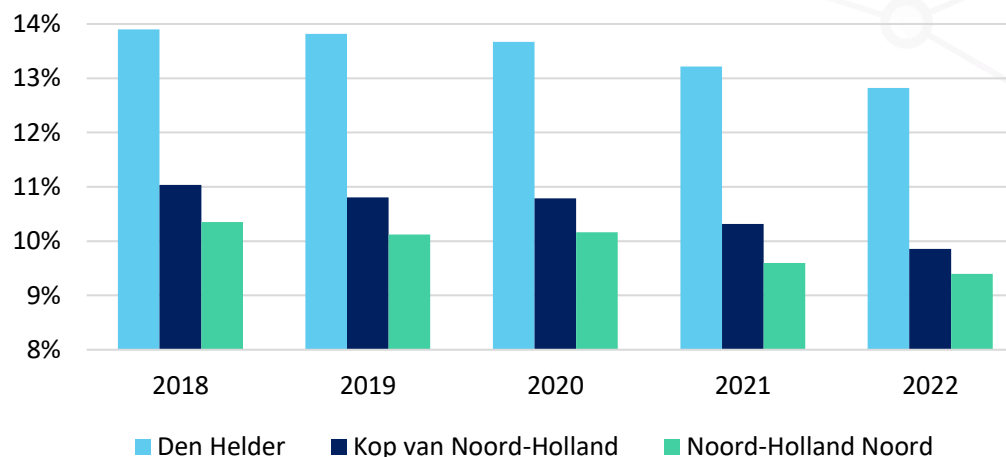
Figuur 2.7 Index particuliere huishoudens met inkomen onder 120% van sociaal minimum



Bron: CBS Statline; bewerking: Kurtosis

- Afgezet tegen het totaal aantal particuliere huishoudens valt op dat er in Den Helder fors meer huishoudens zijn met een inkomen minder dan 120% van het sociaal minimum dan gemiddeld in de regio's Kop van Noord-Holland en Noord-Holland Noord*, ook al neemt dat aandeel af in de periode 2018-2022 (figuur 2.8)

Figuur 2.8 Percentage particuliere huishoudens met inkomen onder 120% van sociaal minimum



Bron: CBS Statline; bewerking: Kurtosis

*Het sociaal minimum is het bedrag dat iemand minimaal nodig heeft om van te leven. Dit normbedrag wordt jaarlijks door de overheid bijgesteld. De cijfers in deze paragraaf hebben betrekking op huishoudens die een inkomen hebben tot maximaal 120% van dit minimum.

3. Wonen

In dit hoofdstuk zoomen we in op het thema wonen.* We kijken hierbij naar de samenstelling van de woningvoorraad, de bewoning van de woningen door verschillende huishoudtypen. Daarnaast gaan we in op de betaalbaarheid van het wonen van bewoners van corporatiewoningen en de tevredenheid met de woning en de woonomgeving van zowel woningeigenaren als huurders. Tot slot presenteren we gegevens over de huisvesting van zogenaamde aandachtsgroepen.

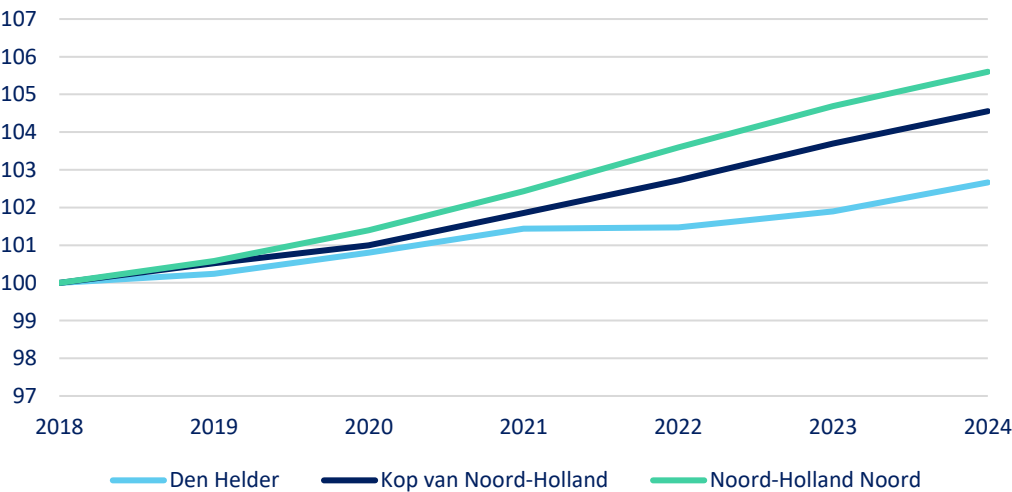
* Omdat de inhoud van dit hoofdstuk op meerdere momenten tot stand is gekomen, hebben de gegevens over de regio Noord-Holland Noord deels betrekking op de arbeidsmarktregio Noord-Holland Noord en deels op de Woondeal-regio. Aangenomen wordt dat de consequenties voor de conclusies minimaal zijn. In de tekst is aangegeven op welke regio de cijfers betrekking hebben.



3.1 Bescheiden groei woningvoorraad, vooral toename corporatiewoningen

- In januari 2024 is de woningvoorraad met 2,7% gegroeid naar 28.734 woningen in Den Helder. Vergeleken met andere regio's toont Den Helder een relatief bescheiden stijging van de totale woningvoorraad (figuur 3.1). Zo groeide de totale woningvoorraad in Kop van Noord-Holland met 4,6% en in de Woondeal-regio Noord-Holland Noord met 5,6%.

Figuur 3.1 Index ontwikkeling woningvoorraad



Bron: CBS Statline; bewerking: Kurtosis

- Indien er wordt gekeken naar de groei van het aantal woningen per eigendomsvorm in Den Helder valt op dat het aantal woningen in eigendom van een woningcorporatie het meest stijgt in absolute zin (tabel 3.1).
- Ten opzichte van 2018 is het aantal corporatiewoningen in Den Helder circa 22,5% gegroeid. Dit is een aanzienlijk sterkere groei dan gemiddeld in de regio Kop van Noord-Holland en de Woondeal-regio Noord-Holland Noord (respectievelijk 10,7 en 4,3%).

Tabel 3.1 Aantal woningen per eigendomsvorm, Den Helder

	2018	2024	groei absoluut	% groei
koopwoningen	14.853	15.806	953	6,4
eigendom woningcorporatie	8549	10.464	1.915	22,4
eigendom overige verhuurders	4.272	2.440	-1.832	-42,9
eigendom onbekend	314	24	-290	-92,4
totaal	27.988	28.734	746	2,7

Bron: CBS Statline; bewerking: Kurtosis

3.2 Gemiddelde jaarlijkse toevoegingen woningvoorraad kleiner dan in de regio's

- In tabel 3.2 worden de mutaties in de woningvoorraad van Den Helder gepresenteerd; tabel 3.3 geeft de ontwikkelingen in de Woondeal-regio Noord-Holland Noord weer. Gedurende de gehele periode is sprake van een positief voorraadsaldo: het aantal toevoegingen (voornamelijk bestaand uit nieuwbouw en functieveranderingen van gebouwen naar woning) aan de woningvoorraad is groter dan het aantal onttrekkingen (zoals sloop).
- Gemiddeld over de periode 2018-2024 bedroeg de jaarlijkse toevoeging aan de Helderse woningvoorraad (ten opzichte van de beginstand) 0,64%, terwijl tegelijkertijd de woningvoorraad gemiddeld jaarlijks met 0,24% kromp. In de Woondeal-regio Noord-Holland Noord werd gemiddeld 1,0% aan de jaarlijkse voorraad toegevoegd. De ‘krimp’ bedroeg gemiddeld 0,27%.

Tabel 3.2 Mutaties in woningvoorraad, Den Helder

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
beginstand voorraad	27.988	28.056	28.213	28.390	28.401	28.518	28.734
toevoegingen	237	187	248	81	164	225	131
onttrekkingen	175	33	71	68	47	10	65
Correctie	6	3	0	-2	0	1	8
eindstand voorraad	28.056	28.213	28.390	28.401	28.518	28.734	28.808
saldo voorraad	68	157	177	11	117	216	74

Bron: CBS Statline

Tabel 3.3 Mutaties in woningvoorraad, Noord-Holland Noord

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
beginstand voorraad	276.111	278.121	279.731	282.008	284.881	288.131	291.169
toevoegingen	2.550	2.636	2.758	3.272	3.748	3.519	3.089
onttrekkingen	565	998	443	466	551	474	549
Correctie	25	-28	-38	67	53	-7	-9
eindstand voorraad	278.121	279.731	282.008	284.881	288.131	291.169	293.700
saldo voorraad	2.010	1.610	2.277	2.873	3.250	3.038	2.531

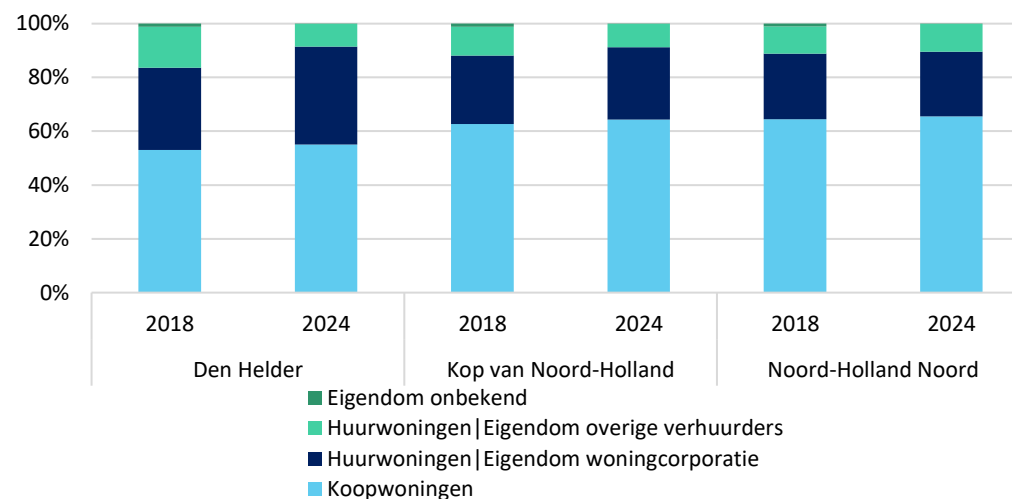
Bron: CBS Statline



3.3 Kleiner aandeel koopwoningen in Den Helder, groei vergelijkbaar met de regio's

- Het aandeel koopwoningen is in Den Helder lager dan in de Kop van Noord-Holland en de Woondeal-regio Noord-Holland Noord. Op 1 januari 2024 was in Den Helder 55% een koopwoning, waar dat in de regio's circa 65% was (figuur 3.2).
- Het aantal koopwoningen in Den Helder is ten opzichte van 2018 in redelijk vergelijkbare mate gegroeid. Tussen 2018 en 2024 nam het aantal koopwoningen in Den Helder toe met 6,4%, terwijl het aantal in de Kop van Noord-Holland en de Woondeal-regio Noord-Holland Noord groeide met respectievelijk 7,2 en 7,3%.

Figuur 3.2 Aandeel woningen naar eigendomsvorm

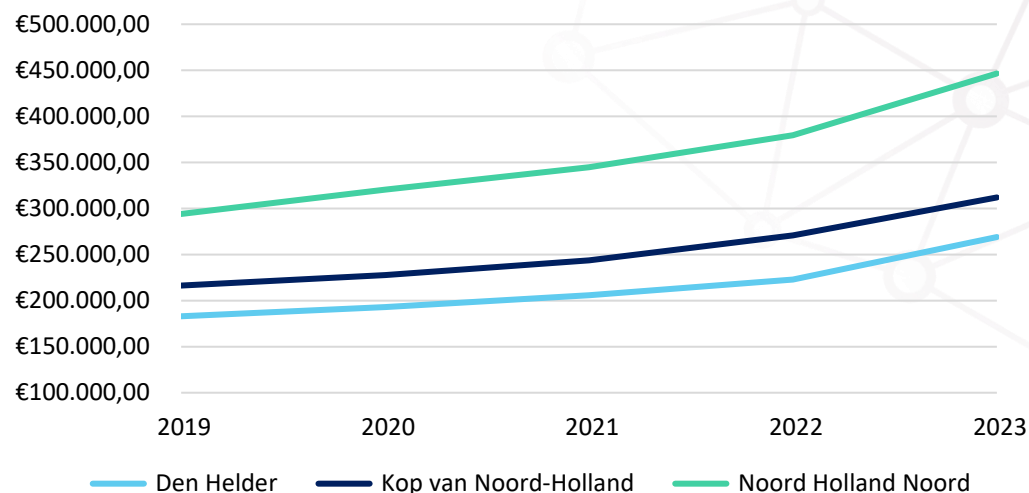


Bron: CBS Statline; bewerking: Kurtosis

3.4 Lagere WOZ-waarde koopwoningen dan gemiddeld in de regio's

- De gemiddelde WOZ-waarde van koopwoningen loopt op van € 183.000 in 2019 tot €269.000 in 2023. Dit is een lagere gemiddelde WOZ-waarde dan gemiddeld in de regio's Kop van Noord-Holland en de arbeidsmarktregio Noord-Holland Noord (figuur 3.3).
- De stijging van 47% is hoger dan gemiddeld in de regio Kop van Noord-Holland (44%), maar lager dan in de regio Noord-Holland Noord (52%).

Figuur 3.3 Ontwikkeling WOZ-waarde koopwoningen

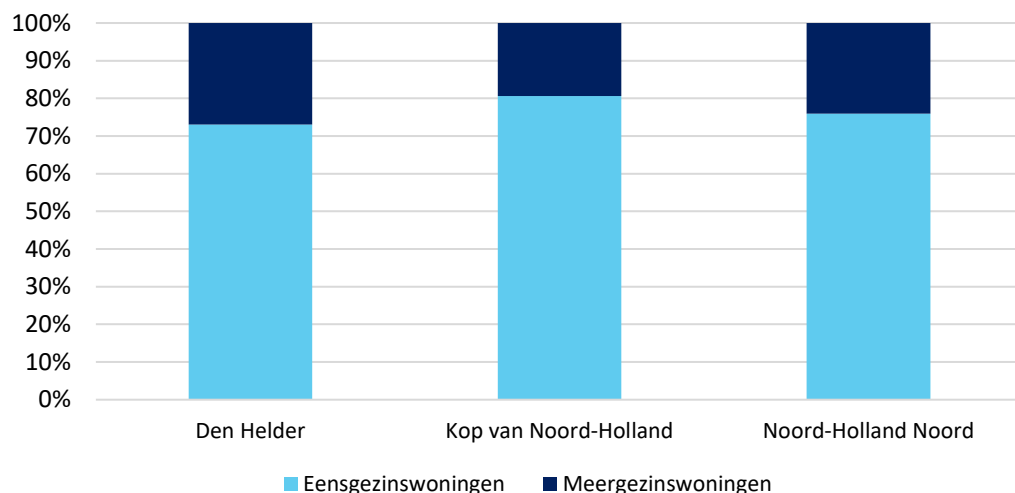


Bron: CBS Statline; bewerking: Kurtosis

3.5 Verhoudingsgewijs meer meergezinswoningen dan in de Kop van Noord-Holland

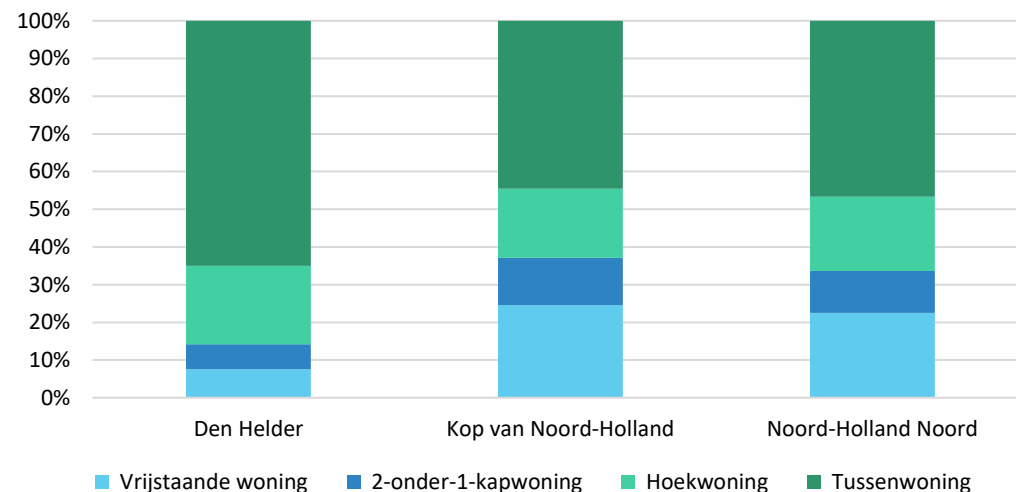
- Van de 28.734 woningen in Den Helder op 1 januari 2024 bestond 73% (20.988 woningen) uit eengezinswoningen (zie figuur 3.4). Dit komt overeen met de verhouding tussen eengezins- en meergezinswoningen in de Woondeal-regio Noord-Holland Noord, waar het aandeel eengezinswoningen 76% bedroeg. In de regio Kop van Noord-Holland lag dit percentage echter hoger, namelijk 81%.

Figuur 3.4 Verhouding een- en meergezinswoningen, 1-1 2024



- Opvallend is het relatief grote aandeel tussenwoningen en het kleinere aandeel vrijstaande woningen in Den Helder vergeleken met de omliggende regio's (figuur 3.5).
- Er zijn geen opvallende verschillen in de samenstelling van de woningvoorraad ten opzichte van 2021.

Figuur 3.5 Verhouding type eengezinswoningen, 1-1-2024



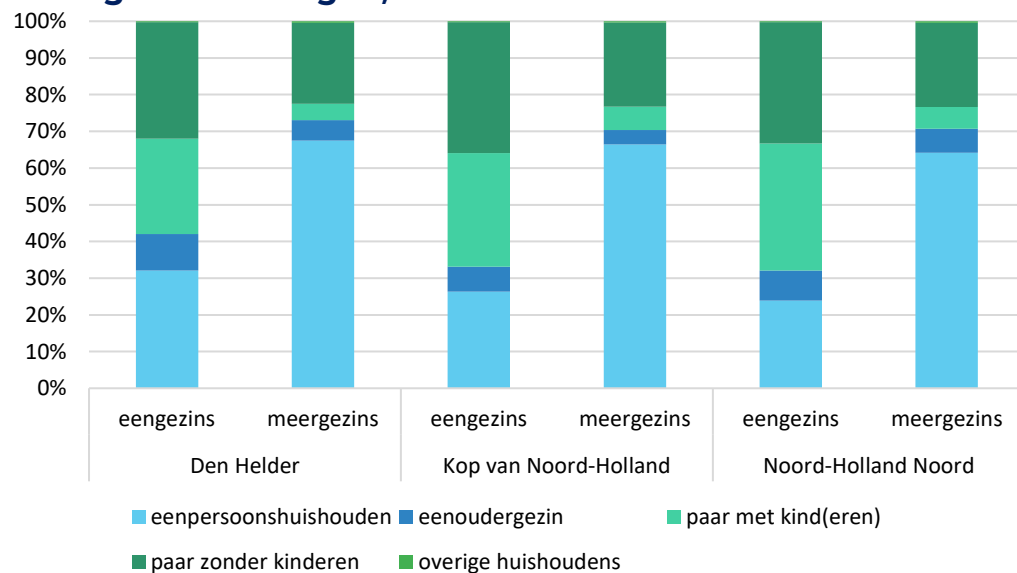
Bron: CBS Statline; bewerking: Kurtosis

Bron: CBS Statline; bewerking: Kurtosis

3.6 Bewoning woningen vrijwel constant

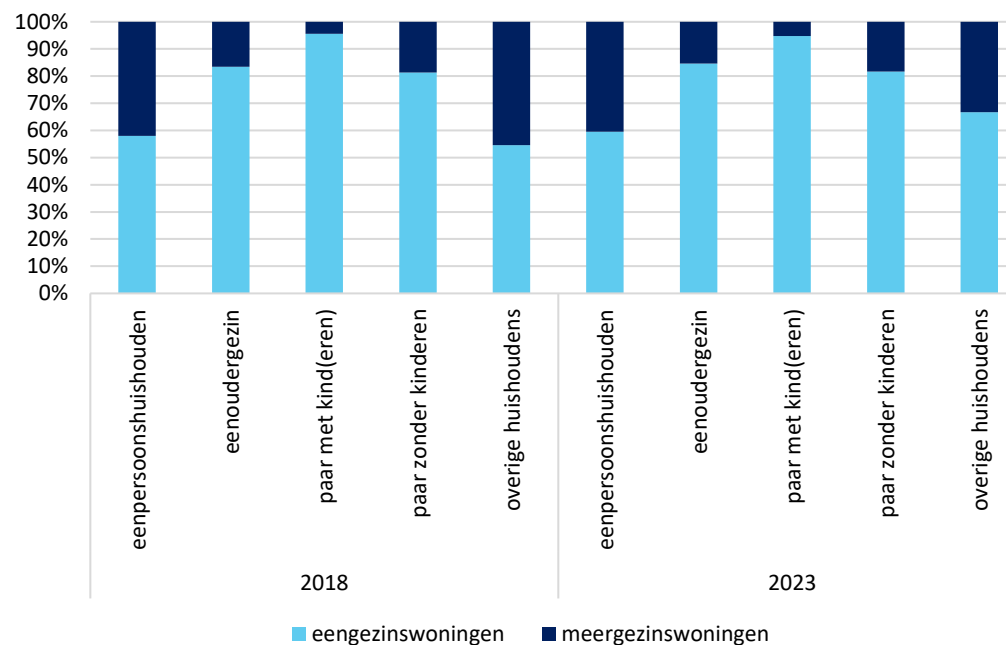
- Figuur 3.6 laat zien hoe de een- en meergezinswoningen op 1-1-2023 verdeeld zijn over huishoudtypen.
- Twee derde van de eengezinswoningen worden bewoond door paren (met en zonder kinderen), twee derde van meergezinswoningen door eenpersoonshuishoudens. Er zijn geen opvallende verschillen tussen Den Helder en de regio Kop van Noord-Holland en de Woondeal-regio Noord-Holland Noord. De verdeling laat tussen 1-1-2019 en 1-1-2023 slechts kleine veranderingen zien.

Figuur 3.6 Aandeel huishoudtypen binnen een- en meergezinswoningen, 1-1-2023



- In vergelijking met 2019, wonen er op 1-1-2023 verhoudingsgewijs iets meer eenpersoonshuishoudens en eenoudergezinnen in een eengezinswoning. De verschillen zijn echter klein (2 procentpunt; figuur 3.7).

Figuur 3.7 Aandeel een- en meergezinswoningen per huishoudtype, Den Helder, 1-1-2023

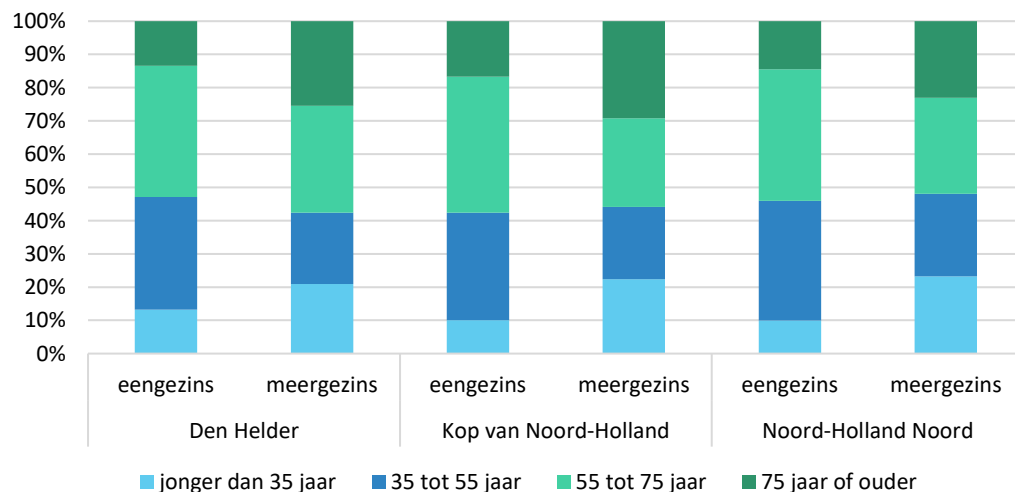


Bron: CBS Statline; bewerking: Kurtosis

3.7 Toename 75-plushuishoudens in eengezinswoningen

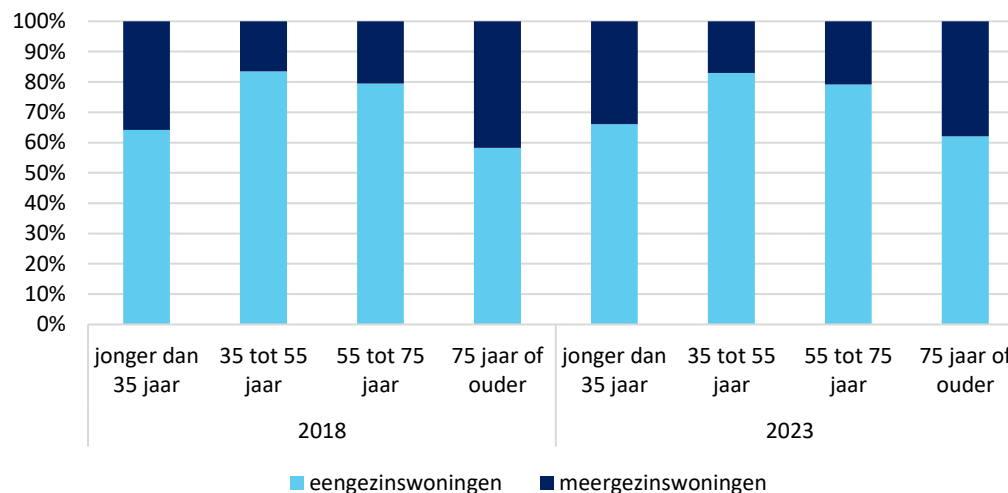
- Figuur 3.8 toont de verdeling van leeftijdsgroepen over een- en meergezinswoningen begin 2023. Er zijn dat jaar geen grote verschillen zichtbaar tussen Den Helder en de omliggende regio's. Ten opzichte van 2018 is het aandeel 75-plushuishoudens in eengezinswoningen toegenomen: in Den Helder met circa 2 procentpunt, in de Kop van Noord-Holland en de Woondeal-regio Noord-Holland Noord met circa 3 procentpunt. Deze toename is het gevolg van de vergrijzing. In Den Helder is de groei van 75+-huishoudens in meergezinswoningen eveneens 2 procentpunt.

Figuur 3.8 Aandeel huishoudens naar leeftijd hoofdbewoner, een- en meergezinswoningen, 1-1-2023



- Wanneer we kijken naar het aandeel een- en meergezinswoningen naar leeftijd van de hoofdbewoner van het huishouden, dan valt op dat bij de 75+-huishoudens het aandeel huishoudens in een eengezinswoning in 2023 4 procentpunt hoger ligt dan in 2018 (figuur 3.9). Dit is mogelijk het gevolg van beperkte doorstroming op de woningmarkt.
- Vergelijkbare trends doen zich voor in de Kop van Noord-Holland en Noord-Holland Noord.

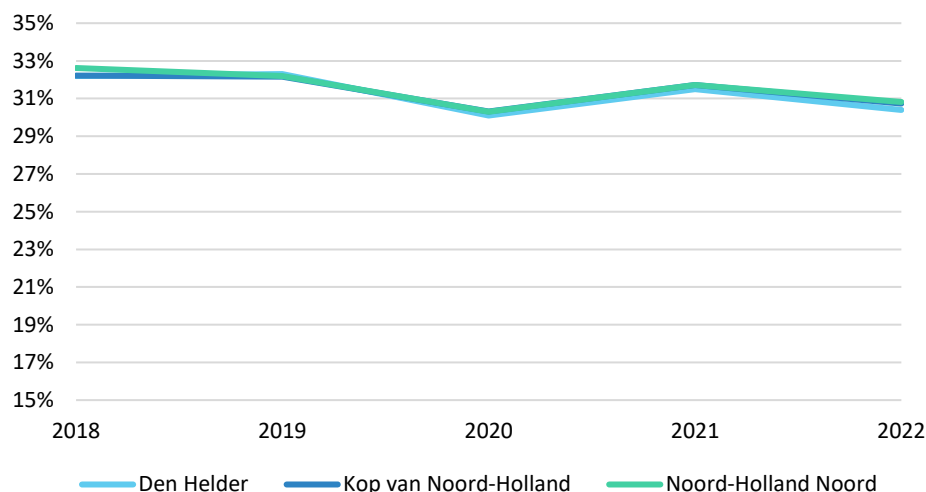
Figuur 3.9 Aandeel een- en meergezinswoningen, uitgesplitst naar huishoudens naar leeftijd hoofdbewoner, Den Helder



3.8 Vrij stabiele woonquote

- De woonquote is het percentage van het bruto- of netto-inkomen dat een huishouden besteedt aan wonen. Het is een belangrijke maatstaf om de betaalbaarheid van wonen te beoordelen. Onder de woonquote vallen de hypotheek- of huurlasten, de lasten voor gas, water en licht, gemeentelijke belastingen en eventuele servicekosten. Cijfers over de woonquote zijn alleen beschikbaar voor corporatiewoningen.
- Figuur 3.10 geeft de gemiddelde netto woonquote weer, dat wil zeggen de woonquote na aftrek van belastingvoordelen.

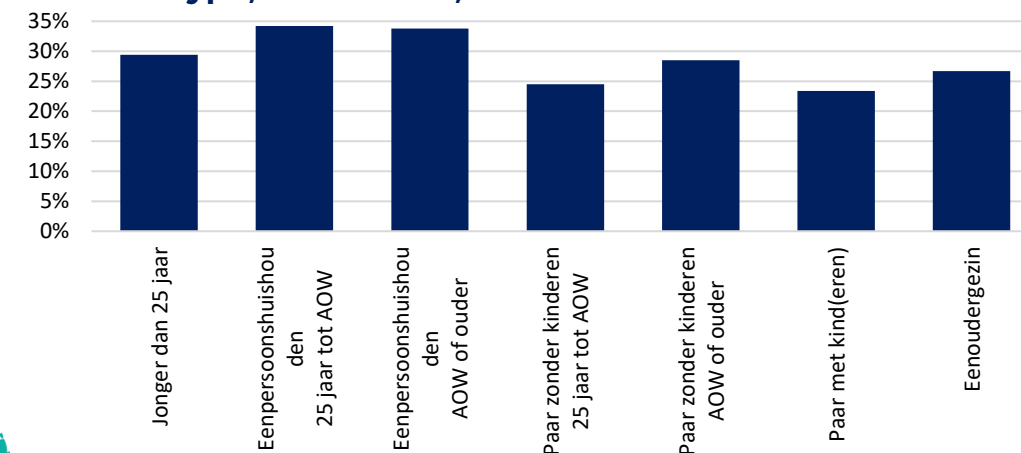
Figuur 3.10 Ontwikkeling gemiddelde netto woonquote



Bron: [waarstaatjegemeente.nl](https://www.waarstaatjegemeente.nl); bewerking: Kurtosis

- De gemiddelde netto woonquote laat een minimale fluctuatie zien. De trend in Den Helder is vrijwel gelijk aan de trends in de Kop van Noord-Holland en de Woondeal-regio Noord-Holland Noord. De woonquote was het hoogst in 2018, toen deze 32,5% bedroeg (figuur 3.10). Voor gemiddelde, vaak nog betaalbare woonlasten wordt uitgegaan van een woonquote van 25-35%.
- Uit figuur 3.11 blijkt dat voor alle huishoudtypen binnen de categorie 'vaak nog betaalbaar' vallen. Daarbij moet worden opgemerkt dat eenpersoonshuishoudens al dicht tegen een netto woonquote van 35% aan zitten. Sinds 2018 is de situatie van deze huishoudens wel verbeterd, toen de woonquote van eenpersoonshuishoudens tot AOW-leeftijd 37% bedroeg en die van eenpersoonshuishoudens vanaf AOW-leeftijd bijna 36%.

Figuur 3.11 Gemiddelde netto woonquote naar huishoudtype, Den Helder, 2022

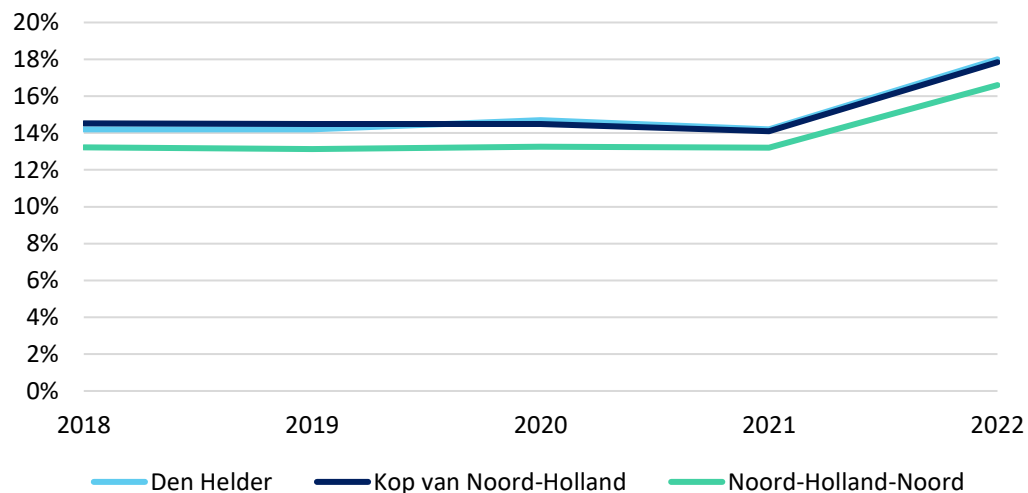


Bron: [waarstaatjegemeente.nl](https://www.waarstaatjegemeente.nl)

3.9 Minder huishoudens passend gehuisvest in corporatiewoningen

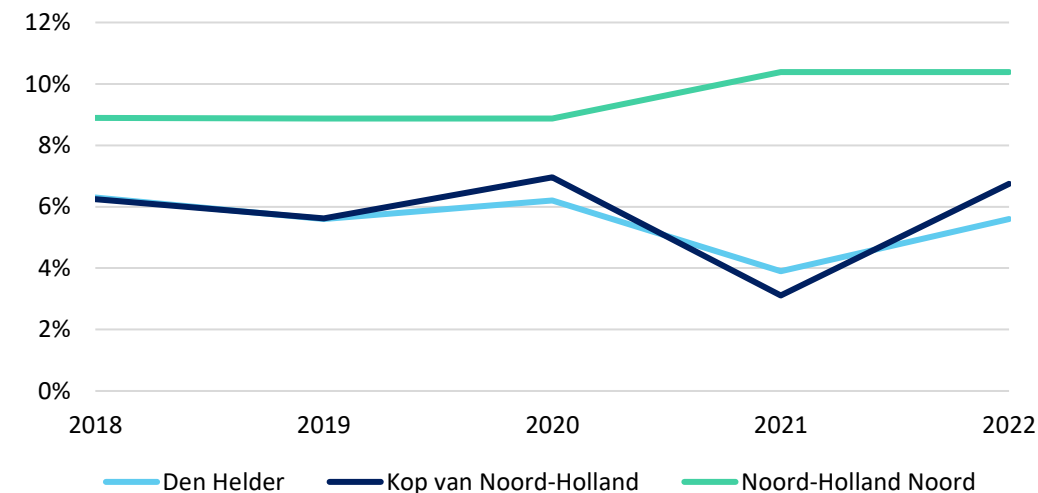
- Goedkope scheefwoners zijn huishoudens die een sociale huurwoning bewonen terwijl hun inkomen hoog genoeg is om in de vrije sector te huren of om een woning te kopen. Bij dure scheefwoners gaat het om huishoudens die in een sociale huurwoning wonen, terwijl hun inkomen eigenlijk te laag is om de huurprijs op langere termijn te kunnen dragen. Beide groepen huishoudens zijn niet passend gehuisvest.
- Het percentage goedkope scheefwoners is tussen 2018 en 2021 gelijk gebleven, maar is vervolgens in 2022 gestegen (figuur 3.12). Het percentage dure scheefwoners fluctueert in zowel Den Helder als de arbeidsmregio Kop van Noord-Holland (figuur 3.13).
- Het aantal passend gehuisveste huishoudens in corporatiewoningen bedroeg in 2018 7.630 huishoudens en in 2022 7.284, een daling van 4,5%. Ook in de regio's Kop van Noord-Holland en de arbeidsmarktregio Noord-Holland Noord is sprake van een daling van het aantal passend gehuisveste huishoudens (respectievelijk 4,2 en 5%).

Figuur 3.12 Percentage goedkope scheefwoners



Bron: waarstaatjegemeente.nl; bewerking: Kurtosis

Figuur 3.13 Percentage dure scheefwoners

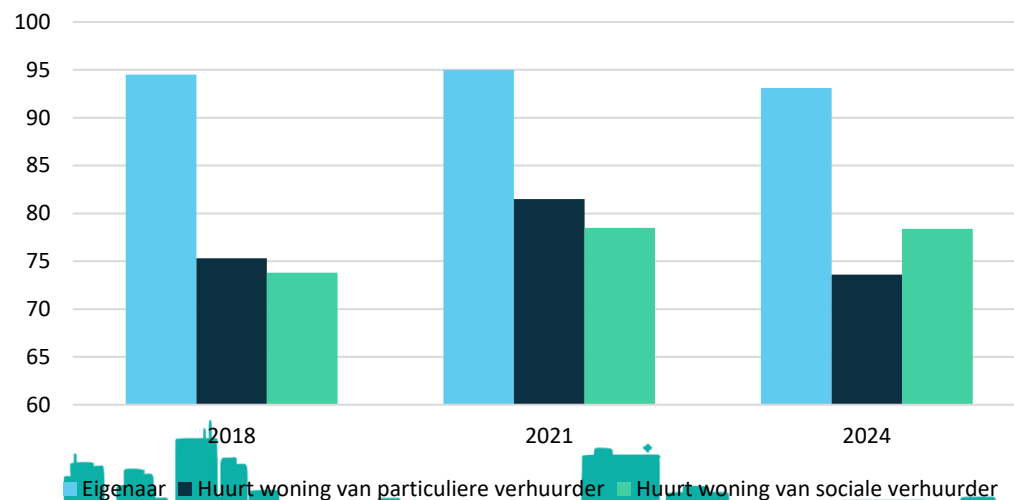


Bron: waarstaatjegemeente.nl; bewerking: Kurtosis

3.10 Woningeigenaren het meest tevreden met hun woning, sociale huurders het minst tevreden met de woonomgeving

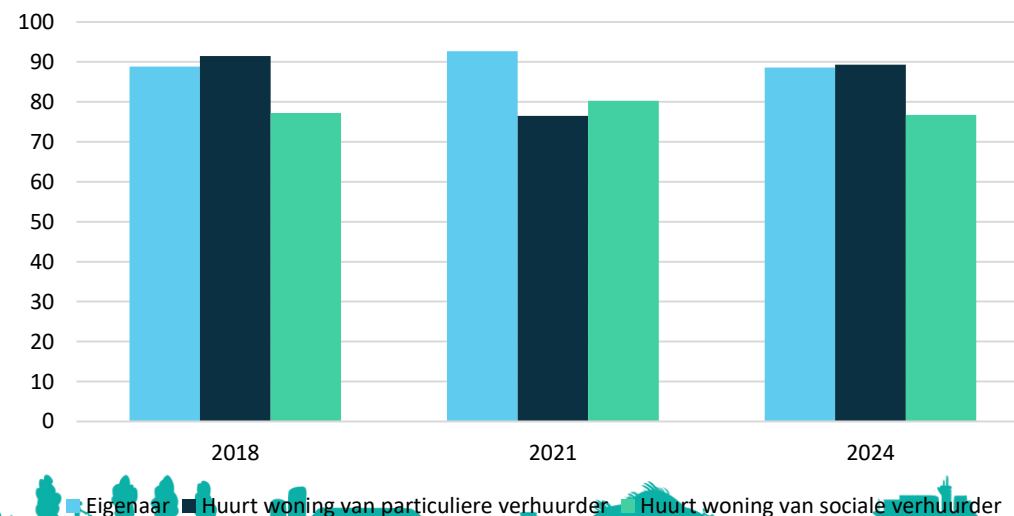
- Het WoonOnderzoek Nederland (WoON) is een grootschalig, 3-jaarlijks onderzoek (op basis van een enquête) dat wordt uitgevoerd door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) in samenwerking met het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). Het WoON geeft een gedetailleerd beeld van de woonsituatie, woonwensen en woonlasten van huishoudens in Nederland, waaronder de tevredenheid met de woning en de woonomgeving. Gegevens zijn beschikbaar op het niveau van COROP-regio's.
- Uit het onderzoek blijkt dat in de COROP-regio Kop van Noord-Holland woningeigenaren het meest tevreden zijn over hun woning. Wel is er tussen 2018 en 2024 een lichte daling te zien met 1,4 procentpunt. Bij particuliere huurders is eveneens een daling te zien (met ruim 7,5 procentpunt ten opzichte van 2021). Bij de huurders van een woning van een sociale verhuurder is daarentegen een toename van de tevredenheid te zien (met ruim 4,5% ten opzichte van 2018; figuur 3.14).
- Huurders van een sociale huurwoning zijn het minst tevreden met hun woonomgeving (figuur 3.15).

Figuur 3.14 Tevredenheid bewoners met de huidige woning, COROP-regio Kop van Noord-Holland, percentage



Bron: CBS, Ministerie van BZK

Figuur 3.15 Tevredenheid bewoners met de huidige woonomgeving, COROP-regio Kop van Noord-Holland, percentage

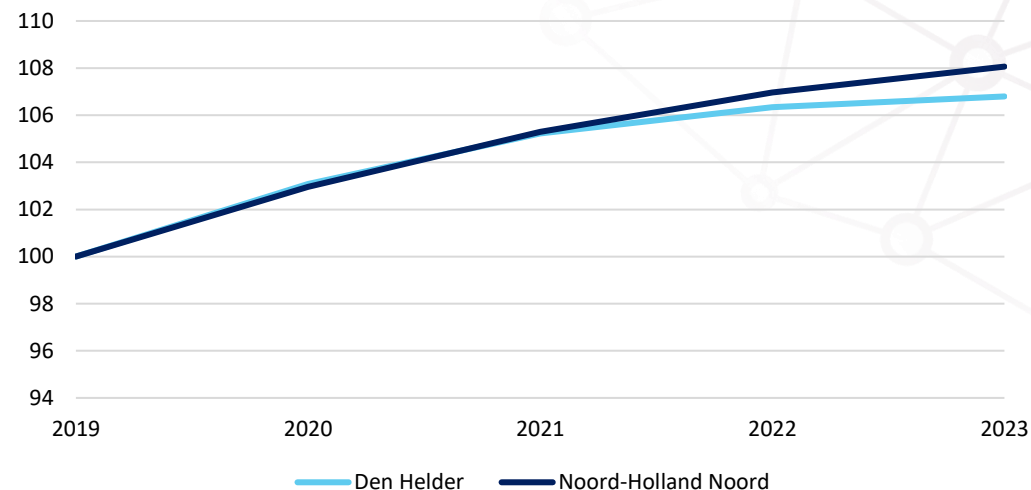


Bron: CBS, Ministerie van BZK

3.11 Toename van 'aandachtsgroepen huisvesting' (1)

- Onder de aandachtsgroepen vallen mensen die minder kans hebben bij het vinden van een passende woonruimte, omdat ze zich bijvoorbeeld in een kwetsbare situatie bevinden, een nieuw leven moeten opbouwen of afhankelijk zijn van extra zorg of begeleiding.
- Figuur 3.16 laat zien dat het totale aantal personen binnen de aandachtsgroepen sinds 2019 is toegenomen, in Den Helder iets minder sterk dan in de Woondeal-regio Noord-Holland Noord.

Figuur 3.16 Index ontwikkeling aantal personen aandachtsgroepen* huisvesting



* Het betreft hier de vier grootste groepen, namelijk ouderen, studenten, vergunninghouders en EU-arbeidsmigranten geregistreerd in de BRP

Bron: waarstaatjegemeente.nl; bewerking: Kurtosis

3.12 Toename van ‘aandachtsgroepen huisvesting’ (2)

- Het aandeel van de verschillende aandachtsgroepen in 2023 binnen de bevolking en de groei ten opzichte van 2019 is in Den Helder grotendeels vergelijkbaar met de trends in Noord-Holland Noord. Uitzonderingen zijn de forsere afname van studenten in Den Helder en de forse groei van vergunninghouders, waar in heel Noord-Holland Noord sprake is van een aanzienlijke daling (tabel 3.4).

Tabel 3.4 Personen in aandachtsgroep Den Helder 2023, % binnen bevolking en groei 2019-2023 in vergelijking met Noord-Holland Noord

	Den Helder			Noord-Holland Noord	
	2023 absoluut	% binnen bevolking	groei 2019-2023	% binnen bevolking	groei 2019-2023
ouderen	13.665	24,2	9,2	22,8	9,8
studenten	1.975	3,5	-9,2	4,3	-0,6
vergunninghouders	560	1,0	19,1	0,6	-16,4
uitstroom detentie	65	0,1	-7,1	0,1	-5,6
woonwagengewoners	55	0,1	10,0	0,1	3,4
EU-arbeidsmigranten (BRP)*	245	0,4	53,1	0,8	48,5
uitstroom zorg	175	0,3		0,2	

*De cijfers zijn exclusief de EU-arbeidsmigranten die zijn geregistreerd in de RNI. Van hen zijn geen gegevens bekend over de woonlocatie.

Bron: waarstaatjegemeente.nl; bewerking: Kurtosis

- In totaal gaat het op 1-1-2023 om 10.325 huishoudens in de aandachtsgroepen, die gehuisvest zijn in 10.270 woonruimten.
- Op 1-1-2023 waren er in Den Helder 9.525 bewoonde zelfstandige corporatiewoningen. Daarvan zijn er in het voorgaande jaar 2022 715 woningen vrijgekomen voor nieuwe bewoning. Hiervan zijn er 280 (39,2%) toegewezen aan de huishoudens in de aandachtsgroepen.

4. Onderwijs

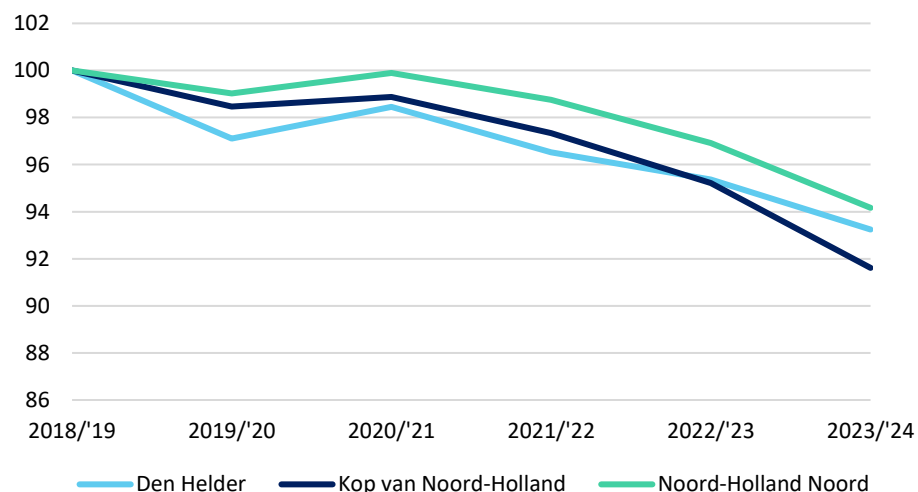
In het hoofdstuk 'onderwijs' worden de cijfers gepresenteerd over onderwijsdeelnemers en geslaagden. Daarbij wordt waar mogelijk een uitsplitsing gemaakt naar type opleiding en naar onderwijsniveau.



4.1 Minder jongeren (12-24 jaar) volgen onderwijs

- In schooljaar 2022-2023 zijn er in totaal 4.830 jongeren in de leeftijd van 12 tot en met 24 jaar die deelnamen aan het onderwijs. Dit is een daling van bijna 7% ten opzichte van 2018-2019, toen het aantal onderwijsdeelnemers 5.180 jongeren bedroeg. Hiermee is de daling in het totaal aantal onderwijsdeelnemers in Den Helder minder groot dan in de regio Kop van Noord-Holland (bijna 8,5%) en iets sterker dan gemiddeld in de arbeidsmarktregio Noord-Holland Noord (ruim 6%; figuur 4.1).
- De daling is het gevolg van de daling van het aantal jongeren.

Figuur 4.1 Index ontwikkeling onderwijsdeelname jongeren 12-24 jaar

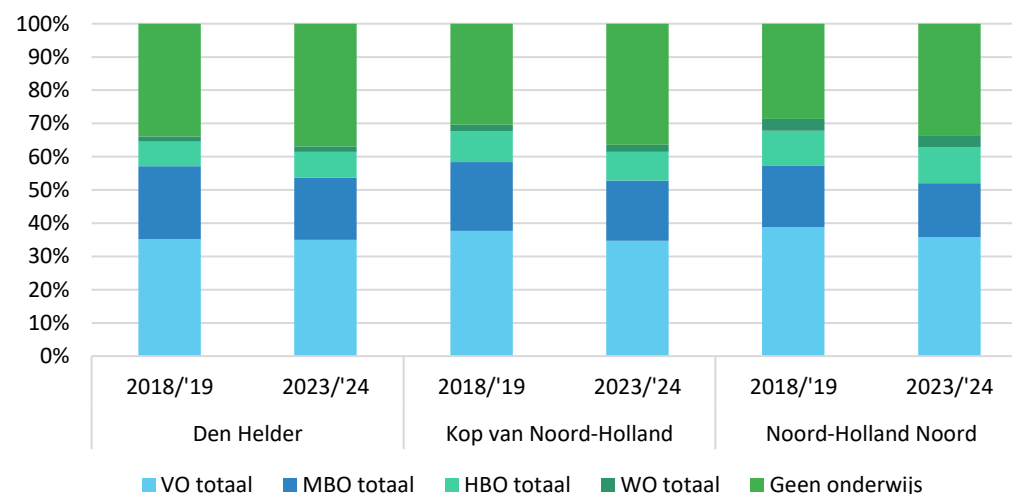


Bron: Jeugdmonitor CBS; bewerking: Kurtosis

Figuur 4.2 laat de onderwijsdeelname naar onderwijssoort zien, gerelateerd aan het aantal jongeren in de leeftijd 12 tot en met 24 jaar. Hieruit blijkt het volgende:

- In Den Helder, maar ook in de regio Kop van Noord-Holland en de arbeidsmarktregio Noord-Holland Noord, is het aandeel jongeren dat geen onderwijs volgt ten opzichte van schooljaar 2018-2023 toegenomen. Mogelijk is het aantal jongeren met een 'tussenjaar' toegenomen. Een andere verklaring is dat doordat het aandeel jongvolwassenen (18 jaar en ouder) is toegenomen, er wellicht vaker een (mbo-)opleiding is afgerond en een start is gemaakt op de arbeidsmarkt.
- Verder valt op dat er verhoudingsgewijs minder vaak een mbo-opleiding wordt gevolgd.

Figuur 4.2 Percentage onderwijsdeelname naar onderwijssoort

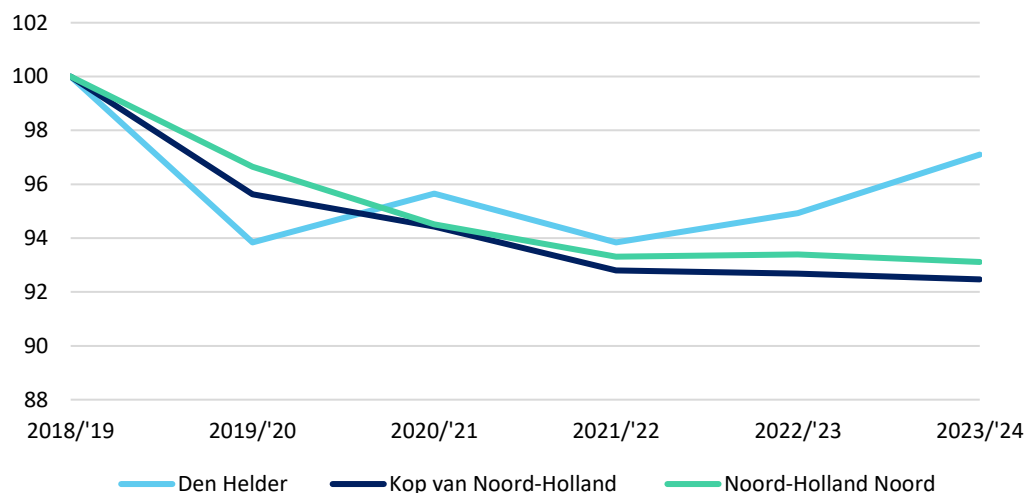


Bron: Jeugdmonitor CBS; bewerking: Kurtosis

4.2 Aantal leerlingen voortgezet onderwijs daalt

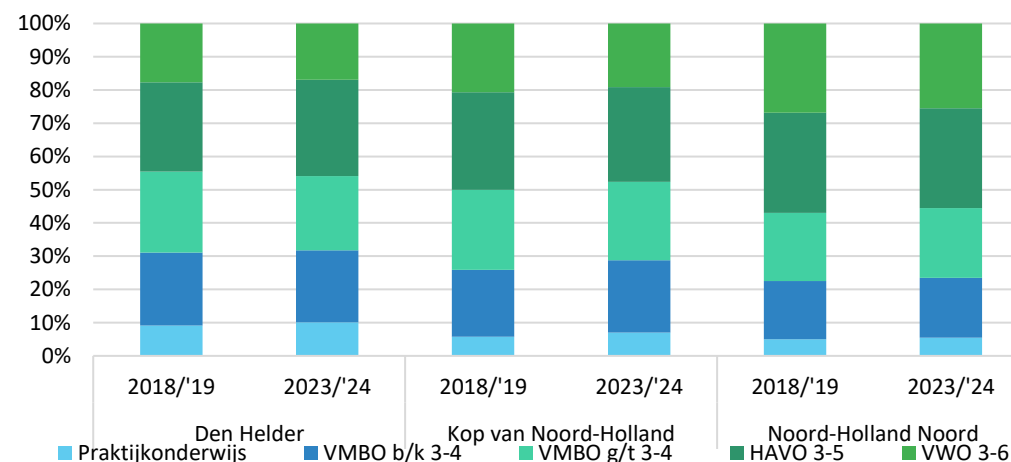
- In het schooljaar 2018-2019 waren er in Den Helder 2.760 leerlingen in het voortgezet onderwijs. In schooljaar 2023-2024 is dat gedaald tot 2.680 leerlingen. Deze daling doet zich ook voor in de regio Kop van Noord-Holland en de arbeidsmarktregio Noord-Holland Noord. Afwijkend is dat vanaf schooljaar 2022-2023 het aantal leerlingen in Den Helder weer toeneemt (zie figuur 4.3).

Figuur 4.3 Index ontwikkeling aantal leerlingen voortgezet onderwijs



- In figuur 4.4 is weergegeven wat de verdeling is naar onderwijssoort. Dit is exclusief de algemene leerjaren 1-3, omdat deze leerlingen nog geen definitieve keuze hebben gemaakt voor een onderwijssoort.
- Wat opvalt is dat leerlingen in Den Helder vaker een praktijkgerichte opleiding volgen (praktijkonderwijs en vmbo b/k) dan leerlingen uit de Kop van Noord-Holland en de arbeidsmarktregio Noord-Holland Noord.

Figuur 4.4 Aandeel leerlingen naar onderwijssoort vo

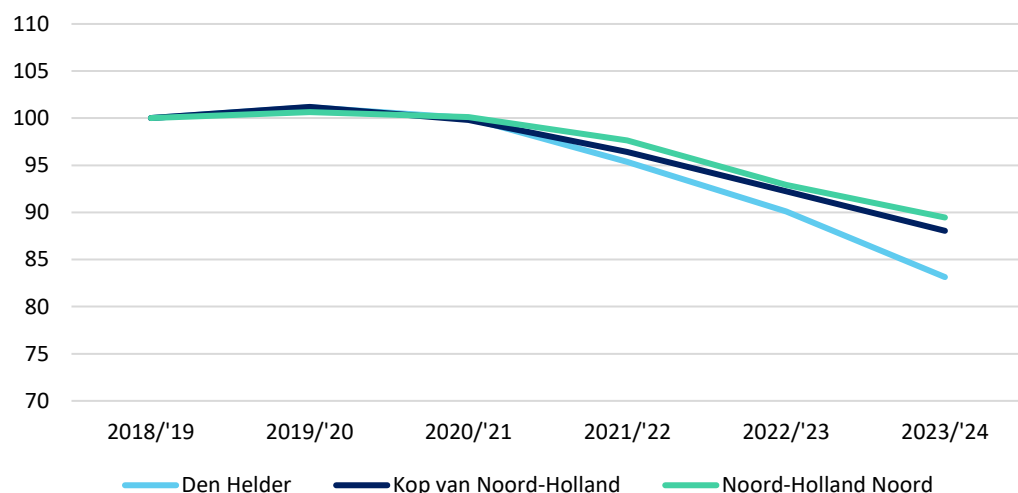


Bron: Jeugdmonitor CBS; bewerking: Kurtosis

4.3 Sterkere daling aantal mbo-studenten in Den Helder dan gemiddeld

- Het aantal mbo-studenten daalde van 1.720 leerlingen in schooljaar 2018-2019 naar 1.430 naar in schooljaar 2023-2024, een afname van circa 17%. Dit is een sterkere daling dan in de regio Kop van Noord-Holland en de arbeidsmarktregio Noord-Holland Noord het geval was. (zie figuur 4.5).

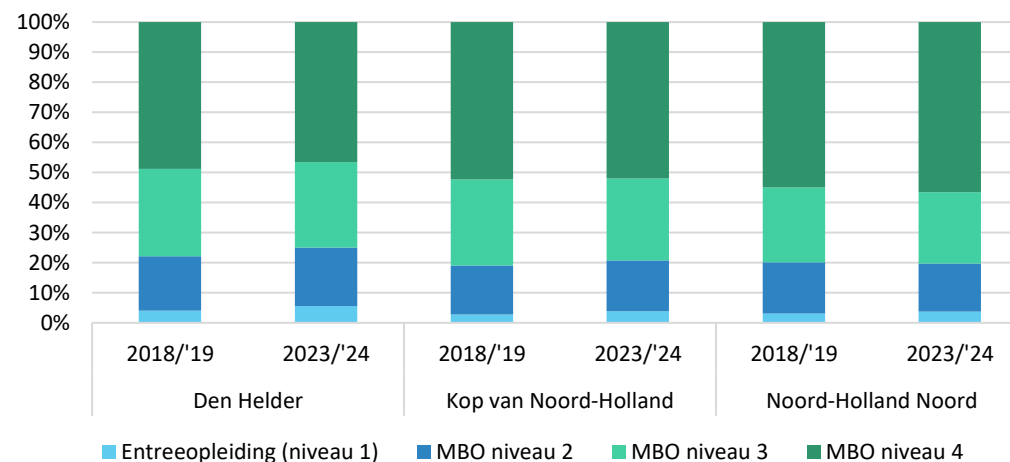
Figuur 4.5 Index ontwikkeling aantal mbo-studenten



Bron: Jeugdmonitor CBS; bewerking: Kurtosis

- In absolute zin zijn er in schooljaar 2023-2024 meer studenten die een entree-opleiding (niveau 1) volgen dan in schooljaar 2023-2024, terwijl er bij de andere niveaus sprake is van een daling. Dit doet zich zowel voor bij studenten uit Den Helder als bij leerlingen uit de Kop van Noord-Holland en Noord-Holland Noord (figuur 4.6). Er is echter geen sprake van een lineaire trend. Een andere kanttekening is dat de aantallen om privacy-redenen door het CBS worden afgerond op tientallen. Studenten met alleen een entree-opleiding hebben geen startkwalificatie voor de arbeidsmarkt.
- Uit figuur 4.6 blijkt dat het aandeel studenten uit Den Helder vaker een entree-opleiding volgen dan in de Kop van Noord-Holland en Noord-Holland Noord, al zijn de verschillen klein. Tegelijkertijd is het aandeel mbo-studenten op niveau 4 lager.

Figuur 4.6 Aandeel mbo-studenten naar niveau

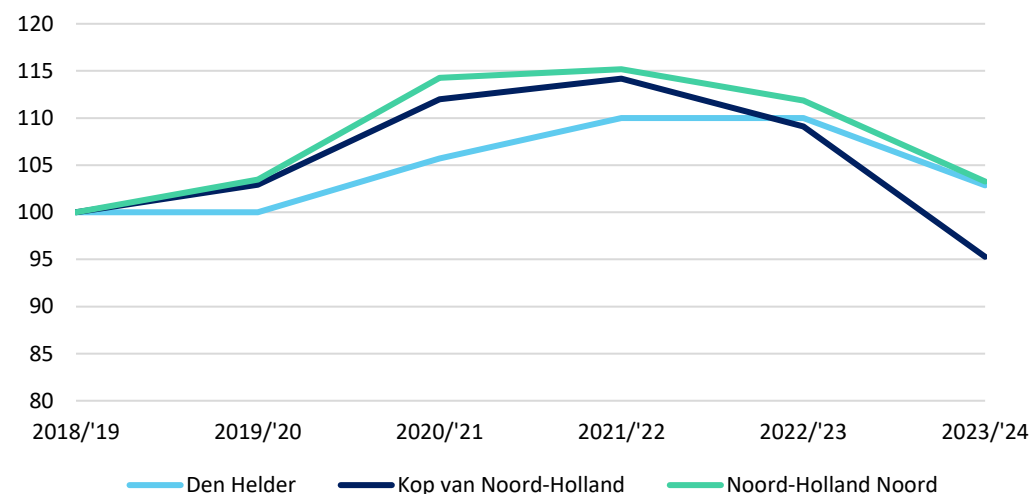


Bron: Jeugdmonitor CBS; bewerking: Kurtosis

4.4 Aantal studenten in het hoger onderwijs daalt, na aanvankelijke stijging

- In studiejaar 2018-2019 volgden circa 700 jongeren uit Den Helder hoger onderwijs (hbo of wetenschappelijke onderwijs), in studiejaar 2023-2024 waren dat er ongeveer 620. Door de jaren heen is eerst een stijging te zien van het aantal studenten, om vervolgens te stabiliseren en weer af te nemen. Vergelijkbare trends zijn zichtbaar in de regio Kop van Noord-Holland en de arbeidsmarktregio Noord-Holland Noord (figuur 4.7).

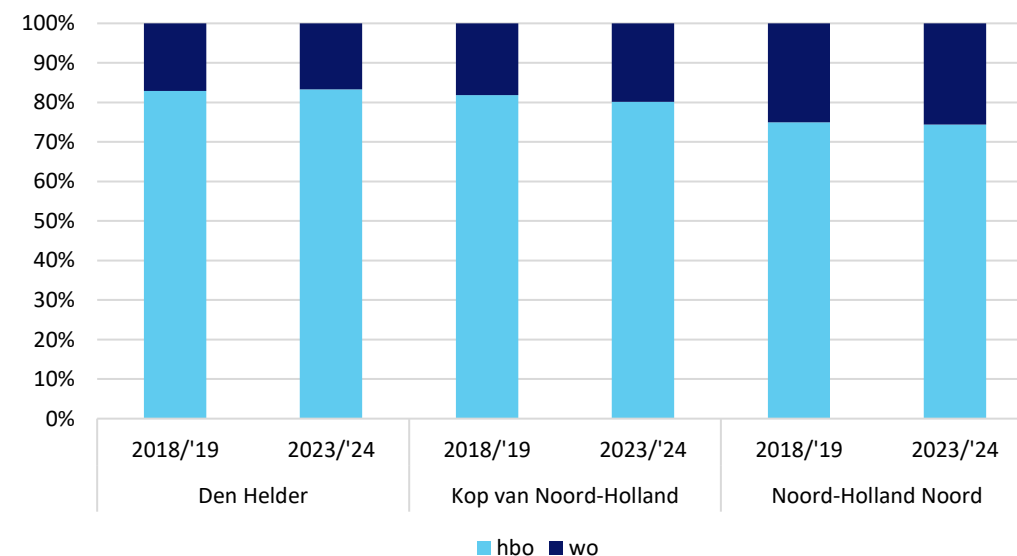
Figuur 4.7 Index ontwikkeling aantal studenten hoger onderwijs (hbo en wo)



Bron: Jeugdmonitor CBS; bewerking: Kurtosis

Verhoudingsgewijs wordt er vaker gekozen voor een beroepsgerichte hbo-studie, dan een meer theoretische universitaire studie. Dit doet zich in Den Helder nog sterker voor dan in de Kop van Noord-Holland en de arbeidsmarktregio Noord-Holland Noord (figuur 4.8).

Figuur 4.8 Aandeel hbo en wo binnen hoger onderwijs



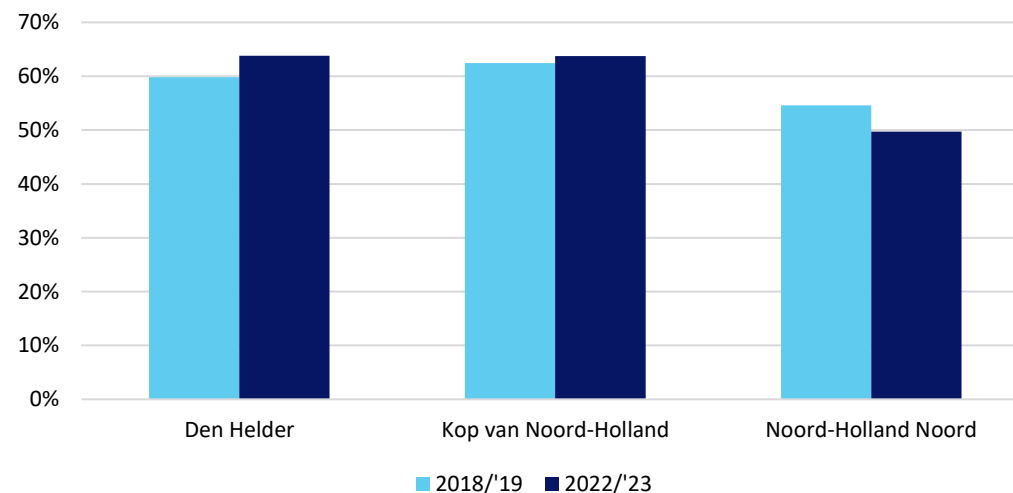
Bron: Jeugdmonitor CBS; bewerking: Kurtosis

4.5 Aantal geslaagden daalt, maar relatieve groei geslaagden met startkwalificatie

- In schooljaar 2018-2019 behaalden circa 1.070 leerlingen een diploma in het voortgezet of middelbaar beroepsonderwijs. In schooljaar 2022-2023 is dat gedaald tot ongeveer 940 leerlingen, een daling van 12%. Deze daling is vergelijkbaar met die in de Kop van Noord-Holland en iets sterker dan de gemiddelde daling van 10% in de arbeidsmarktregio Noord-Holland Noord.
- De daling hangt sterk samen met de afname van het aantal jongeren en daarmee de afnemende instroom in het voortgezet onderwijs. Naar verwachting zal daarom het aantal geslaagden de komende jaren nog verder afnemen.
- Niet alle diploma's bieden een startkwalificatie voor de arbeidsmarkt. Een leerling beschikt over een startkwalificatie met een havo- of vwo-diploma of met een mbo-2 diploma. Een vmbo-diploma of een entree-diploma volstaat niet als startkwalificatie.
- Een startkwalificatie is een diploma of certificaat dat aantoont dat iemand een bepaald basisniveau van onderwijs heeft behaald, waarmee diegene voldoende is voorbereid om te starten op de arbeidsmarkt of met een vervolgopleiding. Zonder is het risico op werkloosheid of het niet afronden van vervolgopleidingen hoger. Daarom is het in Nederland verplicht voor jongeren onder de 18 jaar om onderwijs te volgen totdat ze een startkwalificatie hebben behaald (bron: [Leerplicht en kwalificatieplicht | Leerplicht | Rijksoverheid.nl](#))

- Het aandeel geslaagden met startkwalificatie ligt in Den Helder in schooljaar 2022-2023 hoger dan in 2018-2019 en is in 2022-2023 op hetzelfde niveau als in de Kop van Noord-Holland. In heel Noord-Holland Noord ligt het percentage geslaagden met startkwalificatie lager en daar is tussen de schooljaren 2018-2019 en 2022-2023 ook een relatieve daling te zien (figuur 4.9).

Figuur 4.9 Percentage gediplomeerden met startkwalificatie

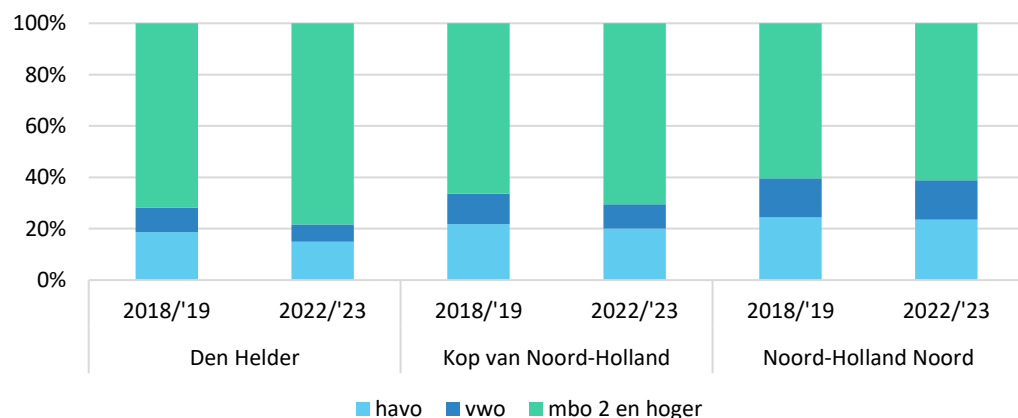


Bron: Jeugdmonitor CBS; bewerking: Kurtosis

4.6 Vaker diploma voor een beroepsgerichte opleiding/studie

- Van de leerlingen/studenten die een diploma hebben behaald dat een startkwalificatie biedt, heeft het merendeel een mbo-opleiding (niveau 2 of hoger) afgerond.
- Dat aandeel is in Den Helder groter dan in de Kop van Noord-Holland en de arbeidsmarktregio Noord-Holland Noord. In Den Helder en de Kop van Noord-Holland is ook een toename te zien, terwijl in de arbeidsmarktregio Noord-Holland Noord het aandeel gelijk blijft (figuur 4.10).

Figuur 4.10 Aandeel geslaagden naar onderwijssoort



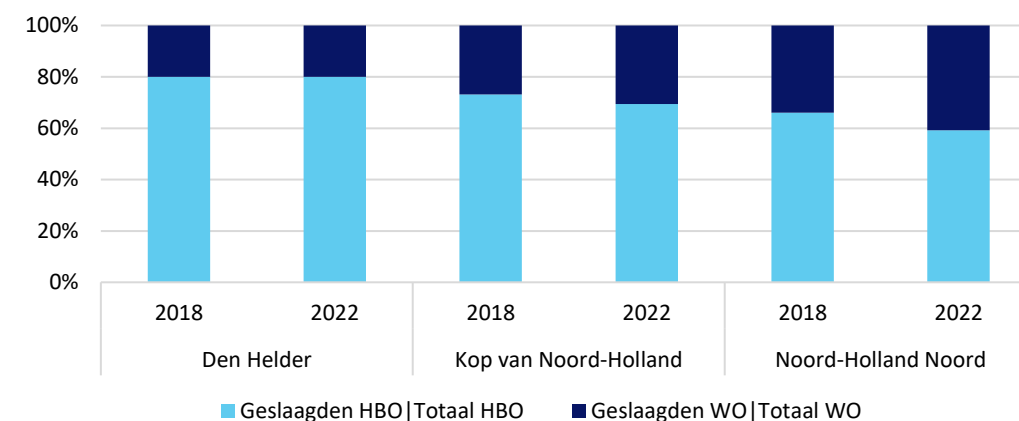
Bron: Jeugdmonitor CBS; bewerking: Kurtosis

Hierbij moeten 2 kanttekeningen worden geplaatst:
 1. In absolute zin blijft het aantal mbo-gediplomeerden in Den Helder redelijk constant blijft, terwijl in de Kop van Noord-Holland en Noord-Holland Noord een daling is te zien van respectievelijk 4 en 6%.

2. Het percentage jongeren dat een mbo-opleiding volgt is afgenomen. Landelijk is de instroom van nieuwe mbo-ers tussen 2018-2019 en 2022-2023 met circa 9% afgenomen (bron: CBS Statline). De verwachting ten aanzien van het aantal mbo-geslaagden zal de komende jaren daarom minder gunstig zijn.

- Net als in 2018-2019 rondde in Den Helder circa 100 studenten met succes een studie af aan het HBO of aan de universiteit. Waar dit aantal in Den Helder dus constant is gebleven, is in de Kop van Noord-Holland en de arbeidsmarktregio Noord-Holland Noord een stijging te zien van respectievelijk ongeveer 20 en 30%.

Figuur 4.11 Aandeel geslaagden hbo en wo in hoger onderwijs



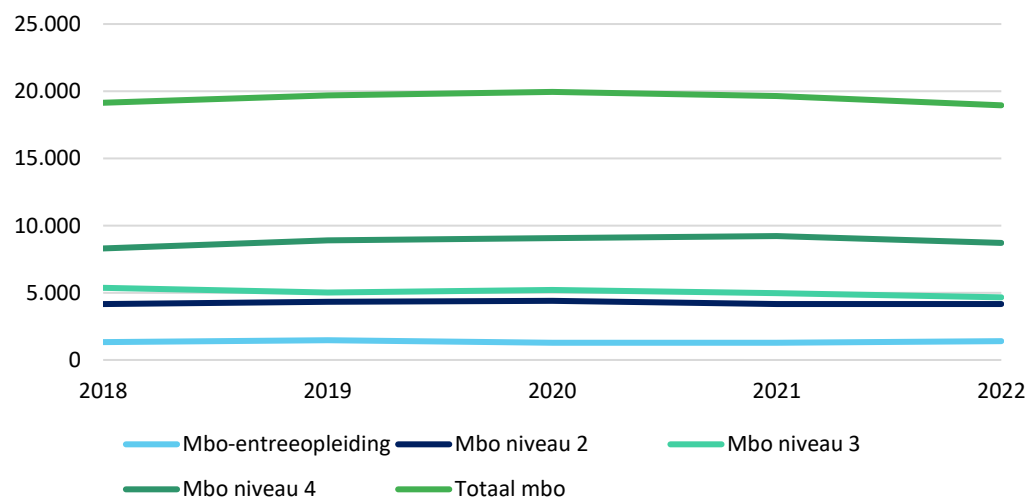
Bron: Jeugdmonitor CBS; bewerking: Kurtosis

- Ook in het hoger onderwijs zijn er verhoudingsgewijs meer studenten met een beroepsgericht diploma (figuur 4.11).

4.7 Uitstroom uit mbo blijft gelijk

- Voor het arbeidspotentieel (hoofdstuk 5) is met name de uitstroom van gediplomeerden uit mbo en hbo relevant.
- Figuur 4.12 geeft het aantal mbo-gediplomeerden weer voor de arbeidsmarktregio Noord-Holland Noord. Dit aantal is met circa 19.000 gedurende de jaren vrijwel gelijk gebleven. Verreweg het merendeel heeft een diploma op niveau 4 (46% in studiejaar 2022-2023).
- Gediplomeerden met een diploma voor de entree-opleiding hebben geen startkwalificatie voor de arbeidsmarkt. Dit betrof in studiejaar 2022-2023 ruim 7% van de mbo-gediplomeerden.

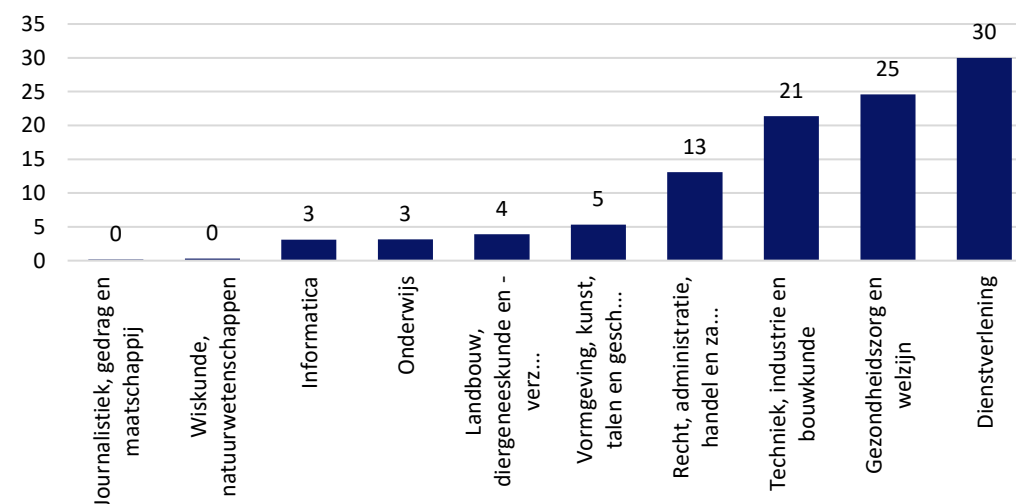
Figuur 4.12 Ontwikkeling aantal mbo-gediplomeerden totaal en naar niveau, Noord-Holland Noord



Bron: CBS Statline

- Verhoudingsgewijs hebben de meeste gediplomeerden een studie gevolgd in de richting Gezondheidszorg en welzijn en Dienstverlening (figuur 4.13). Sinds studiejaar 2018-2019 zijn er geen grote fluctuaties in de verhouding naar studierichting te zien.

Figuur 4.13 Percentage mbo-gediplomeerden naar studierichting, studiejaar 2022-2023, Noord-Holland Noord



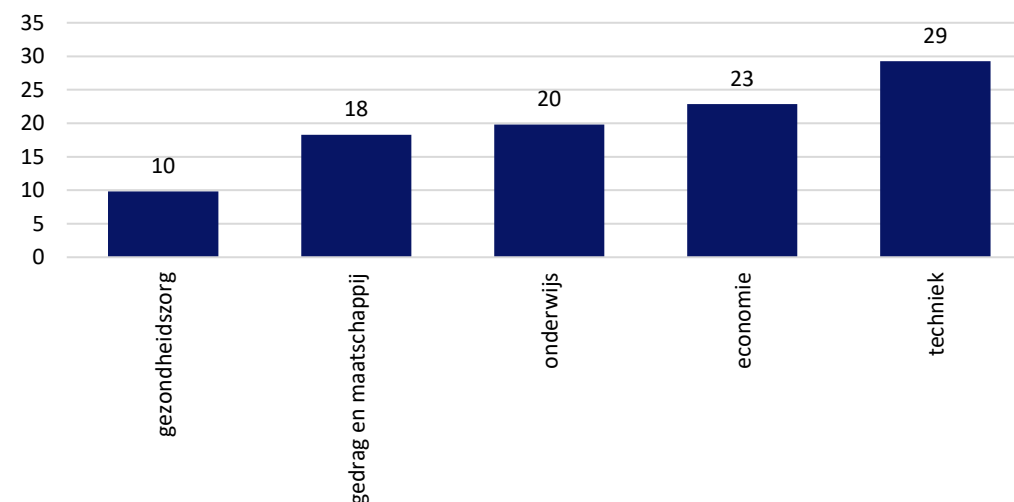
Bron: CBS Statline; bewerking: Kurtosis

4.8 Net als uitstroom uit hbo

- Sinds studiejaar 2018-2019 hebben jaarlijks circa 600 studenten een hbo-opleiding afgerond in de arbeidsmarktregio Noord-Holland Noord*.
- Bij deze cijfers moet als kanttekening worden geplaatst dat exacte cijfers niet bekend zijn. Vanwege privacy neemt het CBS geen aantallen <5 op in de brongegevens. In werkelijkheid zal het aantal gediplomeerden boven 600 liggen. Verder is het aannemelijk dat een gedeelte van de hbo-gediplomeerden woonachtig in Noord-Holland Noord een opleiding buiten de regio heeft gevolgd.
- Verhoudingsgewijs is het vaakst een diploma behaald in de studierichtingen economie en techniek (figuur 4.14).

* De enige onderwijsinstelling voor hbo in de arbeidsmarktregio Noord-Holland Noord is gevestigd in Alkmaar

Figuur 4.14 Percentage hbo-gediplomeerden naar studierichting, studiejaar 2022-2023



Bron: CBS Statline; bewerking: Kurtosis

5. Arbeidspotentieel

In dit hoofdstuk zoomen we in op het thema 'arbeidspotentieel'. Daarbij wordt specifiek gekeken naar de omvang van de beroepsbevolking (werkzaam en werkloos), het aantal personen in een uitkeringssituatie en de pendel van werkenden (wonen en werken in verschillende gemeenten/regio's).

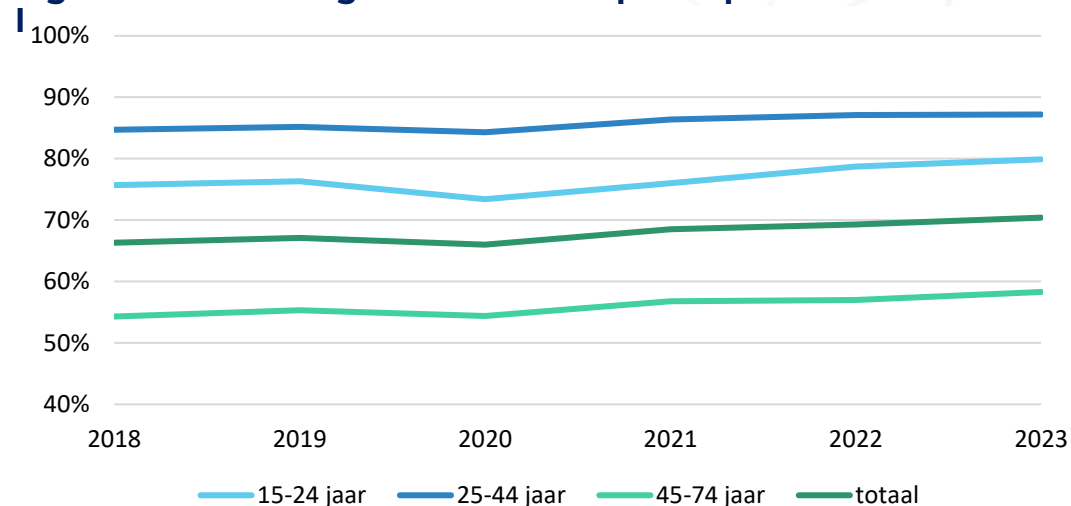


5.1 Beroepsbevolking neemt in omvang toe....

- De **beroepsbevolking** wordt gevormd door personen die betaald werk hebben (werkzame beroepsbevolking), en door personen die geen betaald werk hebben, recent naar betaald werk hebben gezocht en daarvoor direct beschikbaar zijn (werkloze beroepsbevolking). Het gaat hierbij om personen in de leeftijd van 15-74 jaar, exclusief institutionele bevolking. In 2018 telde de Helderse beroepsbevolking 29.000 personen, in 2023 waren dat er 30.000, een toename van 3%. Dit is een iets minder sterke stijging dan gemiddeld in de regio Kop van Noord-Holland en de arbeidsmarktregio Noord-Holland Noord (respectievelijk 6 en 5%).
- De **bruto arbeidsparticipatie** betreft het aandeel van de beroepsbevolking binnen de totale bevolking. Deze bedroeg 70% in 2018 en 73% in 2023. Dit is iets lager dan gemiddeld in de Kop van Noord-Holland en de arbeidsmarktregio Noord-Holland Noord (respectievelijk 75 en 76% in 2023).
- Dit verschil is ook zichtbaar bij de **netto arbeidsparticipatie**: aandeel werkzame personen binnen de beroepsbevolking. De netto arbeidsparticipatie ontwikkelde zich van 66 in 2018 tot 70% in 2023. In de Kop van Noord-Holland en Noord-Holland Noord was dit 72, respectievelijk 73% in 2023.

- De stijging van de netto-arbeidsparticipatie is in alle leeftijdsgroepen zichtbaar. De netto-arbeidsparticipatie is het grootst in de leeftijdsgroep 25-44 jaar en het laagst onder 45-74 jarigen (figuur 5.1). Er zijn geen opvallende verschillen met de Kop van Noord-Holland en de arbeidsmarktregio Noord-Holland Noord.

Figuur 5.1 Percentage netto-arbeidsparticipatie totaal en naar

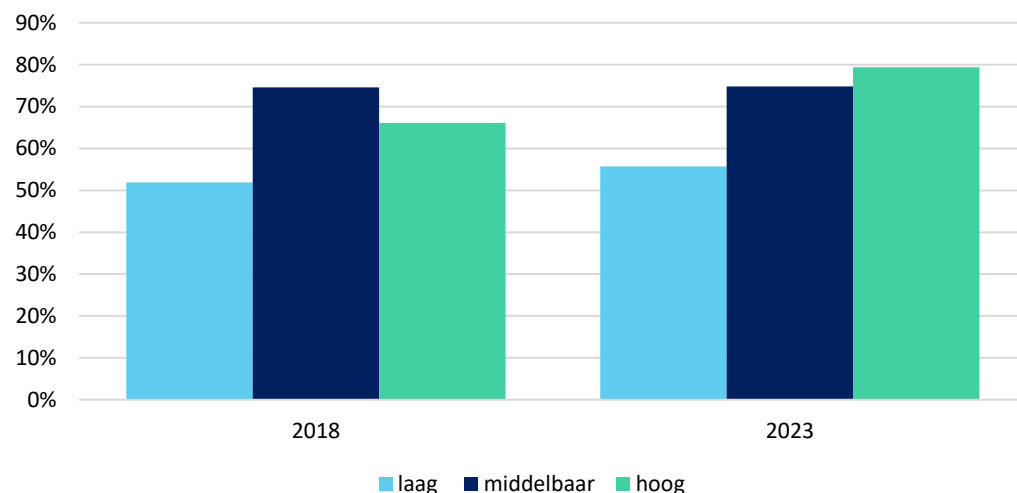


Bron: CBS Statline; bewerking: Kurtosis

5.2...., blijkt ook uit daling van de werkloosheid

- Figuur 5.2 laat de netto arbeidsparticipatie naar opleidingsniveau zien. In 2018 was deze het grootst onder middelbaar opgeleiden, in 2023 onder hoogopgeleiden).

Figuur 5.2 Percentage netto arbeidsparticipatie naar

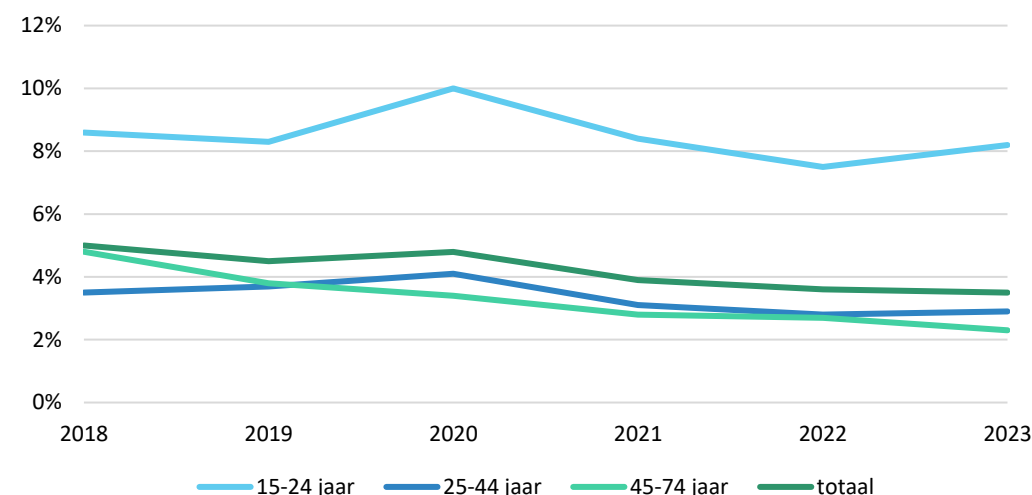


Bron: CBS Statline

- De werkloosheid in Den Helder bedroeg in 2023 3,5%, 1,5 procent lager dan in 2018. De werkloosheid is relatief gezien iets groter dan in de Kop van Noord-Holland en de arbeidsmarktregio Noord-Holland Noord (beide 3,1% in 2023).

- De werkloosheidspercentages fluctueren per jaar. Voor alle leeftijdscategorieën geldt een (lichte) daling in 2023 ten opzichte van 2018, met de grootste daling in de leeftijdscategorie 45-74 jaar met 2,5 procentpunt (figuur 5.3). De werkloosheid is het grootst onder 15-24 jarigen. De regio's laten vergelijkbare trends zien.

Figuur 5.3 Percentage werkloosheid naar leeftijdscategorie, Den Helder

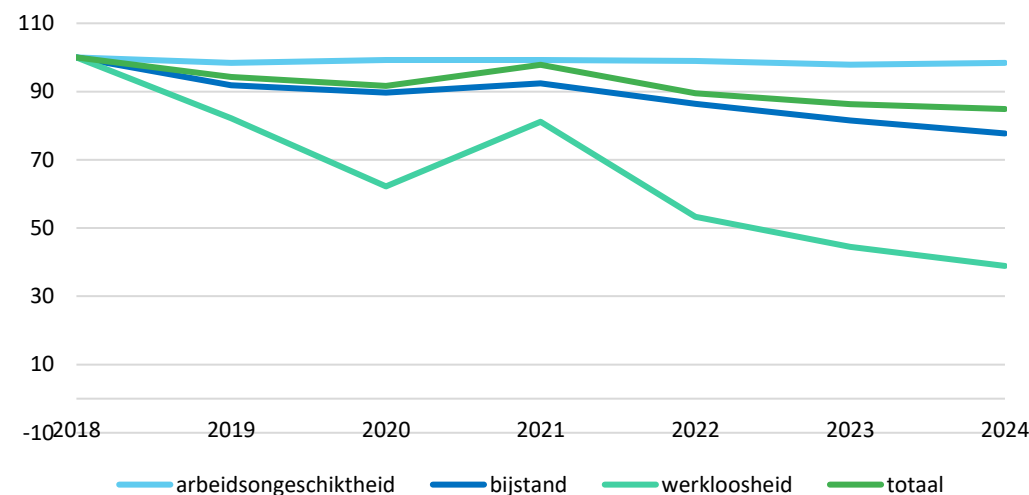


Bron: CBS Statline

5.3 Het aantal uitkeringsgerechtigden neemt af

- In deze paragraaf worden de gegevens over het aantal personen met een uitkering gepresenteerd. Op peildatum 1 januari 2018 ontvingen in Den Helder circa 6.460 personen tot de AOW-leeftijd een arbeidsongeschiktheids-, bijstands- of werkloosheidsuitkering, op 1 januari 2024 waren dat er circa 5.500. Dit is een daling van circa 15%. Dit is een (iets) sterkere daling dan gemiddeld in de regio Kop van Noord-Holland en de arbeidsmarktregio Noord-Holland Noord het geval was (respectievelijk 13 en 11% in 2023).
- Figuur 5.4 laat de ontwikkeling van het aantal uitkeringsontvangers totaal en uitgesplitst naar uitkering zien. Het aantal personen met een arbeidsongeschiktheidsuitkering is vrijwel gelijk gebleven. Het aantal bijstandsuitkeringen is gedaald en sterker dan gemiddeld in de regio Kop van Noord-Holland en de arbeidsmarktregio Noord-Holland Noord. De daling van het aantal personen met een werkloosheidsuitkering is vergelijkbaar met de regio Kop van Noord-Holland maar is sterker dan gemiddeld in de arbeidsmarktregio Noord-Holland Noord.

Figuur 5.4 Index ontwikkeling aantal personen met een uitkering naar soort uitkering, Den Helder



Bron: CBS Statline; bewerking: Kurtosis

5.4 Arbeidsongeschiktheidsuitkering grootste aandeel

- Arbeidsongeschiktheidsuitkeringen vormen het grootste aandeel binnen het totaal aantal uitkeringen. Dit aandeel is in 2024 gegroeid tot circa tweederde, terwijl het aandeel werkloosheidsuitkeringen is gedaald(tabel 5.1). Vergelijkbare trends zijn te zien in de regio Kop van Noord-Holland en de arbeidsmarktregio Noord-Holland Noord.
- In totaal ontving in 2018 18% van de personen tot de AOW-gerechtigde leeftijd (15-64 jaar) een uitkering, in 2024 was dat 15% van het totaal aantal personen van 15-65 jaar. Dit is voor beide jaren circa 4 procentpunt hoger dan in de Kop van Noord-Holland en de regio Noord-Holland Noord.

Tabel 5.1 Aantal en aandeel personen met een uitkering, Den Helder

	1-1-2018*		1-1-2024*	
	aantal	%	aantal	%
Arbeidsongeschiktheid	3.760	58	3.700	68
Bijstand	1.840	28	1.430	26
Werkloosheid	900	14	350	6
totaal	6.480		5.500	

Bron: CBS Statline

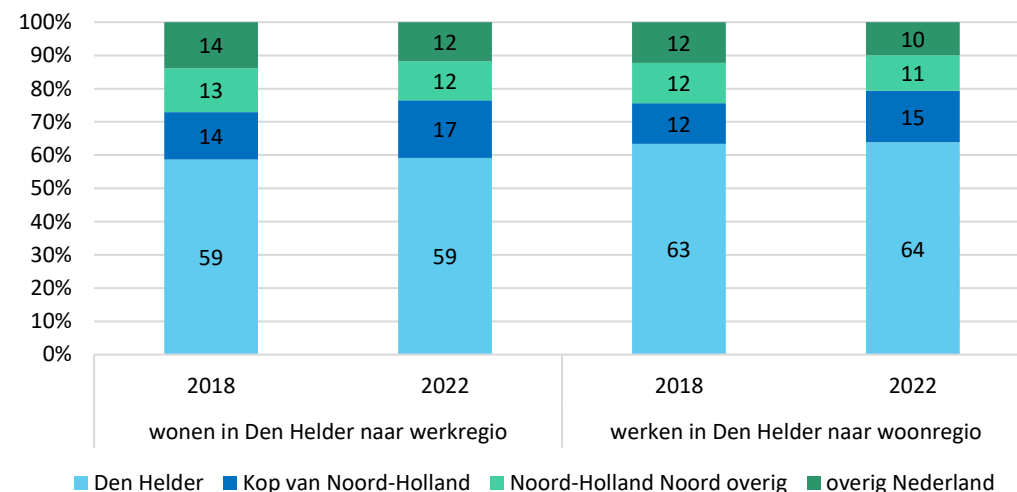
*Peilmoment: eind december van het voorgaande jaar



5.5 Inkomende pendel groter dan uitgaande

- In 2018 werkten er 26.600 mensen in Den Helder, in 2022 waren dat er 27.2000. Hiervan woonden er respectievelijk 11.000 en 11.100 buiten Den Helder. Er woonden 24.600 personen met een betaalde baan in Den Helder in 2018 en in 2022 25.200. Hiervan werkten er 9.000, respectievelijk 9.100 buiten Den Helder. Dit betekent dat in beide jaren de inkomende pendel groter was dan de uitgaande (saldo 2.000).
- Figuur 5.5 geeft de verdeling voor 2018 en 2023 weer van waar mensen met een baan woonachtig in Den Helder werken en waar mensen die in Den Helder werken woonachtig zijn.
- Er is een toename zichtbaar van zowel het aandeel mensen dat in Den Helder woont en elders in de regio Kop van Noord-Holland werkzaam is (van 14 naar 17%) als het aandeel mensen dat in Den Helder werkt en woonachtig is in een andere gemeente van de Kop van Noord-Holland (van 12 naar 15%). De pendel vanuit en naar gemeenten buiten de arbeidsmarktregio Noord-Holland Noord is iets afgenomen.

Figuur 5.5 In- en uitgaande pendel, Den Helder



Bron: CBS Statline; bewerking: Kurtosis

5.6 Jongeren werken dicht bij huis dan werknemers in oudere leeftijdsgroepen

Achtergrondkenmerken van de uitgaande en inkomende pendel zijn beschikbaar op het niveau van COROP-regio's. In totaal woonden in de COROP-regio Kop van Noord-Holland* begin 2023** 186.500 werknemers, waarvan er ruim 123.000 ook in de regio werkten (66%). In tabel 5.2 wordt voor 2023 een uitsplitsing naar leeftijdscategorie gemaakt. Het volgende valt hierin op:

- Jongeren (in de leeftijd tot en met 29 jaar) combineren in 2023 wonen en werken vaker in de COROP-regio Kop van Noord-Holland dan andere leeftijdsgroepen. Dit was ook begin 2021 en 2022 het geval.
- Van de werkzame 75-plussers werkte begin 2023 tweederde in de regio Kop van Noord-Holland. Daarin is een verschuiving te zien ten opzichte van de voorgaande jaren, toen een groter deel ook in de Kop van Noord-Holland werkte (75% in 2021, respectievelijk 80% in 2022). Voor de overige leeftijdscategorieën zijn er geen opvallende verschillen tussen de jaren.
- Voor zover er buiten de regio wordt gewerkt, is dat vooral in de provincie Noord-Holland in de regio Groot-Amsterdam, gevolgd door de regio Alkmaar en omgeving. Circa een op de vijf werknemers die buiten de Kop van Noord-Holland werken, hebben een baan buiten Noord-Holland.
- Gemiddeld hebben werknemers woonachtig in de Kop van Noord-Holland begin 2023 een reisafstand 22,6 km naar hun werk. Jongeren <15 jaar en 75-plussers zitten onder dit gemiddelde (respectievelijk 5,1 en 16,2 km).
- Opgemerkt moet worden dat voor zowel de jongste als de oudste categorieën geldt dat het om relatief kleine aantallen gaat.

Tabel 5.2 Wonen in de COROP-regio Kop van Noord-Holland naar leeftijdscategorie en werkregio, 2023

	<15 jaar	15 t/m 29 jaar	30 t/m 44 jaar	45 t/m 59 jaar	60 t/m 74 jaar	75 jaar of ouder	totaal
Kop van Noord-Holland (CR)	92%	71%	62%	64%	67%	67%	66%
buiten Kop van Noord-Holland	8%	29%	38%	36%	33%	33%	34%
• Alkmaar en omgeving (CR)	0%	34%	30%	32%	32%	0%	32%
• Groot-Amsterdam (CR)	0%	36%	40%	36%	34%	50%	37%
• overig Noord-Holland	100%	10%	12%	13%	15%	0%	12%
• overig Nederland	0%	21%	18%	19%	19%	50%	19%

Bron: CBS Statline; bewerking: Kurtosis

* Tot de COROP-regio Kop van Noord-Holland behoren de gemeenten Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec, Texel

** Peilmoment: december van het voorgaande jaar

5.7 Negatief saldo inkomende en uitgaande pendel

In 2023 telde de COROP-regio Kop van Noord-Holland 154.500 werknemers; hiervan woonde 80% (ruim 123.000) in de regio. In tabel 5.3 worden de percentages naar leeftijdscategorie gepresenteerd.

- Wat betreft de inkomende pendel valt op dat die bij de jongste leeftijdscategorie (<15 jaar) groter is dan de overige leeftijdscategorieën en daarom ook groter dan het gemiddelde van alle leeftijden. Zij doen dit vooral ook buiten de provincie Noord-Holland. Dit is een opmerkelijk verschil ten opzichte van voorgaande jaren, toen geen enkele werkende jongere (<15 jaar) buiten de COROP-regio Kop van Noord-Holland woonde.
- Voor de 15-29 jarigen woonde de helft van de inkomende ‘pendelaars’ buiten Noord-Holland. Ook dit is meer dan in voorgaande jaren (34% in 2021, respectievelijk 36% in 2022). Hierdoor wonen werknemers gemiddeld voor alle leeftijden vaker buiten Noord-Holland wonen (37% in, versus 31% in zowel 2021 als 2022).
- Voor de overige leeftijdscategorieën geldt dat de inkomende ‘pendelaars’ vooral in de COROP-regio Alkmaar en omgeving wonen. Uitzondering is de leeftijdsklasse 75-plus. Alle inkomende pendelaars wonen in Noord-Holland, maar buiten de regio’s Alkmaar en omgeving en Groot-Amsterdam. Zij wonen in een van de COROP-regio’s Agglomeratie Haarlem, Het Gooi en Vechtstreek, IJmond of Zaanstreek.
- Het saldo tussen de inkomende en uitgaande pendel is in alle jaren negatief. In totaal werkten in 2023 ruim 32.000 personen woonachtig in Kop van Noord-Holland meer buiten de regio, dan dat er mensen in de regio komen werken, maar er niet wonen. Opvallend is dat er alleen bij jongeren <15 jaar sprake is van een positief saldo, maar alleen in 2023.

Tabel 5.3 Werken in de COROP-regio Kop van Noord-Holland naar leeftijdscategorie en woonregio, 2023

	<15 jaar	15 t/m 29 jaar	30 t/m 44 jaar	45 t/m 59 jaar	60 t/m 74 jaar	75 jaar of ouder	totaal
Kop van Noord-Holland	60%	79%	78%	81%	85%	80%	80%
buiten Kop van Noord-Holland	40%	21%	22%	19%	15%	20%	20%
• Alkmaar en omgeving	0%	25%	41%	40%	37%	0%	34%
• Groot-Amsterdam	13%	18%	18%	17%	19%	0%	18%
• overig Noord-Holland	13%	7%	13%	12%	11%	100%	11%
• overig Nederland	75%	50%	28%	30%	33%	0%	37%

5.8 Reisafstand mannen groter dan bij vrouwen

- Vrouwen combineren begin 2023 verhoudingsgewijs vaker wonen en werken in de Kop van Noord-Holland dan mannen (tabel 5.4 en tabel 5.5). Zowel de uitgaande naar als de inkomende pendel uit provincies buiten Noord-Holland is bij mannen groter dan bij vrouwen.
- Bij mannen is de uitgaande pendel is het grootst naar de COROP-regio Groot-Amsterdam, bij vrouwen naar zowel de COROP-regio's Alkmaar en omgeving en Groot-Amsterdam.
- De inkomende pendel is bij zowel mannen als vrouwen afkomstig buiten Noord-Holland.
- Bij een vergelijk tussen de jaren valt met name op dat vrouwen in 2023 vaker buiten Noord-Holland wonen dan in 2021 en 2022. Dit gold in 2023 voor een derde van de vrouwen werkzaam in de COROP-regio Kop van Noord-Holland, terwijl dat in 2021 en 2022 respectievelijk 20 en 18%. Mogelijk heeft deze toename te maken met de toegenomen faciliteiten voor hybride werken. Bij de mannen is de toename veel minder sterk (van 37% in 2021 en 2022, naar 41% in 2023).
- Mannen uit de COROP-regio Kop van Noord-Holland hebben gemiddeld een langere reisafstand naar hun werk dan vrouwen (respectievelijk 26,5 km en 18,6 km begin 2023).

Tabel 5.4 Wonen in de COROP-regio Kop van Noord-Holland naar geslacht en werkregio, 2023

	man	vrouw	totaal
Kop van Noord-Holland	62%	71%	66%
buiten Kop van Noord-Holland	38%	29%	34%
• Alkmaar en omgeving	27%	38%	32%
• Groot-Amsterdam	37%	37%	37%
• overig Noord-Holland	14%	10%	12%
• overig Nederland	22%	15%	19%

Tabel 5.5 Werken in de COROP-regio Kop van Noord-Holland naar geslacht en woonregio, 2023

	man	vrouw	totaal
Kop van Noord-Holland	76%	84%	80%
buiten Kop van Noord-Holland	24%	16%	20%
• Alkmaar en omgeving	32%	37%	34%
• Groot-Amsterdam	16%	21%	18%
• overig Noord-Holland	12%	9%	11%
• overig Nederland	41%	33%	37%

Bron: CBS Statline; bewerking: Kurtosis

Bron: CBS Statline; bewerking: Kurtosis

6. Arbeidsmarkt

In dit hoofdstuk brengen we de ontwikkeling van het aantal banen van werknemers, het aantal vacatures* en het aantal werkzoekenden* in beeld. Daarbij maken we onderscheid tussen de verschillende SBI-sectoren en beroepsklassen. Daarnaast laten we met de spanningsindicator de spanning tussen vraag naar en aanbod aan arbeidskrachten voor de verschillende beroepsklassen zien. Voor het merendeel zijn de gegevens alleen beschikbaar op het niveau van de arbeidsmarktregio Noord-Holland Noord.



6.1 Aantal banen van werknemers blijft gelijk

- Het aantal banen heeft betrekking op het totaal aantal fulltimers, parttimers en uitzendkrachten. Begin 2018 waren er in Den Helder 28.200 banen van werknemers, begin 2024 was dat aantal met 28.400 vrijwel gelijk. Er zijn op het niveau van de arbeidsmarktregio geen cijfers voor handen over ontwikkelingen in arbeidsduur (verhouding fulltimers-parttimers).
- Tabel 6.1 geeft de top 5 van het aantal banen in Den Helder naar SBI-sector weer. Ook in de arbeidsmarktregio Noord-Holland Noord maakten de sectoren gezondheids- en welzijnszorg, handel en verhuur en overige zakelijke diensten deel uit van de top 5 (tabel 6.2).
- Bij de cijfers moeten de volgende kanttekeningen worden geplaatst:
 - De cijfers van het CBS zijn afgerond op honderdtallen. De omvang van de SBI-sectoren is daarom indicatief.
 - De cijfers van het aantal banen bij de Koninklijke Marine ontbreken. Deze banen staan geregistreerd bij het Ministerie van Defensie in Den Haag. Wanneer deze banen wel geregistreerd zouden staan in Den Helder, dan zou de SBI-sector openbaar bestuur de grootste zijn met circa 5.000 militairen en 2.000 burgers.
- Het aantal banen blijft vrijwel gelijk, terwijl het aantal werkenden toeneemt (zie 5.1). Een verklaring hiervoor is dat er meer mensen met werk zijn, maar minder mensen met meerdere banen, bijvoorbeeld omdat minder werkenden meerdere banen combineren of een werkende zijn tweede baan verliest, die vervolgens door iemand anders wordt ingevuld.

Tabel 6.1 Top 5 banen naar SBI-sector Den Helder

	1-1 2018		1-1 2024	
SBI-sector	aantal	%	aantal	%
Gezondheids- en welzijnszorg	5.000	18	5.500	19
Handel	3.000	11	2.900	10
Vervoer en opslag	1.400	5	1.100	4
Verhuur en overige zakelijke diensten	1.400	5	1.100	4
Horeca	1.100	4	1.200	4

Tabel 6.2 Top 5 banen naar SBI-sector Noord-Holland Noord

	1-1 2018		1-1 2024	
SBI-sector	aantal	%	aantal	%
Handel	49.700	19	56.400	20
Gezondheids- en welzijnszorg	44.600	17	52.700	19
Verhuur en overige zakelijke diensten	23.100	9	19.400	7
Openbaar bestuur en overheidsdiensten	21.300	8	22.200	8
Industrie	20.700	8		
Onderwijs			17.500	6

Bron: CBS Statline; bewerking: Kurtosis

6.2 Aantal vacatures met 40% gegroeid

- In de arbeidsmarktregio Noord-Holland Noord waren er in het derde kwartaal van 2018 16.450 vacatures. In het derde kwartaal van 2024 is dat met 40% gegroeid tot 23.100. Gemiddeld genomen was in k3-2018 circa 45% van alle vacatures openstaand, in k3-2024 was dat 53%. Dit geeft aan dat vacatures moeilijker te vervullen zijn.
- Tabel 6.3 geeft de top 5 van het aantal vacatures weer. Deze top 5 is in 2018 en 2024 grotendeels gelijk. Belangrijkste verschil is dat in k3-2024 ook de zorg- en welzijnsberoepen tot de top 5 behoren en de beroepen in de sector Transport en logistiek net buiten deze top 5 vallen.
- In vergelijking met k1-2018 is het aantal vacatures voor vrijwel alle beroepsklassen gegroeid. Uitzondering zijn de agrarische beroepen (waar sprake is van een daling van het aantal vacatures) en de creatieve en taalkundige beroepen (waar het aantal vacatures op hetzelfde niveau liggen).

Tabel 6.3 Top 5 vacatures naar beroepsklasse, Noord-Holland Noord

	k3-2018		k3-2024		2018-2024
beroepsklasse	aantal	%	aantal	%	%groei
Technisch	3.200	19	4.400	19	38
Bedrijfseconomisch/administratief	2.700	16	3.700	16	37
Commercieel	2.350	14	2.550	11	9
Dienstverlenend	2.100	13	2.300	10	10
Transport en logistiek	2.000	12	2.250	10	13
Zorg en welzijn	1.300	8	3.700	16	185

*Uitgaande van de top 5 in k3-2024
 Bron: UWV; bewerking: Kurtosis



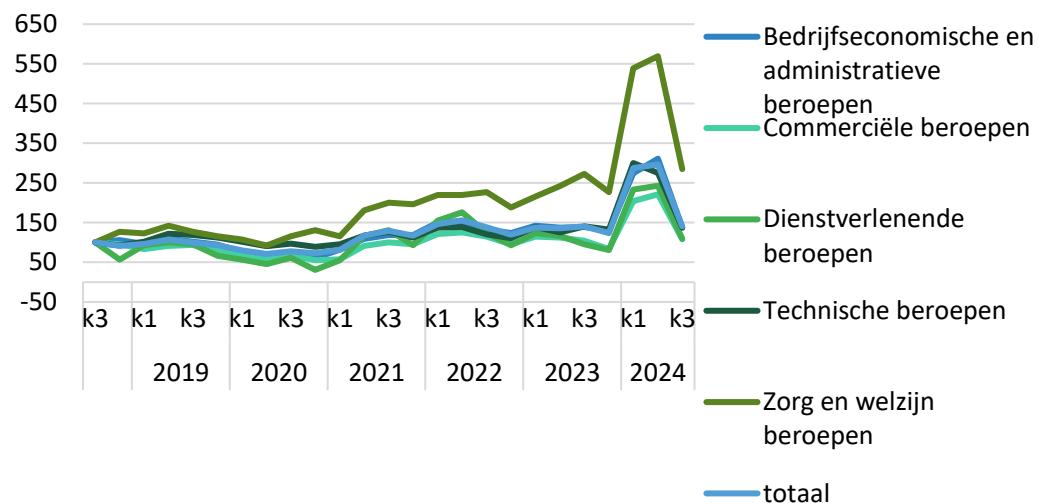
6.3 Meeste vacatures voor laders, lossers en vakkenvullers (transport en logistiek)

In het derde kwartaal van 2024 waren er voor de volgende beroepen de meeste vacatures:

- Laders, lossers en vakkenvullers (1.100; beroepen transport en logistiek);
- Verzorgenden (1.050, beroepen zorg en welzijn);
- Verkoopmedewerkers detailhandel (900; commerciële beroepen);
- Schoonmakers (800; dienstverlenende beroepen);
- Transportplanners en logistiek medewerkers (750; bedrijfseconomische/administratieve beroepen);

Zoals in uit figuur 6.1 blijkt, volgen de meeste sectoren in de top 5* de gemiddelde groei. Alleen de sector zorg en welzijn wijkt af met een fors sterkere groei.

Figuur 6.1 Index ontwikkeling top 5 vacatures naar beroepsklasse, Noord-Holland Noord, k3-2018 – k3-2024



*Uitgaande van de top 5 in k3-2024
Bron: UWV; bewerking: Kurtosis

6.4 Arbeidsmarkt voor 7 beroepsklassen zeer krap

- De spanningsindicator geeft de spanning weer tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt en wordt berekend door het geschatte aantal openstaande vacatures te delen door het aantal personen dat op hetzelfde moment korter dan 6 maanden WW ontvangt. Indien de waarde van de indicator groter is dan 1,5 dan is er sprake van een ‘krappe’ arbeidsmarktsituatie.
- Tabel 6.4 geeft de spanningsindicator per beroepsklasse voor het derde kwartaal van 2024 weer. Zowel in k3-2018 als in k3-2024 is totale spanning te typeren als ‘krap’.
- In k3-2018 scoorde geen enkele beroepsklasse ‘zeer krap’, in k3-2024 is de spanning voor zeven van de twaalf beroepsklassen opgelopen tot zeer krap. Dit geeft aan dat de vraag naar arbeidskrachten voor deze beroepsklassen veel groter is dan het aanbod.

Tabel 6.4 Spanningsindicator Noord-Holland Noord, k3-2024

beroepsklasse	spanning	typering
Zorg en welzijn	7,96	zeer krap
Openbaar bestuur, veiligheid en juridisch	7,82	zeer krap
Dienstverlenend	6,58	zeer krap
Transport en logistiek	5,00	zeer krap
ICT	4,98	zeer krap
Technisch	4,30	zeer krap
Commercieel	4,06	zeer krap
Pedagogisch	3,30	krap
Managers	3,24	krap
Bedrijfseconomisch en administratief	3,14	krap
Agrarisch	1,59	krap
Creatief en taalkundig	0,98	gemiddeld
totaal	3,79	krap



6.5 Vraag naar hogeropgeleiden neemt toe

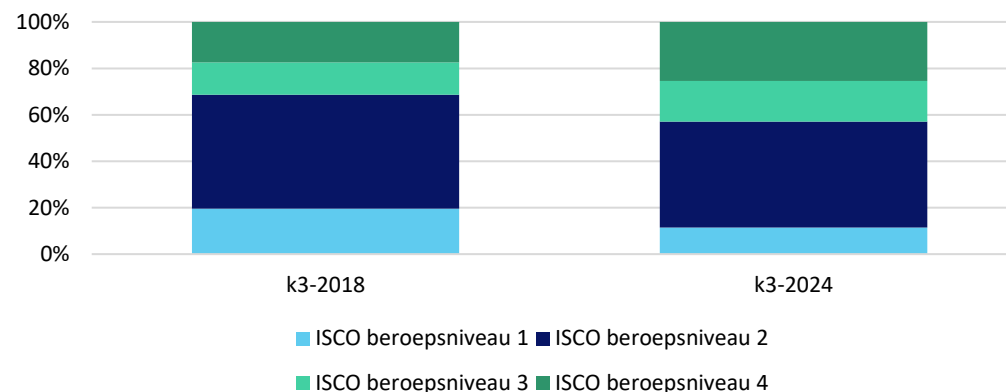
Beroepen worden ingedeeld naar vier niveaus. Dit betreft:

- **Beroepsniveau 1:** eenvoudige routinematige taken; elementair of lager onderwijsniveau vereist. Het betreft beroepen met eenvoudig en routinematig lichamelijk en handmatig werk met gebruik van handgereedschap zoals een spade, of eenvoudige elektrische apparaten als een stofzuiger.
- **Beroepsniveau 2:** weinig tot middelmatig complexe taken; lager of middelbaar onderwijsniveau vereist. Hierbij gaat het om beroepen met taken als het bedienen van machines en elektronische apparaten, voertuigen besturen, onderhouden en repareren van elektrische en mechanische apparaten en het bewerken, ordenen en opslaan van gegevens.
- **Beroepsniveau 3:** complexe taken; middelbaar of hoger onderwijsniveau vereist. Het gaat om het uitvoeren van complexe technische en praktische taken die een uitgebreide feitenkennis, technische kennis en kennis van procedures op een specifiek gebied vereisen.
- **Beroepsniveau 4:** zeer complexe gespecialiseerde taken; hoger of wetenschappelijk onderwijsniveau vereist. Onder beroepsniveau 4 vallen beroepen met taken als het uitvoeren het oplossen van ingewikkelde problemen en nemen van beslissingen die zijn gebaseerd op een uitgebreide theoretische en praktische kennis op een gespecialiseerd gebied, zoals diagnose en behandeling van ziekte, kennis delen met anderen en het ontwerpen van constructies, machines, bouwprojecten en productieprocessen.

Bron: CBS

Figuur 6.2 geeft de verdeling van vacatures naar beroepsniveau weer. Hieruit blijkt dat dat het aandeel vacatures in beroepen met niveau 3 en 4 groter is in k3-2024 in vergelijking met hetzelfde kwartaal in 2018. Dat geldt vooral voor het aandeel vacatures voor beroepsniveau 4 (van 17 naar 25%). Het aandeel vacatures voor beroepen met niveau 1 en 2 is gedaald, met name de vacatures voor beroepsniveau 1 (van 20 naar 11%).

Figuur 6.2 Percentage vacatures naar beroepsniveau Noord-Holland Noord



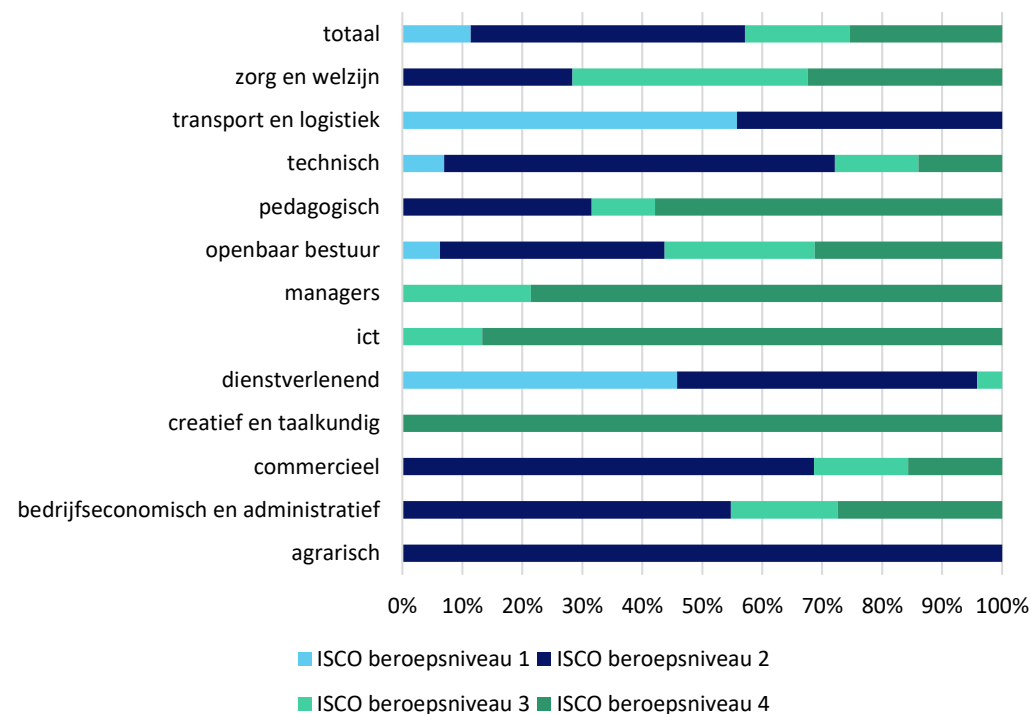
Bron: UWV; bewerking: Kurtosis

De verschuiving naar niveau 4 is vooral zichtbaar voor beroepen in de volgende beroepsklassen: bedrijfseconomisch en administratief, commercieel, ict, managers, openbaar bestuur en technisch.

6.6 Meeste vraag niveau 1 voor vacatures transport en logistiek

- Vacatures voor beroepen met beroepsniveau 1 zijn in k3-2024 vooral te vinden in de beroepsklassen transport en logistiek en in de dienstverlenende beroepen en voor beroepsniveau 4 in de beroepsklassen managers en ict (figuur 6.3).

Figuur 6.3 Percentage vacatures per beroepsklasse naar beroepsniveau, Noord-Holland Noord, k3-2024



Bron: UWV; bewerking: Kurtosis

6.7 Meeste vacatures voor de beroepsgroepen laders, lossers en vakkenvullers en beroepsgroep verzorgenden

In totaal worden er 112 verschillende beroepsgroepen onderscheiden. Tabel 6.5 geeft de beroepsgroepen weer die in k3-2024 400 of meer vacatures hadden:

- De beroepsgroepen ‘laders, lossers en vakkenvullers’ en verzorgenden hebben meer dan 1.000 vacatures die moeten worden ingevuld.
- De beroepsklasse ‘commerciële beroepen’ heeft de meeste beroepen met een groot aantal vacatures, gevolgd door beroepen in transport en logistiek en in zorg en welzijn.
- Voor het merendeel betreft het vacatures voor beroepen met niveau 2 (8 van de 14 beroepen met 400 of meer vacatures).
- Er zijn 28 beroepsgroepen waarvoor in k3-2024 het aantal vacatures <50 was. Dit betrof onder meer apothekersassistenten, laboranten, journalisten en buschauffeurs.

Tabel 6.5 Beroepsgroepen met meeste vacatures, arbeidsmarktregio Noord-Holland Noord, k3-2024

beroepsklasse	beroepsgroep	niveau	aantal
Bedrijfseconomisch en administratief	Receptionisten en telefonisten	2	700
Commercieel	Verkoopmedewerkers detailhandel	2	900
Commercieel	Vertegenwoordigers en inkopers	3	400
Commercieel	Adviseurs marketing, public relations en sales	4	400
Commercieel	Callcentermedewerkers outbound en overige verkopers	2	400
Dienstverlenend	Schoonmakers	1	800
Dienstverlenend	Kelners en barpersoneel	2	700
Technisch	Machinemonteurs	2	650
Transport en logistiek	Laders, lossers en vakkenvullers	1	1.100
Transport en logistiek	Transportplanners en logistiek medewerkers	2	750
Transport en logistiek	Vrachtwagenchauffeurs	2	550
Zorg en welzijn	Verzorgenden	2	1.050
Zorg en welzijn	Sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders	3	650
Zorg en welzijn	Gespecialiseerd verpleegkundigen	4	400

6.8 Vacatures het meest gestegen voor verzorgenden

- Tabel 6.6 laat zien voor welke beroepsgroepen er tussen het derde kwartaal 2018 en het derde kwartaal 2024 het aantal vacatures met meer dan 100% is gegroeid. Dit komt het vaakst voor bij de beroepsklassen 'technische beroepen' en 'beroepen zorg en welzijn'.
- Het aantal vacatures is het sterkst gegroeid voor verzorgenden en gespecialiseerd verpleegkundigen.
- Van de grootste stijgers gaat het vooral om beroepen in de beroepsklasse 4 (6 van de 14 beroepen met een groei van meer dan 100%).

Tabel 6.6 Beroepsgroepen met grootste groei vacatures, arbeidsmarktregio Noord-Holland Noord, k3-2018- k3-2024

beroepsklasse	beroepsgroep	niveau	%
Bedrijfseconomisch en administratief	Beleidsadviseurs	4	200%
Bedrijfseconomisch en administratief	Bedrijfskundigen en organisatieadviseurs	4	150%
ICT	Databank- en netwerkspecialisten	4	150%
Managers	Managers verkoop en marketing	4	150%
Technisch	Productiemachinebedieners	2	150%
Technisch	Loodgieters en pijpfitters	2	150%
Technisch	Productieleiders industrie en bouw	3	150%
Technisch	Automonteurs	2	150%
Transport en logistiek	Vrachtwagenchauffeurs	2	175%
Zorg en welzijn	Verzorgenden	2	320%
Zorg en welzijn	Gespecialiseerd verpleegkundigen	4	300%
Zorg en welzijn	Medisch praktijkassistenten	3	250%
Zorg en welzijn	Verpleegkundigen (mbo)	3	150%
Zorg en welzijn	Artsen	4	133%

6.9 Gemiddeld aantal vacatures 2018-2024 het grootst bij ‘laders, lossers en vakkenvullers’

- Van de 112 verschillende beroepsgroepen zijn er 13 die gemiddeld per kwartaal in de periode 2018-2024 meer dan 400 vacatures hadden.
- Het gaat hierbij in 10 van de 13 gevallen om beroepen met beroepsniveau 2.
- Het grootste gemiddeld aantal vacatures doet zich echter voor in beroepsklasse 1 bij de beroepsgroep ‘laders, lossers en vakkenvullers’. Hier was sprake van gemiddeld circa 1.000 vacatures per kwartaal.

Tabel 6.7 Beroepsgroepen met grootste gemiddeld aantal vacatures, 2018- 2024

beroepsklasse	beroepsgroep	niveau	%
Bedrijfseconomisch en administratief	Receptionisten en telefonisten	2	504
Bedrijfseconomisch en administratief	Administratief medewerkers	2	480
Commercieel	Verkoopmedewerkers detailhandel	2	798
Commercieel	Callcentermedewerkers outbound en overige verkopers	2	418
Dienstverlenend	Schoonmakers	1	770
Dienstverlenend	Kelners en barpersoneel	2	588
Technisch	Machinemonteurs	2	516
Technisch	Elektriciens en elektronicamonteurs	2	420
Technisch	Hulpkrachten bouw en industrie	1	420
Transport en logistiek	Laders, lossers en vakkenvullers	1	1.007
Transport en logistiek	Transportplanners en logistiek medewerkers	2	655
Zorg en welzijn	Verzorgenden	2	670
Zorg en welzijn	Sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders	3	427

Bron: UWV; bewerking: Kurtosis

6.10 Aantal werkzoekenden daalt met circa 13%

De analyses van het aantal werkzoekenden laten het volgende beeld zien:

- In het derde kwartaal van 2018 waren er gemiddeld per maand in de arbeidsmarktregio Kop van Noord-Holland gemiddeld per maand ruim 36.300 werkzoekenden. In het derde kwartaal van 2024 waren dat er gemiddeld per maand circa 31.500, een daling van circa 13%. Dit is inclusief de werkzoekenden waarvan niet bekend is in welke beroepsklasse werk wordt gezocht.*
- Gemiddeld genomen had circa twee derde van de werkzoekenden in k3-2018 geen dienstverband, in k3-2024 was dat 70%. Voor werkzoekenden in de agrarische sector is dat lager dan gemiddeld (circa 60%) en bij de werkzoekenden in de creatieve/taalkundige sector, de dienstverlenende sector en ICT bovengemiddeld (71-73%).
- Circa de helft van de werkzoekenden viel in de leeftijdscategorie 27-50 jaar, ongeveer 40% is 50 jaar of ouder en circa 10% is jonger dan 27 jaar. Er zijn tussen de jaren en kwartalen geen opvallende verschillen.

Tabel 6.8 hiernaast geeft het totaal aantal werkzoekenden weer naar beroepsklasse, gerangschikt naar aantal werkzoekenden.

Tabel 6.8 Aantal werkzoekenden naar beroepsklasse gemiddeld per maand, Noord-Holland Noord

Beroepsklasse	k3-2018		k3-2024	
	aantal	%	aantal	%
Technisch	8.516	26	6.556	27
Bedrijfseconomisch en administratief	5.696	17	3.907	16
Commercieel	3.777	12	2.697	11
Dienstverlenend	3.730	11	2.844	12
Transport en logistiek	2.987	9	2.498	10
Zorg en welzijn	2.746	8	2.207	9
Pedagogisch	1.303	4	929	4
Managers	1.275	4	953	4
Agrarisch	807	2	640	3
ICT	618	2	533	2
Creatief en taalkundig	573	2	503	2
Openbaar bestuur, veiligheid en juridisch	567	2	430	2
Totaal**	32.596		24.698	

**Exclusief het aantal werkzoekenden in de beroepsklassen 'onbekend'

Bron: UWV; bewerking: Kurtosis

7. Recreatie en toerisme

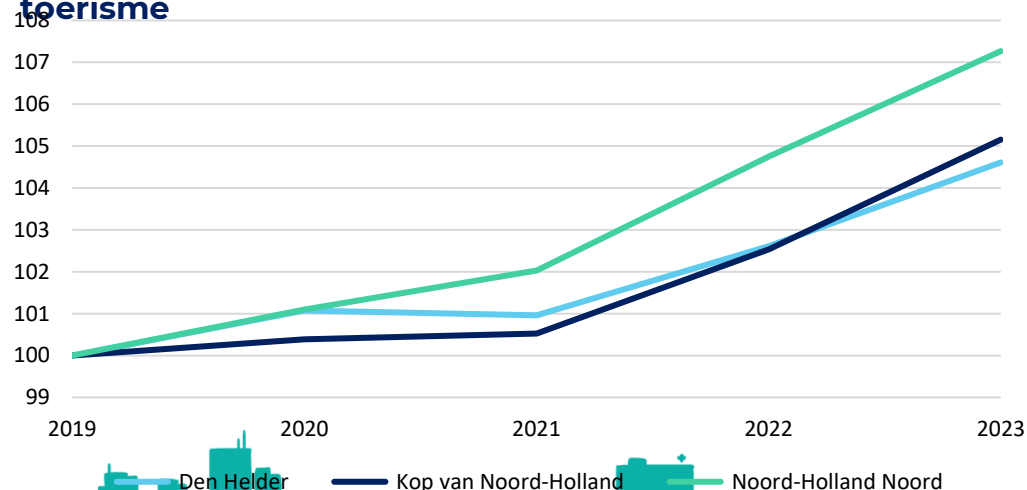
Dit hoofdstuk zoomt enerzijds specifiek in op de arbeidsmarktsituatie recreatie en toerisme (uitgedrukt in het aantal banen en bedrijfsvestigingen). Anderzijds kijken we naar de ontwikkeling van het verblijfstoerisme (aantal gasten en overnachtingen) en de omvang van de toeristische druk.



7.1 Vestigingsgroei in sector recreatie en toerisme sterker dan banengroei

- De sector recreatie en toerisme omvat diverse branches, waaronder logiesverstrekking, horeca, detail- en groothandel, vervoer, sport en cultuur, recreatie en amusement.
- In 2023 telde Den Helder in totaal 27.230 banen in de sector recreatie en toerisme. Dit betekent een stijging van 4,6% ten opzichte van 2019 (zie figuur 7.1). Sinds 2020 is de banengroei in Den Helder echter minder sterk dan in de regio's Kop van Noord-Holland en de arbeidsmarktregio Noord-Holland Noord. In 2023 is het aantal banen in deze regio's respectievelijk met 5,1% en 7,3% toegenomen ten opzichte van 2018.

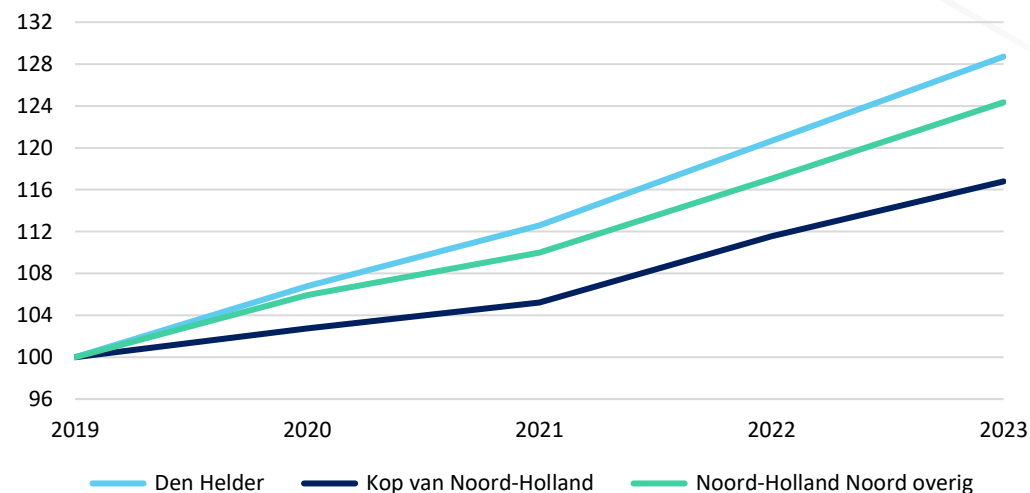
Figuur 7.1 Index ontwikkeling aantal banen recreatie en toerisme



Bron: Stichting Lisa; bewerking: Kurtosis

- Opvallend is dat het aantal vestigingen in de sector recreatie en toerisme procentueel het sterkst groeide in Den Helder (zie figuur 7.2). Tussen 2019 en 2023 nam het aantal vestigingen hier toe met maar liefst 28,7% – van 3.100 naar 3.990 vestigingen. Ter vergelijking: in de Kop van Noord-Holland groeide het aantal vestigingen met 16,8% en in Noord-Holland Noord met 24,3%.

7.2 Figuur Index ontwikkeling aantal vestigingen recreatie en toerisme

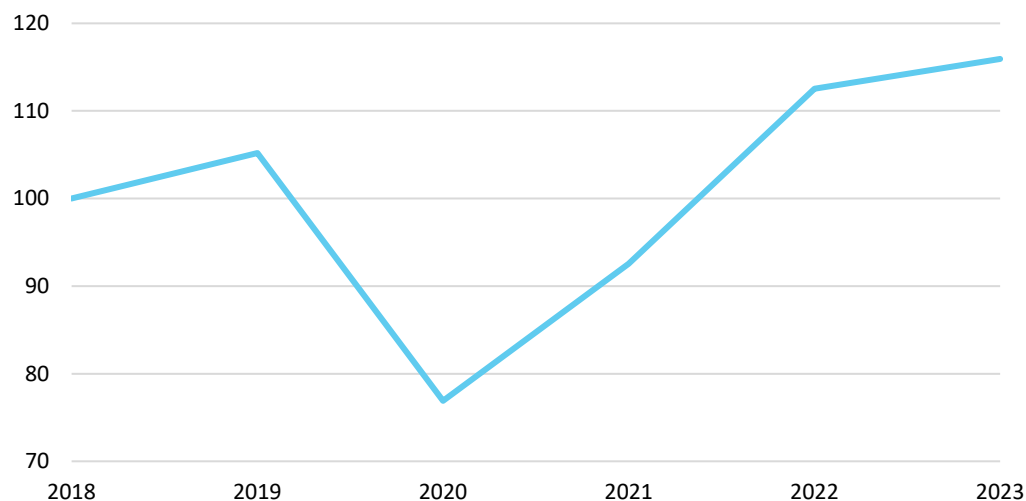


Bron: Stichting Lisa; bewerking: Kurtosis

7.2 16% meer gasten in COROP-regio Kop van Noord-Holland: vakantiewoningen en kamperen in trek

- Cijfers over verblijfstoerisme zijn beschikbaar op COROP-niveau.
- In 2023 verbleven in totaal 1.475.867 gasten in de COROP-regio Kop van Noord-Holland. Dit betekent een stijging van 16% ten opzichte van 2018 (zie figuur 7.3).
- In figuur 7.3 is de impact van de coronapandemie duidelijk zichtbaar.

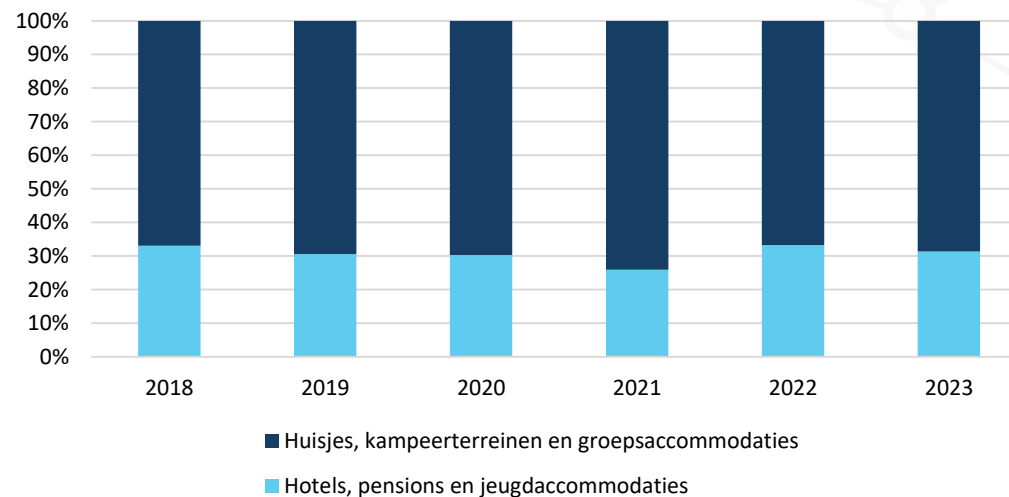
Figuur 7.3 Index ontwikkeling aantal gasten COROP-regio Kop van Noord-Holland



Bron: Nederlands Bureau voor Toerisme en Congressen; bewerking: Kurtosis

- Het merendeel van de gasten in deze regio kiest voor verblijfsvormen zoals vakantiewoningen, kampeerterreinen en groepsaccommodaties. Gemiddeld over de jaren betreft dit ongeveer 69% van het totaal aantal gasten. Het resterende aandeel verblijft in hotels, pensions en jeugdaccommodaties (figuur 7.4).

Figuur 7.4 Aandeel gasten naar type accommodatie

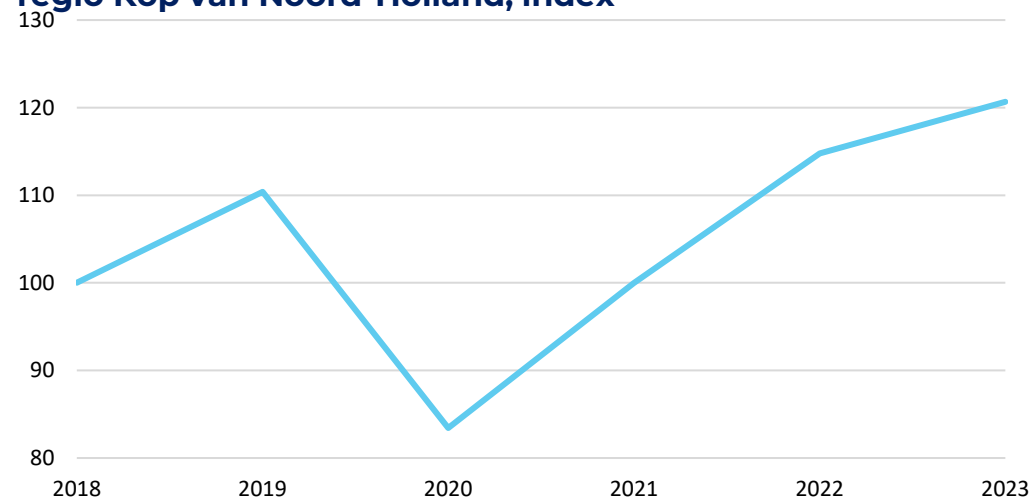


Bron: Nederlands Bureau voor Toerisme en Congressen; bewerking: Kurtosis

7.3 Aantal overnachtingen hoger dan voor coronapandemie

- In 2024 vonden er in totaal 6.494.361 overnachtingen plaats in de COROP-regio Kop van Noord-Holland. Dit betekent een toename van 20,7% ten opzichte van 2018 (zie figuur 7.5). Daarmee is het totaal aantal overnachtingen sterker gestegen dan het aantal verblijfsgasten.
- In de figuur is tevens de impact van de coronapandemie zichtbaar. Net als het aantal gasten overtreft het aantal gasten na de coronapandemie dat van voor de pandemie.

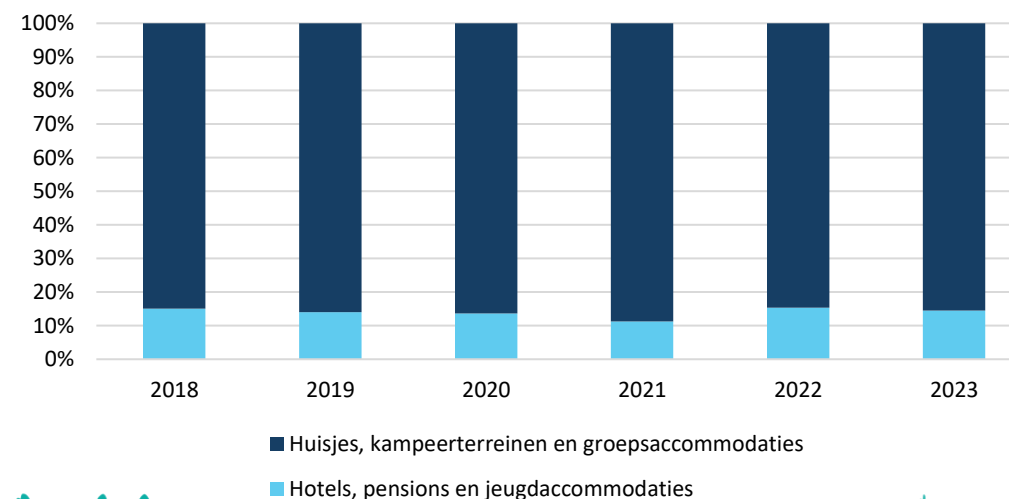
Figuur 7.5 Index ontwikkeling aantal overnachtingen COROP-regio Kop van Noord-Holland, index



Bron: Nederlands Bureau voor Toerisme en Congressen; bewerking: Kurtosis

- Daarnaast blijkt uit figuur 7.6 dat het overgrote deel van de overnachtingen plaatsvindt in vakantiewoningen, op kampeerterreinen en in groepsaccommodaties. Gemiddeld over de jaren betrof dit circa 86% van het totaal. Het resterende aandeel vond plaats in hotels, pensions en jeugdaccommodaties.
- Het gemiddeld aantal overnachtingen per gast per type accommodatie blijft tamelijk stabiel over de gehele periode. Zo verblijven gasten in 2023 gemiddeld 2 nachten in hotels, pensions of jeugdaccommodaties. Voor huisjes, kampeerterreinen en groepsaccommodaties ligt het gemiddelde iets hoger in 2023, namelijk 5,5 overnachtingen.

Figuur 7.6 Aandeel overnachtingen naar type accommodatie

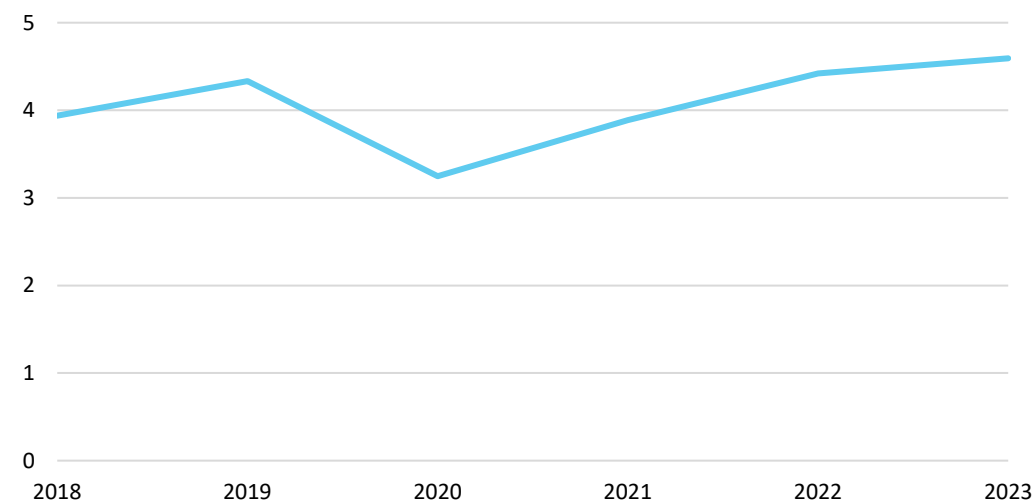


Bron: Nederlands Bureau voor Toerisme en Congressen; bewerking: Kurtosis

7.4 Gematigde toename van de toeristische druk in de regio

- De toeristische intensiteit wordt uitgedrukt in het aantal overnachtingen per 100 inwoners per dag.
- In de COROP-regio Kop van Noord-Holland kwam in 2023 deze intensiteit uit op gemiddeld 4,6 overnachtingen per 100 inwoners per dag, een lichte stijging ten opzichte van 2018, toen dit nog 3,9 bedroeg (figuur 7.7).
- Uiteraard was de toeristische intensiteit gedurende de coronapandemie lager.

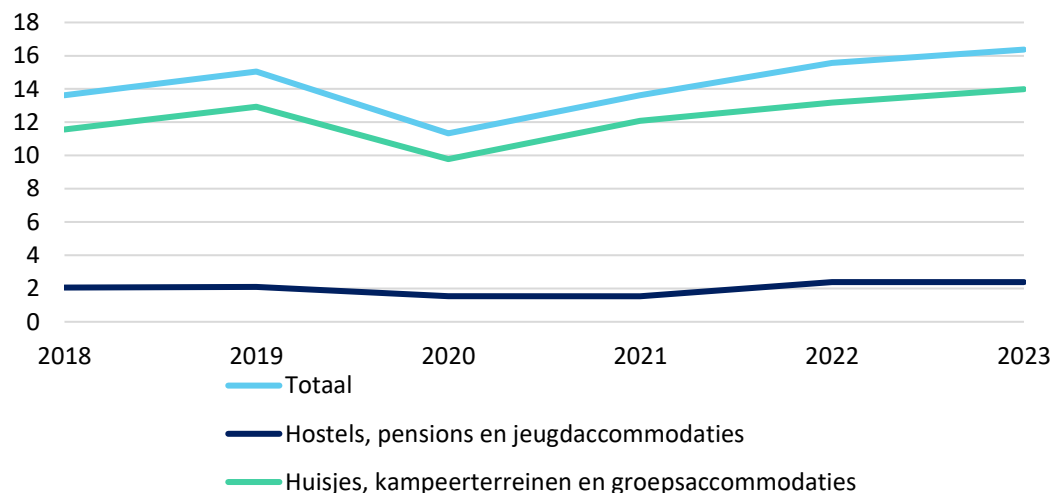
Figuur 7.7 Toeristische intensiteit, COROP-regio Kop van Noord-Holland



Bron: Nederlands Bureau voor Toerisme en Congressen; bewerking: Kurtosis

- En andere methode om de toeristische druk te meten betreft de toeristische dichtheid. Dit betreft het gemiddeld aantal overnachtingen per dag per vierkante kilometer.
- In 2023 bedroeg deze dichtheid 16,4 overnachtingen per km² per dag, tegenover 13,6 in 2018. Opvallend is het verschil in dichtheid tussen de typen accommodaties. Overnachtingen in vakantiewoningen, kampeerterreinen en groepsaccommodaties dragen aanzienlijk meer bij aan de totale dichtheid dan overnachtingen in hostels, pensions en jeugdaccommodaties (figuur 7.8).

Figuur 7.8 Toeristische dichtheid, totaal en naar type accommodatie, COROP-regio Kop van Noord-Holland



Bron: Nederlands Bureau voor Toerisme en Congressen; bewerking: Kurtosis

8. Gemeentelijke uitgaven voorzieningen

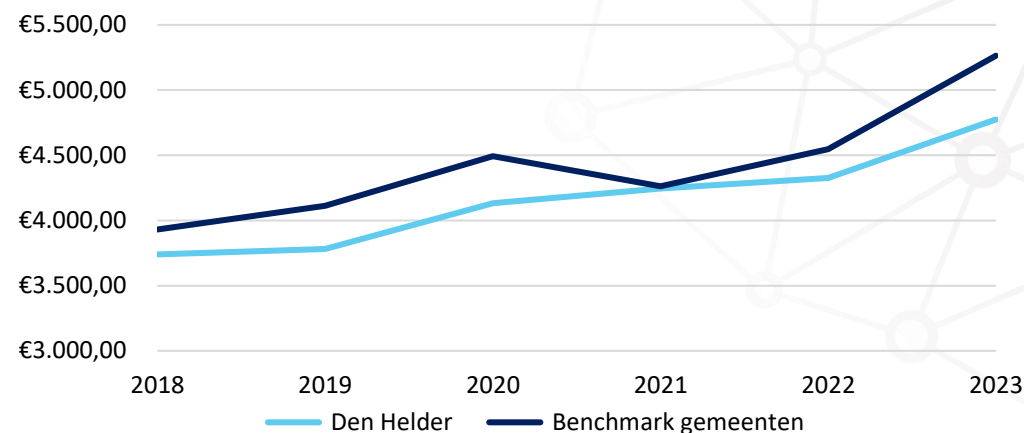
In dit onderdeel wordt de dynamiek van de gemeentelijke uitgaven in Den Helder vergeleken met die van een geselecteerde groep benchmarkgemeenten (zie bijlage 4, Deel C.). De analyse maakt onderscheid tussen de verschillende hoofdtaakvelden om inzicht te bieden in de verdeling van de uitgaven. Voor de vergelijking is het gemiddelde van de benchmarkgemeenten als referentiepunt gebruikt. Een toelichting op de verschillende hoofdtaakvelden is te vinden in bijlage 5.



8.1 Toename in gemeentelijk uitgaven sinds 2018

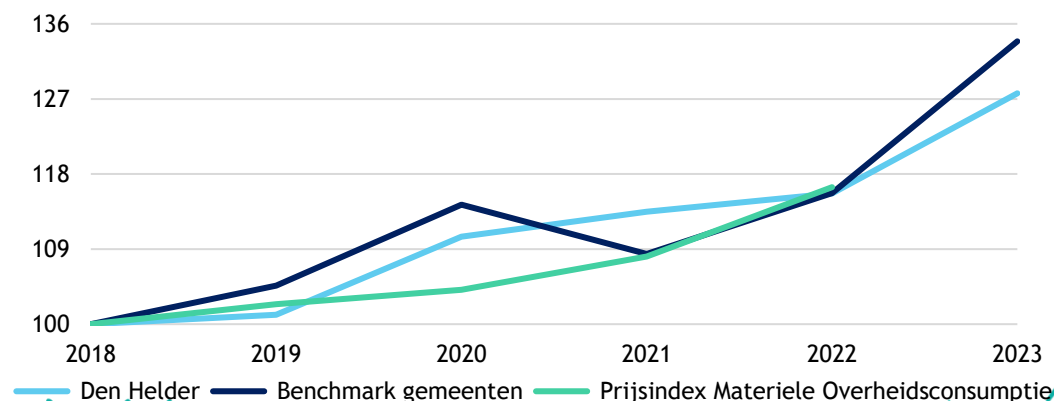
- In 2023 bedroegen de totale uitgaven van Den Helder €269.946.000,- een stijging van 29,5% t.o.v. 2018 met een totaal bedrag aan uitgaven van € 208.522.000,- Dit is een minder sterke groei dan gemiddeld in de benchmark-gemeenten, waar sprake was van een gemiddelde groei van 39,5% in de periode 2018-2023.
- Per inwoner geeft Den Helder structureel minder uit dan de gemeenten in de benchmark, met uitzondering van het jaar 2021. In 2018 gaf Den Helder €3.740,- gemiddeld per inwoner uit, terwijl dat in de benchmarkgemeenten gemiddeld €3.931,- was. In 2023 zijn de uitgaven in Den Helder met ruim 27,5% gestegen tot €4.775,-. In de benchmarkgemeenten is deze stijging hoger, namelijk 34% tot een gemiddeld bedrag per inwoner van €5.263,- per inwoner (figuur 8.1).
- In beide jaren geven de benchmarkgemeenten dus gemiddeld meer uit per inwoner. Dit verschil neemt in 2023 toe van €191 naar €489 per inwoner.
- Zoals uit figuur 8.2 blijkt, stijgen de uitgaven tot en met 2021 harder dan de prijsindex, in 2022 liggen deze op hetzelfde niveau. Er is specifiek gekeken naar de Prijsindex Materiële Overheidsconsumptie (IMOC). Dit weerspiegelt de prijsontwikkeling van goederen en diensten van overheidsconsumptie (excl. aankopen van de overheid ten behoeve van marktverkoop en investeringen in eigen beheer).

Figuur 8.1 Ontwikkeling gemeentelijke uitgaven per inwoner



Bron: IV3, CBS; bewerking: Kurtosis

Figuur 8.2 Index ontwikkeling uitgaven per inwoner en IMOC

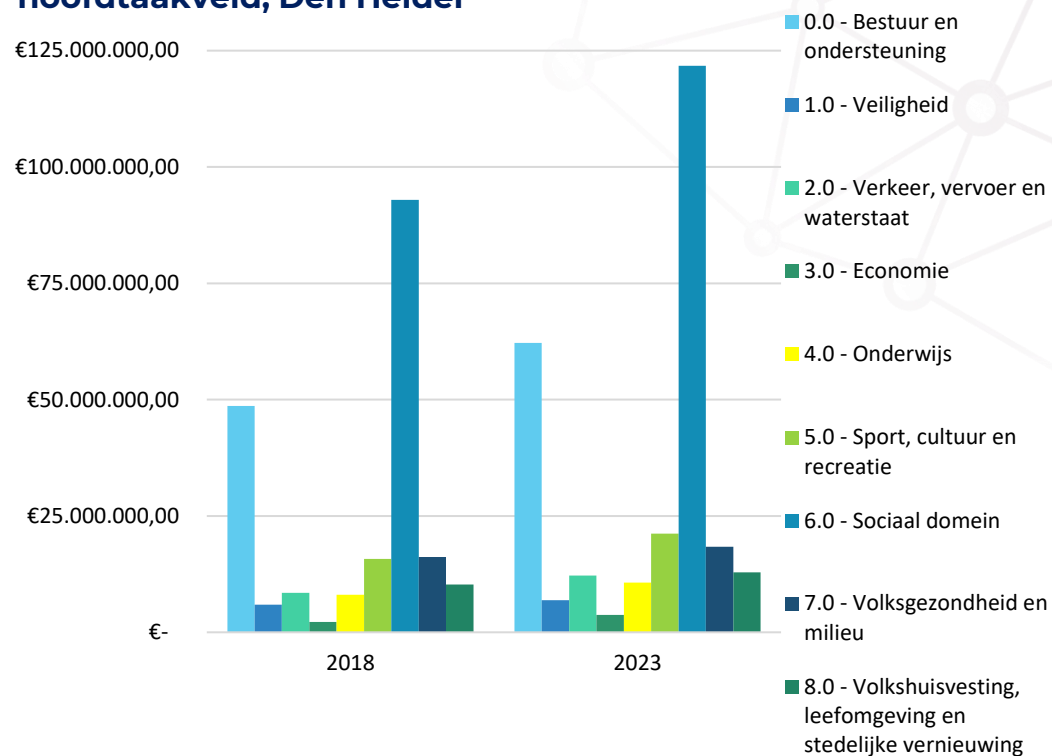


Bron: IV3, CBS; bewerking: Kurtosis

8.2 Taakveld 'sociaal domein' is de grootste uitgavenpost in Den Helder

In alle hoofdtaakvelden is sprake van een toename van de uitgaven (figuur 8.3). Bestuur en ondersteuning en Sociaal domein zijn de grootste uitgavenposten. De taakvelden groeiden met respectievelijk 28% en 31%. De grootste groei in uitgaven in 2023 t.o.v. 2018 is hoofdtaakveld Economie, namelijk ruim 68%. De twee hoofdtaakvelden met de kleinste groei zijn Veiligheid (15,5%) en Volksgezondheid en milieu (ruim 13,5%).

Figuur 8.3 Absolute uitgaven uitgesplitst naar hoofdtaakveld, Den Helder

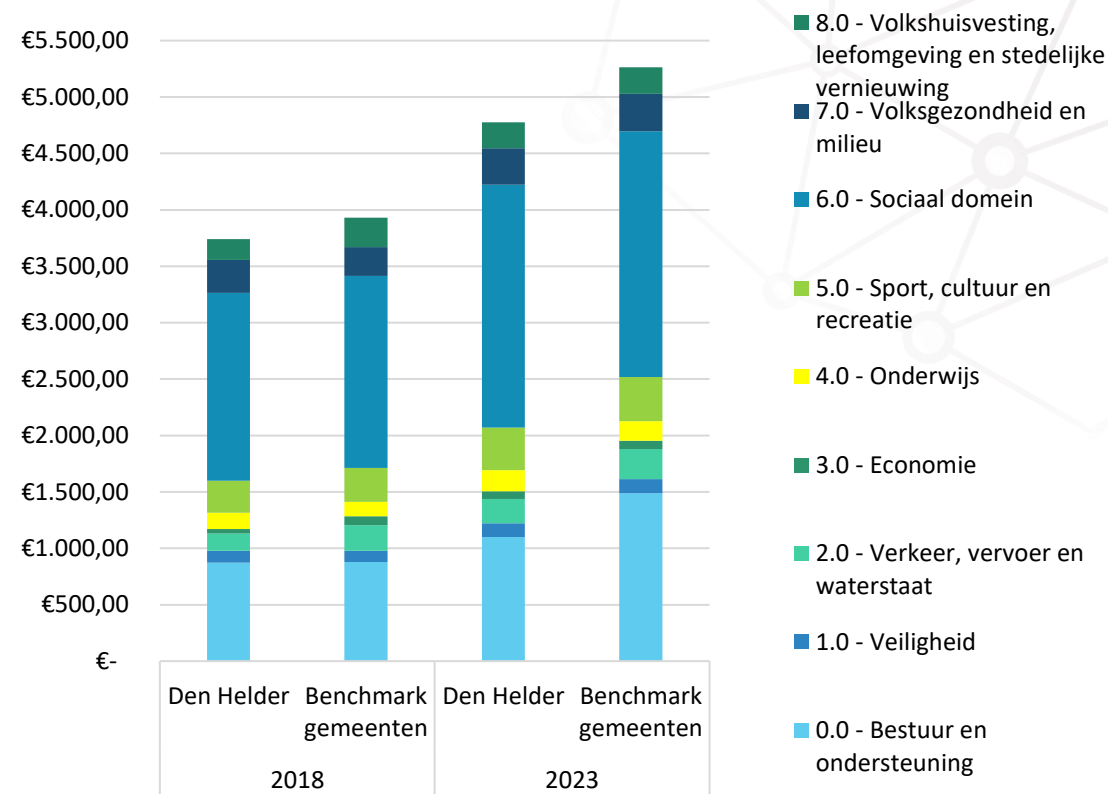


Bron: IV3, CBS; bewerking: Kurtosis

8.3 Totale uitgaven per inwoner lager dan in benchmarkgemeenten

- Figuur 8.4 toont de gemiddelde uitgaven per inwoner, uitgesplitst naar hoofdtaakvelden, in 2018 en 2023, voor Den Helder en de benchmarkgemeenten.
- Het Sociaal domein is in beide gevallen de grootste uitgavenpost en ligt voor Den Helder en de benchmarkgemeenten op vergelijkbaar niveau. In Den Helder bedroegen de uitgaven per inwoner voor het Sociaal domein €2.153 in 2023 (+ ruim 29% t.o.v. 2018). Bij de benchmarkgemeenten is een vergelijkbare groei te zien van circa 28% naar €2.176 per inwoner. De benchmarkgemeenten geven in 2018 gemiddeld meer uit aan 'Verkeer, vervoer en waterstaat', 'Economie' én 'Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing'.
- In 2023 zit het grootste verschil in uitgaven per inwoner binnen hoofdtaakveld 'Bestuur en ondersteuning'. De benchmarkgemeenten geven hier gemiddeld €1.488 aan uit, een toename van circa 69,5%, terwijl dit voor Den Helder €1.100 is. Voor de overige taakvelden zijn de uitgaven in 2023 in Den Helder en de benchmarkgemeenten nagenoeg gelijk aan elkaar.
- Binnen het hoofdtaakveld Bestuur en ondersteuning is er in Den Helder ten opzichte van 2018 met name een stijging te zien bij de uitgaven voor het taakveld 'Overhead' (en daarbinnen voor de posten belasting, afschrijvingen en ingehuurd personeel) en voor het taakveld 'Mutaties reserves'.

Figuur 8.4 Uitgaven per inwoner per hoofdtaakveld

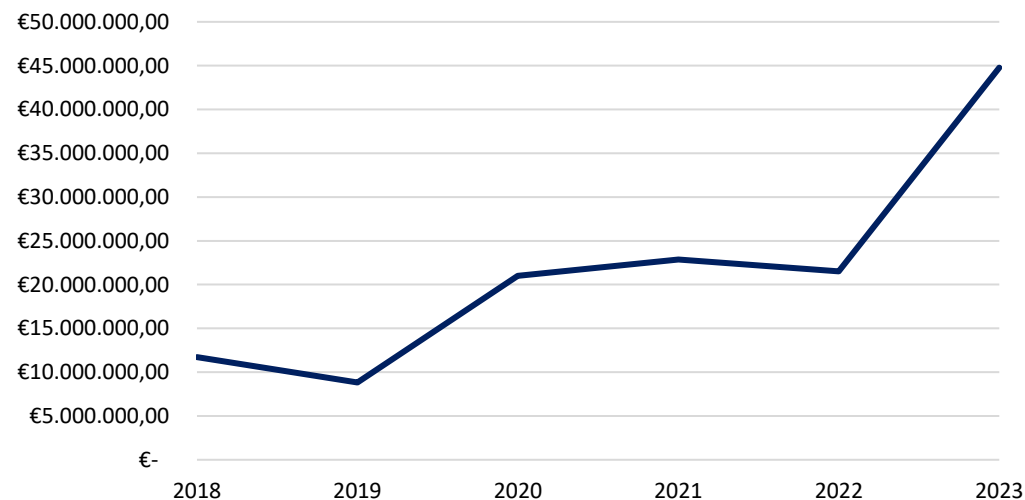


Bron: IV3, CBS; bewerking: Kurtosis

8.4 Werkelijke uitgaven hoger dan begroot in Den Helder

- Figuur 8.5 laat het saldo zien van daadwerkelijke en begrote uitgaven (jaarrekening – begroting) voor de gemeente Den Helder over de periode 2018-2023. Gedurende de gehele periode is het saldo positief, wat betekent dat de werkelijke uitgaven hoger uitvallen dan oorspronkelijk begroot. In 2023 bedroeg het saldo €44.770.000,-.

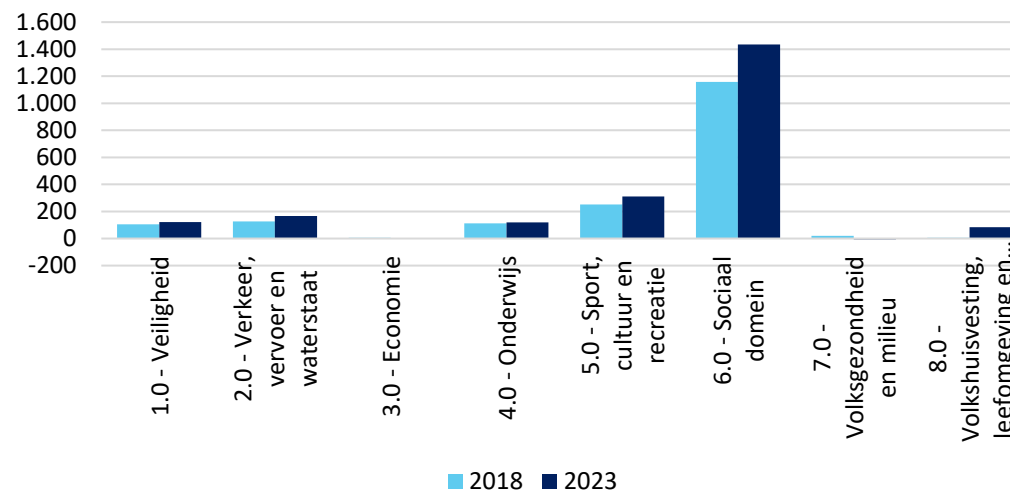
Figuur 8.5 Ontwikkeling saldo werkelijke en begrote uitgaven (absoluut), Den Helder



Bron: IV3, CBS; bewerking: Kurtosis

- Omgerekend naar inwoner doen de grootste verschillen tussen werkelijke en begrote uitgaven zich voor bij het taakveld Sociaal domein. Daar is ook de grootste groei te zien ten opzichte van 2018. Voor de overige taakvelden zijn er tussen de taakvelden geen opvallende verschillen (figuur 8.6).

Figuur 8.6 Saldo werkelijke en begrote uitgaven per inwoner naar taakveld*, Den Helder



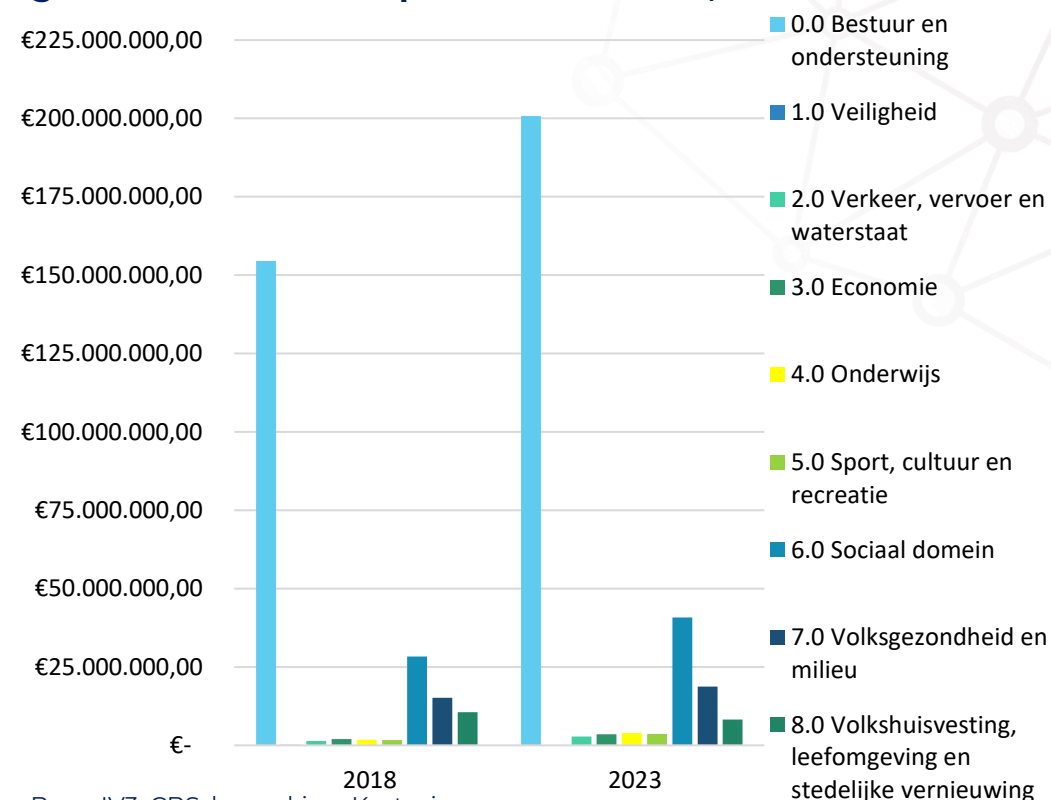
- Exclusief taakveld Bestuur en ondersteuning

Bron: IV3, CBS; bewerking: Kurtosis

8.5 Bestuur en ondersteuning is de grootste batenpost in Den Helder

- Het grootste deel van de gemeentelijke baten bestaat uit de ontvangen bijdrage uit het Gemeentefonds, overige doeluitkeringen van het rijk en de ontvangen gemeentelijke heffingen.
- Verreweg komen de meeste baten voor rekening van het hoofdtaakveld 'Bestuur en ondersteuning' met een bedrag van €200.793.000 in 2023. Dit komt doordat hier de opbrengsten uit het Gemeentefonds en de OZB vallen.
- Desalniettemin laten hoofdtaakvelden 'Onderwijs' en 'Sport, cultuur en recreatie' de grootste stijging zien t.o.v. 2018, namelijk respectievelijk ruim 120,5% en ruim 116,5%. Uit figuur 5.7 blijkt dat de baten niet op vergelijkbare manier worden toebedeeld aan de hoofdtaakvelden als bij de uitgaven oor specifieke beleidsmatige taakvelden, maar daar achteraf aan worden toebedeeld. Daarom is een goede vergelijking tussen de baten en de uitgaven naar taakveld (figuur 8.3) niet mogelijk.

Figuur 8.7 Totale baten per hoofdtaakveld, Den Helder

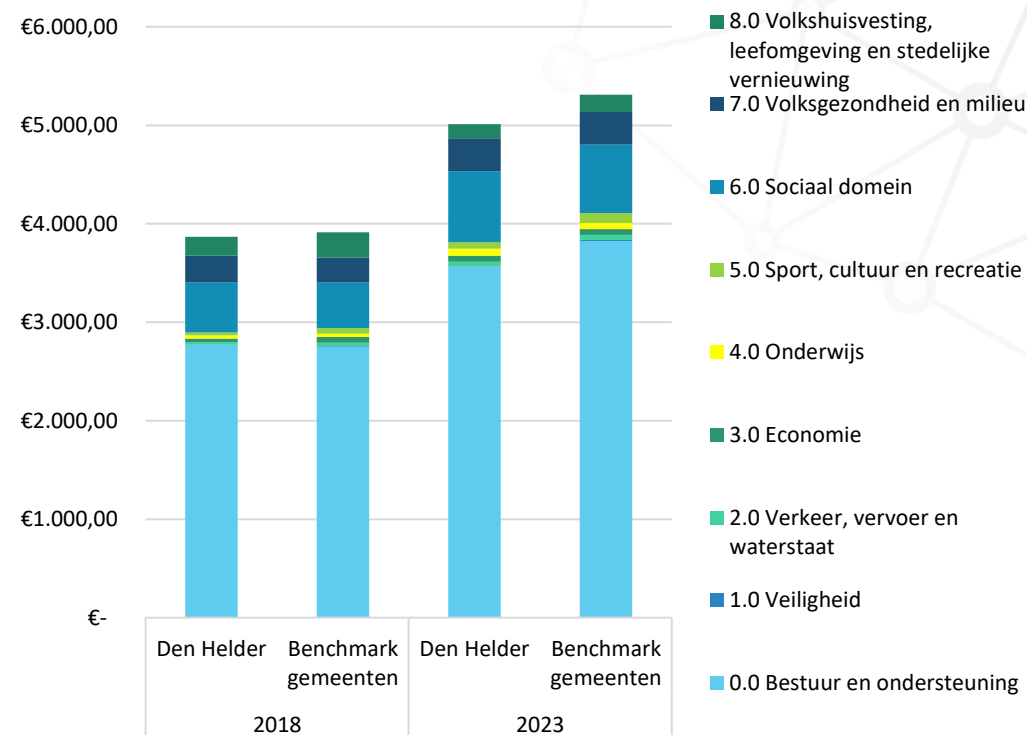


Bron: IV3, CBS; bewerking: Kurtosis

8.6 In 2023 ook minder baten per inwoner in Den Helder

- In 2018 waren de totale baten per inwoner in Den Helder vergelijkbaar met die van de benchmark gemeenten, met bedragen van respectievelijk €3.867 en €3.912 (figuur 8.8).
- In 2023 zijn ten opzichte van 2018 zowel de baten gegroeid (in Den Helder en in de benchmarkgemeenten), maar is er ook een verschil ontstaan in de totale baten, waarbij de benchmark gemeenten duidelijk hoger uitkwamen.
- De grootste baten komen voor Den Helder als de benchmarkgemeenten voor rekening van het hoofdtaakveld 'Bestuur en ondersteuning'. De kleinste batenpost is 'Veiligheid'. In zowel 2018 als 2023 ontving Den Helder €2 per inwoner, terwijl de benchmarkgemeenten €8 per inwoner ontvingen.
- Opvallend is de aanzienlijke groei in hoofdtaakveld 'Onderwijs'. De baten in dit segment zijn in Den Helder met circa 119% gestegen en bij de benchmarkgemeenten met ongeveer 94%.

Figuur 8.8 Baten per inwoner per hoofdtaakveld



Bron: IV3, CBS; bewerking: Kurtosis

8.7 Uitgaven Den Helder hoger dan inkomsten uit Gemeentefonds

- In tabel 8.1 worden voor 2023* de inkomsten per cluster uit het Gemeentefonds vergeleken met de uitgaven voor de relevante taakvelden. Het gaat hierbij om de inkomsten uit de algemene uitkering, de integratie-uitkeringen en de decentralisatie-uitkeringen. Een uitgebreide toelichting op de werkwijze is beschreven in bijlage 6 van deel C. Daar is ook de verdeling van taakvelden per cluster te vinden (bijlage 5).
- Tabel 8.1 laat zien hoe de inkomsten en uitgaven zich tot elkaar verhouden binnen verschillende beleidsterreinen voor de gemeente Den Helder in 2023. Het sociaal domein heeft met € 93,8 miljoen de meeste inkomsten.
- Met uitzondering van de clusters Orde en veiligheid en Sport, cultuur en recreatie geldt voor alle clusters dat de uitgaven de inkomsten overschrijden.

*Omdat er vanaf 2023 sprake is van een ander verdeelmodel voor het Gemeentefonds, worden hier alleen de gegevens voor 2023 gepresenteerd.

Tabel 8.1 Absolute inkomsten en uitgaven per cluster, Den Helder, 2023

cluster	inkomsten	uitgaven	verschil absoluut
Bestuur en ondersteuning	€ 19.320.966,00	€ 34.524.000,00	€ -15.203.034,00
Infrastructuur, ruimte en milieu	€ 16.132.956,00	€ 29.037.000,00	€ -12.904.044,00
Onderwijs	€ 8.744.428,00	€ 10.711.000,00	€ -1.966.572,00
Orde en veiligheid	€ 7.878.395,00	€ 2.752.000,00	€ 5.126.395,00
Sociaal domein	€ 93.837.443,00	€ 121.718.000,00	€ -27.880.557,00
Sport, cultuur en recreatie	€ 16.396.069,00	€ 14.566.000,00	€ 1.830.069,00
totaal	€ 162.310.257,00	€ 213.308.000,00	€ -50.997.743,00

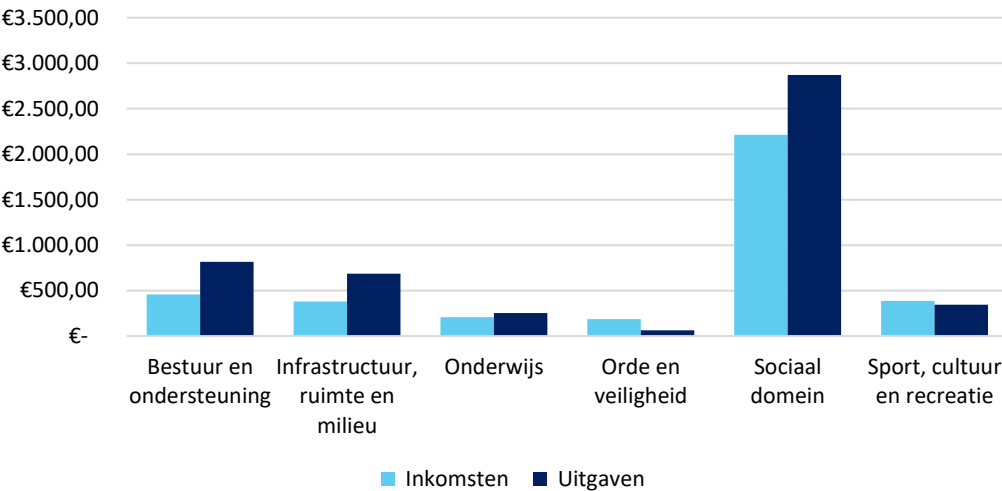
Bron: IV3, CBS, Findo; bewerking: Kurtosis



8.8 Relatief hogere inkomsten en uitgaven sociaal domein

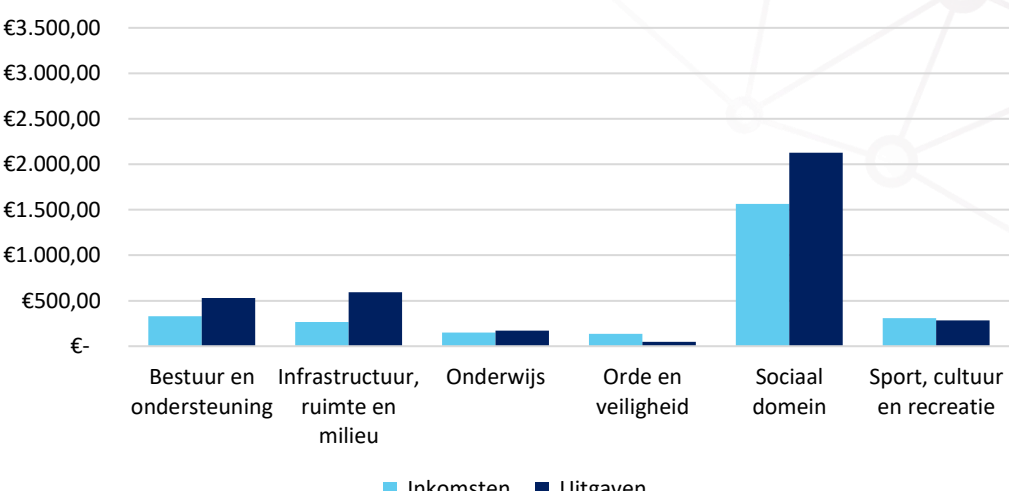
In de figuren 8.9 en 8.10 worden de gemiddelde inkomsten en uitgaven per inwoner gepresenteerd. In vergelijking met de benchmarkgemeenten valt op dat zowel de inkomsten als de uitgaven per inwoner voor het cluster sociaal domein gemiddeld hoger zijn dan in de benchmarkgemeenten.

Figuur 8.10 Inkomsten en uitgaven per inwoner, per cluster, Den Helder, 2023



Bron: Findo, Rijksoverheid; bewerking: Kurtosis

Figuur 8.11 Inkomsten en uitgaven per inwoner, benchmarkgemeenten, 2023

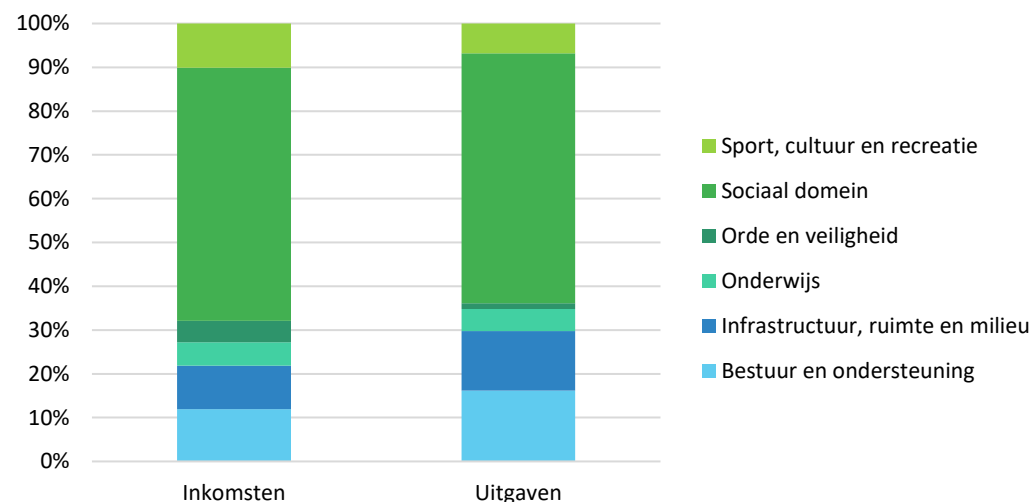


Bron: Findo, Rijksoverheid; bewerking: Kurtosis

8.9 Aandeel Sociaal domein binnen uitgaven kleiner dan binnen inkomsten

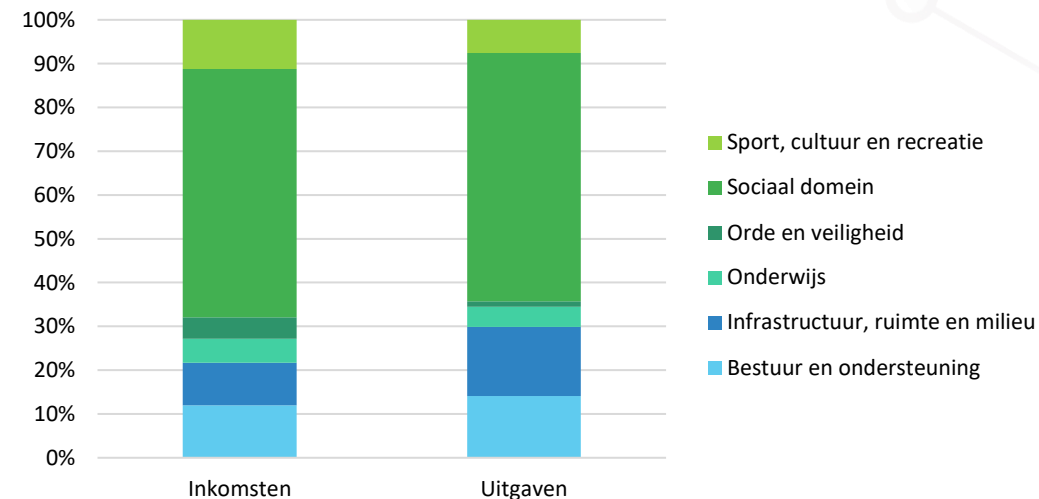
- In onderstaande figuren is weergegeven hoe de verdeling van de verschillende clusters is binnen zowel de inkomsten als de uitgaven. Hieruit blijkt dat de uitgaven anders verdeeld zijn dan de inkomsten. Dit komt doordat gemeenten vrij zijn om te bepalen hoe de inkomsten uit het Gemeentefonds over de verschillende beleidsterreinen worden verdeeld.
- Opvallend is dat het aandeel voor het cluster Sociaal domein binnen de uitgaven lager is dan het aandeel binnen de inkomsten, terwijl voor de clusters Bestuur en ondersteuning en Infrastructuur, ruimte en milieu het aandeel binnen de uitgaven groter is dan binnen de inkomsten.
- Verder valt op dat de verschillen met de benchmarkgemeenten minimaal zijn.

Figuur 8.12 Aandeel clusters binnen totale inkomsten en uitgaven, Den Helder, 2023



Bron: Findo, Rijksoverheid; bewerking: Kurtosis

Figuur 8.13 Aandeel clusters binnen totale inkomsten en uitgaven, benchmarkgemeenten, 2023



Bron: Findo, Rijksoverheid; bewerking: Kurtosis